Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria L

2025/2643

29.12.2025

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2025/2643

zo 16. decembra 2025,

ktorým sa zriaďuje Program pre európsky obranný priemysel a rámec opatrení na zabezpečenie včasnej dostupnosti a dodávok obranných výrobkov („nariadenie o EDIP“)

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 114 ods. 1, článok 173 ods. 3, článok 212 ods. 2 a článok 322 ods. 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho dvora audítorov ([1]),

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ([2]),

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov ([3]),

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ([4]),

keďže:

(1) Návrat vojny vysokej intenzity v podobe nevyprovokovanej a neodôvodnenej útočnej vojny Ruska proti Ukrajine má negatívny vplyv na bezpečnosť Únie a členských štátov a vyžaduje si podstatné zvýšenie kapacít členských štátov na posilnenie ich obranných spôsobilostí. Dlhodobé zhoršovanie regionálnej a globálnej bezpečnosti si vyžaduje výraznú zmenu rozsahu a rýchlosti, pri ktorých je európska obranná technologická a priemyselná základňa (ďalej len „EDTIB“) schopná rozvíjať a vytvárať celé spektrum vojenských spôsobilostí.

(2) Hlavy štátov alebo predsedovia vlád z Únie, ktorí sa zišli 11. marca 2022 vo Versailles, sa zaviazali „posilniť európske obranné spôsobilosti“. Dohodli sa, že zvýšia svoje výdavky na obranu, zintenzívnia spoluprácu prostredníctvom spoločných projektov a spoločného obstarávania obranných spôsobilostí, odstránia nedostatky, podporia inovácie a posilnia a rozvinú európsky obranný priemysel.

(3) Komisia a vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (ďalej len „vysoký predstaviteľ“) predložili 18. mája 2022 spoločné oznámenie o analýze nedostatku investícií do obrany a ďalšom postupe, v ktorom zdôraznili, že v Únii existujú nedostatky v oblasti obrany, ktoré sú finančného a priemyselného rázu a ktoré sa týkajú spôsobilostí.

(4) Európska rada vo svojich záveroch zo 14. a 15. decembra 2023, po zhodnotení práce vykonanej s cieľom implementovať Vyhlásenie z Versailles z 11. marca 2022 a Strategický kompas pre bezpečnosť a obranu schválený Radou 21. marca 2022, zdôraznila, že na splnenie cieľov Únie v oblasti zvýšenia obrannej pripravenosti je potrebné urobiť viac. Nevyhnutným predpokladom na dosiahnutie takejto pripravenosti a obranyschopnosti Únie je silný, odolný, inovatívny a konkurencieschopný európsky obranný priemysel.

([1]) Ú. v. EÚ C, C/2025/805, 31.1.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/805/oj.
([2]) Ú. v. EÚ C, C/2024/4662, 9.8.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4662/oj.
([3]) Ú. v. EÚ C, C/2025/1705, 26.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1705/oj.
([4]) Pozícia Európskeho parlamentu z 25. novembra 2025 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 8. decembra 2025.

(5) Európsky parlament a Rada prijali 20. júla 2023 nariadenie (EÚ) 2023/1525 ([5]), ktorého cieľom je urýchlene podporiť zvýšenie výrobných kapacít európskeho obranného priemyslu, zabezpečiť dodávateľské reťazce, uľahčiť efektívne postupy obstarávania, riešiť nedostatky vo výrobných kapacitách a podporiť investície. Európsky parlament a Rada prijali 18. októbra 2023 nariadenie (EÚ) 2023/2418 ([6]), ktorého cieľom je podporovať spoluprácu medzi členskými štátmi vo fáze obstarávania a na základe spolupráce odstrániť najnaliehavejšie a najkritickejšie nedostatky, najmä tie, ktoré vznikli v reakcii na prebiehajúcu útočnú vojnu Ruska proti Ukrajine.

(6) Nariadenia (EÚ) 2023/1525 a (EÚ) 2023/2418 boli navrhnuté ako programy reakcie na núdzové situácie a krátkodobé programy, ktorých platnosť sa skončila 30. júna 2025, resp. 31. decembra 2025.

(7) Toto nariadenie by malo vychádzať z nariadení (EÚ) 2023/1525 a (EÚ) 2023/2418 a rozvíjať ich logické východiská v dlhodobejšej a štruktúrovanejšej perspektíve poskytovaním finančnej podpory na obdobie 2025 – 2027 predvídateľným, kontinuálnym a včasným spôsobom na posilnenie konkurencieschopnosti EDTIB, jej schopnosti reagovať a zabezpečiť dostupnosť a dodávky obranných výrobkov. Vzhľadom na súčasnú bezpečnostnú situáciu sa zdá potrebné rozšíriť uvedenú podporu Únie s cieľom stimulovať spoluprácu medzi členskými štátmi pri obstarávaní širšej škály obranného vybavenia.

(8) Európska rada 23. júna 2022 rozhodla o udelení štatútu kandidátskej krajiny Ukrajine, ktorá vyjadrila silnú vôľu spojiť obnovu s reformami na svojej európskej ceste. Európska rada 15. decembra 2023 rozhodla o začatí prístupových rokovaní s Ukrajinou a vyhlásila, že Únia a jej členské štáty sú naďalej odhodlané dlhodobo a spolu s partnermi prispievať k bezpečnostným záväzkom voči Ukrajine, čo tejto krajine pomôže pri jej obrane, odolávaní destabilizačným snahám a odrádzaní od budúcich činov agresie. Silná podpora Ukrajiny je pre Úniu kľúčovou prioritou a náležitou reakciou vzhľadom na pevné politické odhodlanie Únie podporovať Ukrajinu tak dlho, ako to bude potrebné.

(9) Zo škôd spôsobených vojenskou agresiou Ruska ukrajinskému hospodárstvu, spoločnosti a infraštruktúre, a najmä škôd spôsobených ukrajinskej obrannej technologickej a priemyselnej základni (ďalej len „ukrajinská DTIB“), vyplýva, že obnova ukrajinskej DTIB si vyžaduje komplexnú podporu. Takáto podpora je nevyhnutná na to, aby sa Ukrajine poskytla kapacita na zachovanie základných funkcií štátu, čím sa prispeje k rýchlej obnove, rekonštrukcii a modernizácii tejto krajiny, k integrácii ukrajinskej DTIB do EDTIB a k prispôsobeniu ukrajinskej DTIB, aby spĺňala normy Organizácie Severoatlantickej zmluvy (ďalej len „NATO“) a iné príslušné normy. Silná ukrajinská DTIB má z hľadiska dlhodobej bezpečnosti, ako aj obnovy Ukrajiny kľúčový význam.

(10) Únia by mala finančne podporovať akcie podporujúce posilnenie ukrajinskej DTIB. Nástroj na podporu Ukrajiny by mal podľa tohto nariadenia predovšetkým motivovať členské štáty, aby spolupracovali s Ukrajinou a ukrajinskou DTIB s cieľom zvýšiť ukrajinské výrobné kapacity v oblasti obrany a podporiť spoločné obstarávanie obranných výrobkov z ukrajinskej DTIB. Táto podpora dopĺňa podporu poskytovanú v rámci Nástroja pre Ukrajinu zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/792 ([7]) a vojenskú podporu poskytovanú Ukrajine v rámci Európskeho mierového nástroja zriadeného rozhodnutím Rady (SZBP) 2021/509 ([8]) a prostredníctvom dvojstrannej pomoci členských štátov. Súčasne je v súlade s trvalou a neochvejnou podporou nezávislosti, zvrchovanosti a územnej celistvosti Ukrajiny v rámci jej medzinárodne uznaných hraníc zo strany Únie.

([5]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1525 z 20. júla 2023 o podpore výroby munície (Ú. v. EÚ L 185, 24.7.2023, s. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1525/oj).

([6]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2418 z 18. októbra 2023 o zriadení nástroja na posilnenie európskeho obranného priemyslu prostredníctvom spoločného obstarávania (EDIRPA) (Ú. v. EÚ L, 2023/2418, 26.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2418/oj).

([7]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/792 z 29. februára 2024, ktorým sa zriaďuje Nástroj pre Ukrajinu (Ú. v. EÚ L, 2024/792, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj).

([8]) Rozhodnutie Rady (SZBP) 2021/509 z 22. marca 2021, ktorým sa zriaďuje Európsky mierový nástroj a zrušuje rozhodnutie (SZBP) 2015/528 (Ú. v. EÚ L 102, 24.3.2021, s. 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/509/oj).

(11) Rusko musí niesť plnú zodpovednosť a zaplatiť za obrovské škody spôsobené svojou útočnou vojnou proti Ukrajine, ktorá predstavuje flagrantné porušenie Charty Organizácie Spojených národov. Únia a jej členské štáty by sa mali v úzkej spolupráci s ďalšími medzinárodnými partnermi naďalej usilovať o dosiahnutie uvedeného cieľa v súlade s právom Únie a medzinárodným právom, pričom by mali zohľadniť, že Rusko závažne porušuje zákaz použitia sily zakotvený v článku 2 ods. 4 Charty Organizácie Spojených národov a zásadu zodpovednosti štátu za medzinárodne protiprávne činy, čo zahŕňa aj povinnosť nahradiť spôsobenú škodu, ktorú možno finančne vyčísliť. V koordinácii s medzinárodnými partnermi sa dosiahol pokrok v otázke, ako by sa mimoriadne príjmy súkromných subjektov, ktoré pochádzajú priamo z imobilizácie štátnych aktív Ruska, mohli v súlade s platnými zmluvnými záväzkami a s právom Únie a medzinárodným právom nasmerovať na podporu Ukrajiny vrátane ukrajinskej DTIB. Dodatočná podpora by sa mohla čerpať z prevodu mimoriadnych peňažných zostatkov centrálnych depozitárov cenných papierov do Únie vyplývajúcich z neočakávaných a mimoriadnych príjmov pochádzajúcich z imobilizácie štátnych aktív Ruska alebo z akýchkoľvek iných príslušných reštriktívnych opatrení Únie.

(12) V nadväznosti na pevný záväzok vedúcich predstaviteľov skupiny G7 pomáhať Ukrajine pri plnení jej naliehavých krátkodobých finančných potrieb a podporovať jej dlhodobé priority v oblasti obnovy a rekonštrukcie prijali Európsky parlament a Rada 28. októbra 2024 nariadenie (EÚ) 2024/2773 ([9]), ktorým sa zriadil Mechanizmus spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu a poskytla výnimočná makrofinančná pomoc Ukrajine. V nariadení (EÚ) 2024/2773 sa stanovuje, že memorandum o porozumení týkajúce sa politických podmienok pre uvedenú makrofinančnú pomoc má zahŕňať záväzok podporovať spoluprácu s Úniou v oblasti obnovy, rekonštrukcie a modernizácie ukrajinského obranného priemyslu v súlade s cieľmi programov Únie zameraných na obnovu, rekonštrukciu a modernizáciu ukrajinskej DTIB a iných príslušných programov Únie.

(13) Na vykonávanie akcií stanovených v tomto nariadení, ktoré sa týkajú Ukrajiny alebo právnych subjektov usadených na Ukrajine prijímajúcich finančné prostriedky Únie, by sa mala uzavrieť s Ukrajinou dohoda o financovaní v zmysle článku 114 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2024/2509 ([10]) (ďalej len „nariadenie o rozpočtových pravidlách“). Dohodou o financovaní s Ukrajinou spolu so zmluvami a dohodami podpísanými s právnymi subjektmi usadenými na Ukrajine, ktoré prijímajú finančné prostriedky Únie, by sa malo zabezpečiť plnenie povinností stanovených v článku 129 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

(14) S cieľom financovať akcie zamerané na posilnenie konkurencieschopnosti a pripravenosti EDTIB na základe článku 173 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) a akcie, ktorých cieľom je prispieť k obnove, rekonštrukcii a modernizácii ukrajinskej DTIB, s prihliadnutím na jej možnú budúcu integráciu do EDTIB podľa článku 212 ZFEÚ, by sa týmto nariadením mal zriadiť Program pre európsky obranný priemysel (ďalej len „program“) stanovujúci podmienky finančnej podpory Únie podľa článku 173 ZFEÚ a Nástroj na podporu Ukrajiny, v ktorom sa stanovia osobitné podmienky finančnej podpory Únie podľa článku 212 ZFEÚ.

(15) Program by mal byť v súlade s prioritami v oblasti obranných spôsobilostí, na ktorých sa spoločne dohodli členské štáty v rámci spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (ďalej len „SZBP“), spoluprácou členských štátov v rámci stálej štruktúrovanej spolupráce (ďalej len „PESCO“) zriadenej rozhodnutím Rady (SZBP) 2017/2315 ([11]), iniciatívami a projektmi Európskej obrannej agentúry (ďalej len „EDA“) a civilnou a vojenskou pomocou Únie Ukrajine. Program by mal náležite prihliadať aj na príslušné činnosti, ktoré vykonávajú NATO a iní partneri, pokiaľ takéto činnosti slúžia bezpečnostným a obranným záujmom Únie.

([9]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/2773 z 24. októbra 2024 o zriadení Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu a poskytnutí výnimočnej makrofinančnej pomoci Ukrajine (Ú. v. EÚ L, 2024/2773, 28.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2773/oj).

([10]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2024/2509 z 23. septembra 2024 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie (Ú. v. EÚ L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

([11]) Rozhodnutie Rady (SZBP) 2017/2315 z 11. decembra 2017 o nadviazaní stálej štruktúrovanej spolupráce (PESCO) a stanovení zoznamu zúčastnených členských štátov (Ú. v. EÚ L 331, 14.12.2017, s. 57, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2017/2315/oj).

(16) Týmto nariadením by sa malo stanoviť finančné krytie na obdobie rokov 2025 až 2027, pričom toto finančné krytie má počas ročného rozpočtového postupu predstavovať pre Európsky parlament a Radu hlavnú referenčnú sumu v zmysle bodu 18 Medziinštitucionálnej dohody zo 16. decembra 2020 medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových záležitostiach a správnom finančnom riadení, ako aj o nových vlastných zdrojoch vrátane plánu na zavedenie nových vlastných zdrojov ([12]). Je vhodné umožniť, aby sa na program a Nástroj na podporu Ukrajiny sprístupnili dodatočné finančné zdroje, a to aj prostredníctvom dodatočných príspevkov poskytnutých členskými štátmi.

(17) Európska rada vo svojich záveroch z júla 2020 uviedla, že trvanie sektorových programov viacročného finančného rámca (ďalej len „VFR“) by sa malo spravidla zosúladiť s časovým rámcom VFR na roky 2021 – 2027. Po uplynutí VFR na roky 2021 – 2027 bude financovanie sektorových programov z prostriedkov Únie závisieť od výsledku rokovaní o budúcom VFR, ktorý sa bude uplatňovať od roku 2028.

(18) Možnosti stanovené v článku 73 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 ([13]) by sa mohli uplatniť za predpokladu, že projekt je v súlade s pravidlami stanovenými v uvedenom nariadení a s rozsahom pôsobnosti Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Európskeho sociálneho fondu plus, ako sú stanovené v nariadeniach Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1058 ([14]) a (EÚ) 2021/1057 ([15]). Mohlo by k tomu dôjsť najmä v prípade, keď pri výrobe príslušných obranných výrobkov dôjde k špecifickým zlyhaniam trhu alebo suboptimálnym investičným situáciám na územiach členských štátov, najmä v zraniteľných a vo vzdialených oblastiach, a takéto zdroje prispievajú k dosiahnutiu cieľov programu, z ktorého sa prevádzajú. V súlade s článkom 24 nariadenia (EÚ) 2021/1060 má Komisia posúdiť zmenené programy predložené zo strany členského štátu a predložiť pripomienky do dvoch mesiacov od predloženia zmeneného programu.

(19) Vzhľadom na potrebu lepšie a spoločne investovať do konkurencieschopnosti EDTIB, jej schopnosti reagovať a zabezpečiť včasnú dostupnosť a dodávky obranných výrobkov, ako aj do obnovy, rekonštrukcie a modernizácie ukrajinskej DTIB by členské štáty, inštitúcie, orgány a agentúry Únie, tretie krajiny, medzinárodné organizácie, medzinárodné finančné inštitúcie a iné tretie strany mali mať možnosť prispievať k vykonávaniu programu a Nástroja na podporu Ukrajiny. Takéto príspevky by sa mali používať v súlade s rovnakými pravidlami a podmienkami a mali by predstavovať vonkajšie pripísané príjmy v zmysle článku 21 ods. 2 písm. a), d) alebo e) nariadenia o rozpočtových pravidlách a mali by sa uviesť v rámci ročného rozpočtového postupu v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách. Členské štáty by mali mať flexibilitu pri rozhodovaní o tom, ako prideliť sumy, ktorými sa prispieva na program alebo Nástroj na podporu Ukrajiny. Členské štáty by mali mať možnosť rozhodnúť sa, či tieto finančné prostriedky sprístupnia všetkým subjektom oprávneným na financovanie podľa tohto nariadenia, v prospech len dotknutých členských štátov alebo aj v prospech iných členských štátov alebo v relevantných prípadoch Ukrajiny. Táto flexibilita je nevyhnutná na zabezpečenie čo najefektívnejšieho využívania zdrojov, čím sa umožní prideľovanie finančných prostriedkov tam, kde je to najviac potrebné.

(20) Členské štáty mali mať možnosť využiť flexibilitu pri využívaní svojich prostriedkov pridelených v rámci zdieľaného riadenia, ktorú ponúka nariadenie (EÚ) 2021/1060. Preto by malo byť možné, aby sa za podmienok stanovených v nariadení (EÚ) 2021/1060 previedli určité objemy finančných prostriedkov medzi prostriedkami pridelenými v rámci zdieľaného riadenia a programom alebo Nástrojom na podporu Ukrajiny. Zdroje, ktoré zostávajú neviazané, by malo byť možné do konca roka 2028 na žiadosť dotknutého členského štátu previesť späť do jedného alebo viacerých príslušných zdrojových programov v súlade s podmienkami stanovenými v nariadení (EÚ) 2021/1060.

([12]) Ú. v. EÚ L 433 I, 22.12.2020, s. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.

([13]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

([14]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1058 z 24. júna 2021 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a Kohéznom fonde (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 60, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj .

([15]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1057 z 24. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Európsky sociálny fond plus (ESF+) a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1296/2013 (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj).

(21) Ciele programu zamerané na zvýšenie konkurencieschopnosti a pripravenosti EDTIB iniciovaním a urýchlením prispôsobenia priemyslu štrukturálnym zmenám spôsobeným vyvíjajúcim sa bezpečnostným prostredím, a to aj s cieľom zaistiť bezpečnosť dodávok obranných výrobkov v celej Únii, môžu prispieť k podpore hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti Únie, ako sa stanovuje v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 ([16]). Preto by sa malo prijať ustanovenie, ktoré by umožnilo, aby sa príspevky členských štátov podporované z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti použili na účely podpory akcií na posilnenie priemyslu podľa tohto nariadenia. Uvedená možnosť by sa mala využiť v rozsahu, v akom prispieva k dosiahnutiu cieľov stanovených v článku 4 nariadenia (EÚ) 2021/241. Uplatňovanie zásady „výrazne nenarušiť“ v zmysle článku 17 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 ([17]) je nevyhnutné na zabezpečenie toho, aby sa reformy a investície realizované v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti vykonávali udržateľným spôsobom. Všetky opatrenia podporované v rámci Mechanizmu na podporu obnovy sa majú vykonávať v súlade s uplatniteľným *acquis* Únie a vnútroštátnym *acquis* v oblasti životného prostredia, najmä pokiaľ ide o posudzovanie vplyvu na životné prostredie a ochranu prírody. Zároveň je pravdepodobné, že niektoré konečné obranné výrobky už zo svojej podstaty priamo alebo nepriamo poškodia životné prostredie. Uplatňovanie zásady „výrazne nenarušiť“ na príspevky členských štátov na podporu akcií na posilnenie priemyslu, ktoré sa týkajú týchto výrobkov, preto nemusí byť uskutočniteľné. Okrem toho by mohlo byť vhodné neuplatňovať zásadu „výrazne nenarušiť“, ak sa podporovaná akcia na posilnenie priemyslu týka obranných výrobkov alebo komponentov či surovín určených alebo používaných výlučne na výrobu obranných výrobkov. Únia je skutočne konfrontovaná s výrazným zhoršením svojho bezpečnostného kontextu, v dôsledku čoho sa zvýšil stupeň ohrozenia Únie. To si vyžaduje okamžité a rozsiahle investície a podporu odolnosti a rozširovania EDTIB s cieľom posilniť jej schopnosť pripraviť sa na budúce krízy dodávok a zabezpečiť včasnú dostupnosť a dodávky obranných výrobkov v celej Únii. V súčasnej situácii to predstavuje prvoradý cieľ, ktorým je verejná bezpečnosť a ktorý má prednosť pred ostatnými faktormi. V tejto súvislosti je potrebné zabrániť akémukoľvek narušeniu dodávateľských reťazcov v sektore obrany, a to najmä tým, že sa umožní, aby sa akcie na posilnenie priemyslu týkajúce sa obranných výrobkov, komponentov a surovín vo vhodných prípadoch podporovali bez obmedzení súvisiacich s uplatňovaním zásady „výrazne nenarušiť“. Preto v prípade, že členské štáty využívajú svoj dobrovoľný príspevok podporovaný z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti v prospech akcií na posilnenie priemyslu podľa tohto nariadenia, tieto akcie by nemali podliehať uplatňovaniu zásady „výrazne nenarušiť“, ak dotknutý členský štát v dohode o príspevku s Komisiou odôvodní, že nie je možné ani vhodné zabezpečiť, aby bol druh činností, ktoré sa majú podporovať podľa tohto nariadenia, v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“.

(22) Tretie krajiny, ktoré sú členmi Európskeho hospodárskeho priestoru, by mali mať možnosť zapojiť sa do programu ako pridružené krajiny v rámci spolupráce zriadenej podľa Dohody o Európskom hospodárskom priestore ([18]), ktorá umožňuje vykonávanie programov na základe rozhodnutia prijatého podľa uvedenej dohody.

(23) Keďže cieľom tohto nariadenia je zvýšiť konkurencieschopnosť a efektívnosť obranného priemyslu Únie a Ukrajiny a s cieľom zabezpečiť ochranu základných bezpečnostných a obranných záujmov Únie a jej členských štátov, by príjemcami takejto finančnej podpory, ktorí môžu využívať prínosy finančnej podpory Únie v rámci programu a v rámci Nástroja na podporu Ukrajiny, mali byť právne subjekty, ktoré sú usadené a majú svoje výkonné riadiace štruktúry v Únii, v pridružených krajinách alebo na Ukrajine a ktoré na účely danej akcie využívajú infraštruktúru, zariadenia, aktíva a zdroje nachádzajúce sa na území členského štátu, pridruženej krajiny alebo Ukrajiny. Okrem toho by príjemcovia takejto finančnej podpory nemali podliehať kontrole nepridruženej tretej krajiny inej ako Ukrajina alebo subjektu z inej tretej krajiny. V tejto súvislosti by sa kontrolou mala rozumieť schopnosť uplatňovať rozhodujúci vplyv na právny subjekt priamo alebo nepriamo prostredníctvom jedného alebo viacerých sprostredkovateľských právnych subjektov. Ak sú príjemcami takejto finančnej podpory na účel spoločného obstarávania členské štáty, pridružené krajiny alebo Ukrajina, mali by sa uplatňovať na dodávateľov a subdodávateľov verejných zákaziek rovnocenné kritériá s cieľom zabezpečiť, aby sa na nich vzťahovali rovnaké podmienky, pričom sa zohľadní skutočnosť, že uvedení dodávatelia a subdodávatelia nie sú príjemcami finančných prostriedkov Únie.

([16]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([17]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 z 18. júna 2020 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088 (Ú. v. EÚ L 198, 22.6.2020, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj).

([18]) Ú. v. ES L 1, 3.1.1994, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1994/1/oj.

(24) Kritériá oprávnenosti by mali zohľadňovať existujúce dodávateľské reťazce a priemyselnú spoluprácu s nepridruženými tretími krajinami inými ako Ukrajina a mali by umožňovať splnenie požiadaviek v oblasti spôsobilostí. Spoločné obstarávania zahŕňajúce jedného subdodávateľa, ktorému sa pridelí 15 % až 35 % hodnoty zákazky a ktorý nie je usadený alebo nemá svoje výkonné riadiace štruktúry v Únii, pridruženej krajine alebo v relevantných prípadoch na Ukrajine, by preto mali byť za určitých podmienok oprávnené na financovanie v rámci programu a Nástroja na podporu Ukrajiny.

(25) Za určitých okolností by malo byť možné odchýliť sa od zásady, že právne subjekty zapojené do akcie podporovanej programom využívajú infraštruktúru, zariadenia, aktíva a zdroje nachádzajúce sa na území členského štátu alebo pridruženej krajiny a nie sú pod kontrolou nepridružených tretích krajín alebo subjektov z nepridružených tretích krajín. V tejto súvislosti by právny subjekt usadený v Únii alebo v pridruženej krajine, ktorý využíva infraštruktúru, zariadenia, aktíva alebo zdroje nachádzajúce sa mimo územia členského štátu alebo pridruženej krajiny alebo ktorý je pod kontrolou nepridruženej tretej krajiny alebo subjektu z nepridruženej tretej krajiny, mal mať možnosť zúčastňovať sa ako príjemca, ak sú splnené prísne podmienky týkajúce sa bezpečnostných a obranných záujmov Únie a jej členských štátov vrátane dodržiavania zásady dobrých susedských vzťahov, ako sa stanovuje v rámci SZBP podľa hlavy V Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“), a to aj pokiaľ ide o posilnenie EDTIB. Podobné výnimky by sa mali stanoviť pre akcie podporované v rámci Nástroja na podporu Ukrajiny s cieľom umožniť využívanie infraštruktúry, zariadení, aktív alebo zdrojov nachádzajúcich sa mimo územia členského štátu alebo Ukrajiny a pre účasť právnych subjektov, ktoré sú usadené v Únii a pod kontrolou tretej krajiny inej ako Ukrajina alebo subjektu z inej tretej krajiny.

(26) Právne subjekty usadené v Únii alebo v pridruženej krajine a pod kontrolou nepridruženej tretej krajiny alebo subjektu z nepridruženej tretej krajiny by mali byť oprávnené byť príjemcom, ak sa Komisii poskytnú záruky schválené v súlade s vnútroštátnymi postupmi členského štátu alebo pridruženej krajiny, v ktorej sú usadené, a posúdené pred rozhodnutím o poskytnutí finančných prostriedkov Únie. Takéto záruky by sa mali vydávať len za predpokladu, že sú splnené a počas celej akcie zachované prísne podmienky týkajúce sa bezpečnostných a obranných záujmov Únie a jej členských štátov, ako sa stanovuje v rámci SZBP podľa hlavy V Zmluvy o EÚ. Komisia by mala informovať členské štáty zasadajúce ako výbor o právnych subjektoch, ktoré sa na základe takéhoto posúdenia považujú za oprávnené. Informácie týkajúce sa následného posúdenia oprávnenosti, okrem iného z dôvodu nahlásenej zmeny vlastníctva v priebehu vykonávania, sa budú tiež oznamovať členským štátom, ktoré zasadajú ako výbor, aby sa zabezpečila transparentnosť monitorovania priebežného dodržiavania podmienok oprávnenosti. Účasť subjektov pod kontrolou nepridružených krajín alebo subjektov z nepridružených tretích krajín by nemala byť v rozpore s cieľmi tohto nariadenia. Na účely Nástroja na podporu Ukrajiny by sa takéto pravidlá týkajúce sa oprávnenosti mali uplatňovať v prípade právnych subjektov usadených v Únii a kontrolovaných nepridruženou treťou krajinou inou ako Ukrajina alebo subjektom z inej tretej krajiny.

(27) S cieľom zvýšiť konkurencieschopnosť EDTIB, podporiť obnovu, rekonštrukciu a modernizáciu ukrajinskej DTIB a zabezpečiť včasnú dostupnosť a dodávky obranných výrobkov z uvedených obranných technologických a priemyselných základní je dôležité stanoviť minimálne požiadavky týkajúce sa hodnoty vytvorenej v Únii a pridružených krajinách alebo v relevantných prípadoch na Ukrajine. Zvýši sa tým efektívnosť podpory Únie v rámci programu a Nástroja na podporu Ukrajiny. V prípade akcií podporovaných z finančných prostriedkov Únie v rámci programu alebo Nástroja na podporu Ukrajiny by preto náklady na komponenty s pôvodom mimo Únie a pridružených krajín alebo v relevantných prípadoch Ukrajiny nemali byť vyššie ako 35 % odhadovaných nákladov na komponenty konečného výrobku alebo výrobku, pri ktorých je zvýšenie výrobnej kapacity podporované z finančných prostriedkov Únie. Ciele sledované podľa tohto nariadenia sa dosiahnu o to efektívnejšie, ak sú náklady na uvedené komponenty nižšie ako uvedená prahová hodnota 35 %. Príjemcovia finančných prostriedkov Únie sa vyzývajú, aby sa zamerali na postupné znižovanie tohto percentuálneho podielu v nových výrobkoch. Suroviny sa nepovažujú za komponenty.

(28) Vzhľadom na potrebu chrániť operačnú kapacitu ozbrojených síl členských štátov a zabezpečiť ich schopnosť používať obranné výrobky, na ktoré sa vzťahuje akcia vykonávaná v rámci programu, bez obmedzení uložených tretími krajinami, je potrebné stanoviť dodatočné požiadavky týkajúce sa schopnosti rozhodovať o vymedzení, prispôsobení a vývoji návrhu takýchto obranných výrobkov. Príjemcovia finančných prostriedkov Únie alebo v relevantných prípadoch dodávateľ alebo konzorcium dodávateľov by preto nemali podliehať právnym alebo zmluvným obmedzeniam zo strany nepridružených tretích krajín alebo subjektov z nepridružených tretích krajín, ktoré majú vplyv na ich schopnosť rozhodovať o vymedzení, prispôsobení a vývoji návrhu obranného výrobku vrátane nahradenia alebo odstránenia komponentov, na ktoré sa vzťahujú obmedzenia uložené nepridruženými tretími krajinami alebo subjektmi z nepridružených tretích krajín. Vzhľadom na súčasnú geopolitickú situáciu by sa mala v záujme zvýšenia priemyselných kapacít na výrobu munície a riadených striel výnimočne a dočasne stanoviť osobitná a cielená výnimka z uvedenej požiadavky. Takáto výnimka by mala spočívať v tom, že príjemcovia finančných prostriedkov Únie alebo príslušné vládne orgány dotknutých členských štátov budú mať možnosť predložiť Komisii právne záväzný záväzok dotknutej nepridruženej tretej krajiny alebo subjektu z nepridruženej tretej krajiny, že príjemcovia získajú uvedenú možnosť rozhodovať. Príjemcovia by mali prijať všetky opatrenia na zabezpečenie plnenia uvedeného záväzku. Ak príjemcovia napriek svojmu úsiliu nemôžu získať takúto možnosť rozhodovať, prijali by sa nápravné opatrenia v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách, najmä s článkom 132.

(29) S cieľom zaistiť, aby sa pri vykonávaní tohto nariadenia dodržali medzinárodné záväzky Únie a jej členských štátov, by nemali byť oprávnené na financovanie v rámci programu ani v rámci Nástroja na podporu Ukrajiny akcie týkajúce sa výrobkov alebo technológií, ktorých používanie, vývoj alebo výroba sú zakázané uplatniteľným medzinárodným právom.

(30) Z programu a Nástroja na podporu Ukrajiny by sa mala poskytovať finančná podpora v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách na akcie prispievajúce k posilneniu konkurencieschopnosti EDTIB, jej schopnosti reagovať a zabezpečiť včasnú dostupnosť a dodávky obranných výrobkov, alebo k obnove, rekonštrukcii a modernizácii ukrajinskej DTIB, ako je napríklad spolupráca právnych subjektov pri spoločnom obstarávaní obranných výrobkov, a na akcie zamerané na urýchlenie prispôsobenia sa kapacity na produkciu obranných výrobkov, komponentov a zodpovedajúcich surovín štrukturálnym zmenám. Mohlo by to zahŕňať koordináciu priemyslu, pokiaľ ide o rezervovanie obranných výrobkov, prístup k financovaniu pre podniky zapojené do výroby obranných výrobkov, rezervovanie výrobných kapacít („neustále pripravené zariadenia“) alebo priemyselné procesy obnovy exspirovaných výrobkov, rozšírenie, optimalizáciu, modernizáciu, vylepšenie alebo reprofiláciu existujúcich výrobných kapacít alebo vytvorenie nových výrobných kapacít v uvedenej oblasti. Okrem toho by sa finančná podpora mohla vzťahovať na niekoľko ďalších podporných akcií v súlade s cieľmi tohto nariadenia, ako je odborná príprava, rekvalifikácia alebo zvyšovanie úrovne zručností zamestnancov.

(31) Vzhľadom na súčasný geopolitický kontext, a najmä na útočnú vojnu Ruska proti Ukrajine, si ochrana základných bezpečnostných záujmov Únie vyžaduje prijatie osobitných opatrení týkajúcich sa obstarávania obranných výrobkov zameraných na posilnenie konkurencieschopnosti EDTIB a zabezpečenie včasnej dostupnosti a dodávok obranných výrobkov obstaraných z EDTIB v celej Únii. Ochrana základných bezpečnostných záujmov Únie si vyžaduje aj zapojenie Ukrajiny a krajín, ktoré sú členmi Európskeho hospodárskeho priestoru do týchto opatrení, a to nielen z dôvodu ich geografickej polohy a skutočnosti, že Ukrajina priamo čelí prebiehajúcej útočnej vojne Ruska, ale aj vzhľadom na ich úzke partnerstvo s Úniou v oblasti obstarávania, ako sa uvádza najmä v Dohode o pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a Ukrajinou na strane druhej ([19]) a v Dohode o Európskom hospodárskom priestore.

(32) Keďže je dôležité zmierniť akékoľvek narušenie trhu, Komisia by mala byť schopná vymáhať zisk plynúci z úspešných akcií na posilnenie priemyslu podporované z rozpočtu Únie v súlade so zásadou proporcionality. Odchylne od článku 195 ods. 2 nariadenia o rozpočtových pravidlách by sa pri takomto vymáhaní zisku popri samotnej podpore zo strany Únie mali v plnej miere zohľadniť všetky vytvorené príjmy vrátane príjmov z podpory akcie poskytnutej zo strany členského štátu, Ukrajiny a tretích strán. Vymožený zisk by sa mal opätovne použiť na pomoc pri dosahovaní cieľov tohto nariadenia.

([19]) Ú. v. EÚ L 161, 29.5.2014, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2014/295/oj.

(33) Fungovanie sektora obranného priemyslu sa neriadi obvyklými pravidlami a obchodnými modelmi, ktorými sa riadia tradičnejšie trhy. Dopyt vychádza takmer výlučne zo strany štátov, ktoré majú pod kontrolou aj celé obstarávanie obranných výrobkov a technológií vrátane vývozu. Obranný priemysel sa preto nezapája do významných priemyselných investícií financovaných z vlastných zdrojov a robí tak len na základe záväzných objednávok. EDTIB okrem toho čelí pretrvávajúcim prekážkam v prístupe k financovaniu vrátane spolufinancovania, najmä súkromného financovania investícií, a to z dôvodu rizík, ktoré s takýmito investíciami spájajú účastníci trhu. Vzhľadom na naliehavú potrebu zvýšiť investície do sektora obrany Únie je nevyhnutné mobilizovať verejné investície do tohto sektora. Týka sa to najmä podporných akcií, ktoré sú prospešné pre EDTIB v širšom zmysle, napríklad tým, že umožňujú a uľahčujú iné akcie stanovené v tomto nariadení, čím pôsobia ako multiplikátory s potenciálne vysokým pákovým efektom. Keďže inak by sa podporné akcie neuskutočnili, odchylne od článku 193 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa zdá opodstatnené, aby finančná podpora Únie v rámci programu pokrývala až 100 % oprávnených nákladov na podporné akcie.

(34) Keďže rôzne druhy akcií sa navzájom dopĺňajú a sú potrebné na vyváženie náročnosti spolupráce a zníženie rizika priemyselných investícií prostredníctvom finančnej podpory zo strany Únie, čo umožní rýchlejšiu adaptáciu obranného priemyslu na prebiehajúce štrukturálne zmeny trhu, zdá sa opodstatnené, aby sa značná suma predstavujúca najmenej 15 % finančného krytia vyčleneného na program vyhradila na akcie súvisiace so spoločným obstarávaním a aspoň 30 % tohto finančného krytia sa vyhradilo na akcie na posilnenie priemyslu. Podpora Únie určená na akcie na posilnenie priemyslu by mala pokrývať až 35 % oprávnených nákladov, aby príjemcovia mohli akcie čo najskôr vykonať, znížiť riziko svojich investícií, a tým urýchliť dostupnosť príslušných výrobkov obranného priemyslu.

(35) Pokiaľ ide o akcie v rámci Nástroja na podporu Ukrajiny, podpora Únie na posilnenie priemyslu a podporné činnosti zahŕňajúce právne subjekty usadené na Ukrajine by mala byť schopná pokryť až 100 % oprávnených nákladov s cieľom prispôsobiť sa zvýšenej zložitosti a prostrediu ukrajinského obranného priemyslu, vrátane potreby splniť normy NATO a iné príslušné normy, ako aj zvýšeným rizikám spojeným s útočnou vojnou Ruska proti Ukrajine, pričom sa zohľadní aj potreba odolným spôsobom obnoviť a modernizovať priemyselné kapacity.

(36) Akcie spoločného obstarávania by sa mali podľa tohto nariadenia financovať prostredníctvom grantov s formou financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi, ale vychádza z dosiahnutých výsledkov podľa pracovných balíkov, míľnikov alebo cieľov procesu spoločného obstarávania, aby sa vytvoril potrebný stimulačný účinok.

(37) Finančný príspevok Únie v rámci programu na akcie spoločného obstarávania, zamýšľaný ako stimul pre spoluprácu, by nemal presahovať 15 % odhadovanej hodnoty spoločnej verejnej zákazky. Vzhľadom na zvýšenú zložitosť spoločného obstarávania s Ukrajinou by finančný príspevok Únie v rámci Nástroja na podporu Ukrajiny nemal presahovať 25 % odhadovanej hodnoty spoločnej verejnej zákazky.

(38) Po splnení osobitných podmienok súvisiacich s cieľmi programu by sa strop finančného príspevku Únie na akcie spoločného obstarávania mal zvýšiť na 25 % odhadovanej hodnoty spoločnej verejnej zákazky, aby sa kompenzovali konkrétne zložitejšie aspekty týkajúce sa posilnenej cezhraničnej spolupráce v rámci Únie a spolupráce v kontexte štruktúry pre európske zbrojné programy (ďalej len „SEAP“). Mala by sa zohľadniť aj potreba postupného znižovania strategických závislostí, ktorou sa odôvodňuje zvýšená miera financovania v prípade, že sa akciou podporuje spoločné obstarávanie konečných výrobkov, na ktoré sa nevzťahuje obmedzenie. Okrem toho so zreteľom na osobitnú bezpečnostnú situáciu Ukrajiny a Moldavska vzhľadom na útočnú vojnu Ruska proti Ukrajine je takisto vhodné stanoviť takúto zvýšenú mieru financovania v prípadoch, keď výsledkom podporovanej akcie bude spoločné obstaranie dodatočných množstiev obranných výrobkov pre tieto dve krajiny. V dôsledku geopolitického kontextu vrátane útočnej vojny Ruska proti Ukrajine sú Únia a jej členské štáty navyše vystavené vysokému riziku naplnenia konvenčných vojenských hrozieb, čím vzniká potreba zvýšených investícií do obrany. Mieru financovania zvýšenú až do 25 % je preto opodstatnené stanoviť aj pre akcie spoločného obstarávania v prípadoch, keď výdavky väčšiny členských štátov, ktoré sa zúčastňujú na dotknutej akcii, na investície do obrany presiahnu 30 % ich výdavkov na obranu. V prípade akcií na posilnenie priemyslu by malo byť možné zvýšiť strop až na 50 % oprávnených nákladov, ak väčšinu prijímateľov tvoria malé a stredné podniky (ďalej len „MSP“) alebo spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou usadené v členských štátoch alebo pridružených krajinách, alebo ak akciu vykonáva štruktúra SEAP, a ak sa preukáže, že akcia prispieva k nadviazaniu novej cezhraničnej spolupráce, ako je rozšírenie geografického rozsahu existujúcich dodávateľských reťazcov alebo výrazné zvýšenie obchodu, spolupráce alebo spoločných projektov medzi subjektmi v rôznych členských štátoch alebo rozšírenie existujúcich cezhraničných sietí spôsobmi, ktoré zvyšujú celkovú kapacitu a odolnosť EDTIB, ak to zahŕňa budovanie novej infraštruktúry, zariadení

alebo výrobných liniek alebo prispieva k vytvoreniu nových alebo k zvýšeniu existujúcich kapacít na výrobu výrobkov dôležitých v krízovej situácii. Okrem toho, ak sa členské štáty výslovne rozhodnú prideliť finančné prostriedky na program len v prospech dotknutých členských štátov alebo aj v prospech iných členských štátov, odchylne od článku 193 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách by malo byť možné zvýšiť flexibilitu a umožniť finančný príspevok Únie na akcie na posilnenie priemyslu, ktorý by pokrýval až 100 % oprávnených nákladov. Uvedená možnosť by sa mala uplatňovať aj na prípady, keď sa na financovanie takýchto akcií použijú príspevky členských štátov podporované z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Tým sa maximalizuje vplyv a účinnosť akcie.

(39) V súlade s článkom 196 ods. 2 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa grant môže udeliť na akciu, ktorá sa už začala, a to za predpokladu, že žiadateľ je schopný preukázať potrebu začať akciu pred podpísaním dohody o grante. Náklady, ktoré vznikli pred dátumom predloženia žiadosti o grant, však nie sú oprávnené, s výnimkou prípadov stanovených v článku 196 ods. 2 druhom pododseku nariadenia o rozpočtových pravidlách. S cieľom umožniť kontinuitu perspektívneho financovania akcií, ktoré mohli byť do roku 2024 podporované financovaním podľa nariadení (EÚ) 2023/1525 alebo (EÚ) 2023/2418, by v rozhodnutí o financovaní malo byť možné odchylne od článku 196 ods. 2 druhého pododseku nariadenia o rozpočtových pravidlách stanoviť finančné príspevky v rámci programu v súvislosti s akciami, ktoré sa vzťahujú na obdobie začínajúce od 5. marca 2024 a neboli dokončené pred podpísaním dohody o grante. Vzhľadom na prepojenia medzi programom a Nástrojom na podporu Ukrajiny, ako aj na potrebu urýchlene podporiť rekonštrukciu, obnovu a modernizáciu ukrajinskej DTIB a s prihliadnutím na jej možnú budúcu integráciu do EDTIB by sa rovnaká výnimka mala uplatňovať na finančné príspevky v rámci Nástroja na podporu Ukrajiny. Tie isté náklady by sa z rozpočtu Únie za žiadnych okolností nemali financovať dvakrát.

(40) Pri posudzovaní návrhov predložených žiadateľmi by Komisia mala venovať osobitnú pozornosť tomu, ako uvedené návrhy prispievajú k cieľom tohto nariadenia. Návrhy by sa mali posudzovať najmä z hľadiska ich prínosu k zvýšeniu pripravenosti a odolnosti obranného priemyslu a ich prínosu k cezhraničnej spolupráci v oblasti obranného priemyslu realizovanej medzi členskými štátmi, pridruženými krajinami a Ukrajinou.

(41) Na zabezpečenie toho, aby všetky členské štáty prispievali k silnej EDTIB a mali z nej prospech, je nevyhnutný rozvoj výrobných kapacít v oblasti obrany v celej Únii, pričom treba prihliadať na riziká spojené so stále viac sa zhoršujúcim bezpečnostným kontextom Únie. Pokiaľ ide o akcie na posilnenie priemyslu, osobitná pozornosť by sa mala venovať príspevku dotknutej akcie k odolnosti priemyslu, najmä zaisteniu dostupnosti a bezpečnosti dodávok obranných výrobkov v celej Únii v reakcii na identifikované riziká, ako je napríklad vysoká miera rizika vzniku konvenčných vojenských hrozieb.

(42) V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách, nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 ([20]) a nariadeniami Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 ([21]), (Euratom, ES) č. 2185/96 ([22]) a (EÚ) 2017/1939 ([23]) sa finančné záujmy Únie majú chrániť prostredníctvom primeraných opatrení vrátane opatrení týkajúcich sa prevencie, odhaľovania, nápravy a vyšetrovania nezrovnalostí vrátane podvodov, ako aj opatrení týkajúcich sa vymáhania stratených, nesprávne vyplatených alebo nesprávne použitých finančných prostriedkov a vo vhodných prípadoch aj ukladania administratívnych sankcií. Konkrétne má Európsky úrad pre boj proti podvodom (ďalej len „OLAF“) právomoc vykonávať v súlade s nariadeniami (Euratom, ES) č. 2185/96 a (EÚ, Euratom) č. 883/2013 administratívne vyšetrovania vrátane kontrol a inšpekcií na mieste s cieľom zistiť, či nedošlo k podvodu, ku korupcii alebo k akémukoľvek inému protiprávnemu konaniu poškodzujúcemu finančné záujmy Únie. Európska prokuratúra je v súlade s nariadením (EÚ) 2017/1939 splnomocnená vyšetrovať a stíhať trestné činy poškodzujúce finančné záujmy Únie, ako sa stanovuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371 ([24]). V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách majú každá osoba alebo každý subjekt, ktoré prijímajú finančné prostriedky Únie, v plnej miere spolupracovať pri ochrane finančných záujmov Únie, udeliť potrebné práva a prístup Komisii, úradu OLAF, Európskemu dvoru audítorov a, pokiaľ ide o tie členské štáty, ktoré sa zúčastňujú na posilnenej spolupráci podľa nariadenia (EÚ) 2017/1939, Európskej prokuratúre, a zabezpečiť, aby všetky tretie strany zúčastňujúce sa na implementácii finančných prostriedkov Únie udelili rovnocenné práva.

([20]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 z 11. septembra 2013 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF), ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nariadenie Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Ú. v. EÚ L 248, 18.9.2013, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj).

([21]) Nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 z 18. decembra 1995 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev (Ú. v. ES L 312, 23.12.1995, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj).

([22]) Nariadenie Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 z 11. novembra 1996 o kontrolách a inšpekciách na mieste, vykonávaných Komisiou s cieľom ochrany finančných záujmov Európskych spoločenstiev pred spreneverou a inými podvodmi (Ú. v. ES L 292, 15.11.1996, s. 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj).

([23]) Nariadenie Rady (EÚ) 2017/1939 z 12. októbra 2017, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely zriadenia Európskej prokuratúry (Ú. v. EÚ L 283, 31.10.2017, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj).

([24]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371 z 5. júla 2017 o boji proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie, prostredníctvom trestného práva (Ú. v. EÚ L 198, 28.7.2017, s. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj).

(43) V tomto nariadení by sa malo zaviesť osobitné ustanovenie vyžadujúce od pridružených krajín zúčastňujúcich sa na programe, aby udelili potrebné práva a prístup zodpovednému povoľujúcemu úradníkovi, úradu OLAF a Európskemu dvoru audítorov na riadne vykonávanie ich príslušných právomocí.

(44) Podľa článku 85 rozhodnutia Rady (EÚ) 2021/1764 ([25]) sú fyzické osoby a subjekty a inštitúcie usadené v zámorských krajinách a územiach oprávnené na financovanie v súlade s pravidlami a cieľmi programu a prípadnými dojednaniami uplatniteľnými na členský štát, s ktorým je príslušná zámorská krajina alebo územie spojené.

(45) Únia by mala určiť európske projekty spoločného záujmu v oblasti obrany (ďalej len „projekty EDPCI“), na ktoré by sa malo zamerať úsilie a zdroje a ktoré by mali pozostávať z kolaboratívnych projektov v oblasti priemyslu zameraných na posilnenie konkurencieschopnosti EDTIB v celej Únii a zároveň prispievajúcich k rozvoju vojenských spôsobilostí členských štátov kritických pre bezpečnostné a obranné záujmy Únie vrátane tých, ktorými sa zabezpečuje prístup ku všetkým operačným doménam. Vzhľadom na citlivú povahu rozhodnutia určiť projekt EDPCI s ohľadom na jeho potenciálny vplyv na záujmy národnej bezpečnosti a vzhľadom na to, že je dôležité zabezpečiť, aby takéto projekty prispievali k obrannej pripravenosti všetkých členských štátov, by sa právomoc prijímať vykonávacie akty na účely určenia projektov EDPCI mala na návrh Komisie preniesť na Radu. Pred navrhnutím takýchto vykonávacích aktov by mala Komisia zohľadniť názory všetkých členských štátov a návrhy projektov, ktoré majú pre prípadné projekty EDPCI. Pri príprave takýchto návrhov projektov by sa členské štáty mali inkluzívnym spôsobom koordinovať a v prípade potreby na tento účel využiť podporu agentúry EDA. V uvedenej súvislosti môžu členské štáty určiť spôsobilosti spoločného záujmu s dvojakým použitím. Pokiaľ sa uvedené návrhy projektov zmenia na projekty EDPCI, pre Úniu, jej inštitúcie, orgány a agentúry by sa mohli rozvíjať spôsobilosti s dvojakým použitím identifikované členskými štátmi v kontexte daných projektov EDPCI. Okrem súladu s prioritami v oblasti spôsobilostí určenými v kontexte SZBP vrátane plánu rozvoja spôsobilostí (ďalej len „CDP“), cieľmi Strategického kompasu pre bezpečnosť a obranu a príležitosťami spolupráce identifikovanými v kontexte koordinovaného ročného hodnotenia obrany (ďalej len „CARD“) by mali projekty EDPCI zohľadňovať projekty dohodnuté v rámci PESCO, iniciatív agentúry EDA a príslušné činnosti vykonávané NATO, ako je proces obranného plánovania NATO. Pred predložením návrhu vykonávacieho aktu by Komisia mala vyzvať vysokého predstaviteľa a prípadne agentúru EDA, aby poskytli informácie s cieľom zabezpečiť súlad s uvedenými prioritami a cieľmi. Uvedenými informáciami sa doplnia informácie týkajúce sa návrhov projektov poskytnuté členskými štátmi. Rada by mala mať možnosť doplniť alebo vypustiť projekty alebo vykonať iné zmeny v návrhu vykonávacieho aktu predloženého Komisiou. Rada by pri posudzovaní návrhu vykonávacieho aktu mala zohľadniť rozpracovanosť projektu, jeho predpokladaný príspevok k obrannej pripravenosti a počet zúčastnených členských štátov.

(46) V kontexte útočnej vojny Ruska proti Ukrajine nadobudli Ukrajina a ukrajinská DTIB špecifické odborné znalosti týkajúce sa projektov obranného priemyslu, a to aj v spolupráci s členskými štátmi a EDTIB. Uvedené odborné znalosti môžu byť kritické pre projekty EDPCI a môžu uľahčovať ich prípravu, čím budú prispievať k posilneniu konkurencieschopnosti EDTIB a zároveň k rozvoju vojenských spôsobilostí členských štátov kritických pre bezpečnostné a obranné záujmy Únie. Preto je vhodné v takýchto prípadoch umožniť účasť Ukrajiny na projektoch EDPCI. Komisia by mala overiť, či boli všetky členské štáty, pridružené krajiny a Ukrajina informované o príprave projektu a či mali príležitosť sa na nej zúčastniť. Keďže Komisia by mohla mať primerané odborné znalosti na podporu vykonávania projektov EDPCI v prospech konkurencieschopnosti EDTIB v celej Únii, je vhodné umožniť jej účasť na projektoch EDPCI, aby sa mohla podeliť o takéto odborné znalosti, ak o to zúčastnené členské štáty požiadajú.

([25]) Rozhodnutie Rady (EÚ) 2021/1764 z 5. októbra 2021 o pridružení zámorských krajín a území k Európskej únii vrátane vzťahov medzi Európskou úniou na jednej strane a Grónskom a Dánskym kráľovstvom na strane druhej (rozhodnutie o pridružení zámoria vrátane Grónska) (Ú. v. EÚ L 355, 7.10.2021, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1764/oj).

(47) Vzhľadom na potenciálne významný dosah projektov EDPCI na konkurencieschopnosť a priemyselnú pripravenosť EDTIB by mal program podporovať konzorciá zúčastnených členských štátov a pridružených krajín pri ich zavádzaní. Takáto finančná podpora z programu by mala byť obmedzená na činnosti týchto konzorcií, ktoré súvisia so spoločným obstarávaním obranných výrobkov, urýchľujúce prispôsobenie kapacity na výrobu obranných výrobkov štrukturálnym zmenám, ako aj na súvisiace podporné činnosti, priemyselný vývoj nových obranných výrobkov alebo modernizáciu existujúcich výrobkov a rozvoj a obstaranie potrebnej infraštruktúry. Vzhľadom na osobitný rozsah týchto projektov, ktorý si vyžaduje bezprecedentnú mieru spolupráce a koordinácie medzi členskými štátmi a priemyslom, a so zreteľom na finančné riziká pre zúčastnené členské štáty a pridružené krajiny by finančné prostriedky Únie mali dokázať pokryť odchylne od článku 193 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách až 100 % oprávnených nákladov. Tým nie je dotknutá možnosť finančnej podpory určitých činností v rámci projektov EDPCI v rámci iných akcií za predpokladu, že spĺňajú podmienky stanovené pre tieto akcie a nezískali finančné prostriedky v rámci iných programov Únie, v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách. Zúčastnené členské štáty by mali zabezpečiť, aby činnosti v rámci projektov EDPCI boli v súlade s cieľmi programu, a to aj v prípade, že Únia neposkytuje finančnú podporu. S cieľom uľahčiť monitorovanie dodržiavania týchto cieľov by členské štáty, ktoré sa zúčastňujú na projekte EDPCI, mali každoročne predkladať Komisii spoločnú správu o vykonávaní činností v rámci projektu EDPCI. Rada by na návrh Komisie mala mať možnosť zmeniť vykonávacie akty identifikujúce projekty EDPCI, a to aj tým, že vypustí projekty EDPCI zo zoznamu. Členské štáty, ktoré sa zúčastňujú na projekte EDPCI, sa budú môcť na účely vykonávania činností potrebných na jeho vykonávanie spoliehať na odborné znalosti a administratívne kapacity agentúry EDA alebo medzinárodných organizácií, ako je Organizácia pre spoluprácu v oblasti vyzbrojovania (ďalej len „OCCAR“) a Agentúra NATO pre podporu a obstarávanie (ďalej len „NSPA“).

(48) Schopnosť EDTIB zabezpečiť včasnú dostupnosť obranných výrobkov v dostatočnom objeme je nevyhnutná pre jej konkurencieschopnosť, najmä v obdobiach zvýšeného bezpečnostného napätia. V takýchto obdobiach by EDTIB mohla chýbať výrobná kapacita potrebná na uspokojenie naliehavých potrieb členských štátov a jej výrobky by mohli byť pre členské štáty menej viditeľné ako výrobky ponúkané tretími krajinami alebo subjektmi z tretích krajín. Týmto nariadením by sa preto mal zabezpečiť európsky mechanizmus na obchodovanie s vojenským materiálom vrátane opatrení zameraných na urýchlenie uvádzania obranných výrobkov z EDTIB na trh tým, že sa uľahčia postupy spoločného obstarávania obranných výrobkov prostredníctvom lepšieho využívania zákaziek zadávaných vládou inej vláde.

(49) Členské štáty, pridružené krajiny a Ukrajina alebo štruktúra SEAP by mali byť schopné na účely posilnenia konkurencieschopnosti EDTIB a rekonštrukcie, obnovy a modernizácie ukrajinskej DTIB zriadiť, riadiť a udržiavať rezervy pre pripravenosť obranného priemyslu tvorené obrannými výrobkami, ktoré by členské štáty, pridružené krajiny a Ukrajina mohli ľahko na-kupovať alebo používať. Takéto rezervy pozostávajúce zo zásob obranných výrobkov obstaraných od EDTIB alebo ukrajinskej DTIB by povzbudili dopyt a zvýšili by predvídateľnosť pre sektor obrany. Únijnému a ukrajinskému priemyslu by vyslali pozitívne signály a motivovali by ich k výrobe obranných výrobkov a k investíciám na účely posilnenia priemyselných kapacít v tomto sektore. Vďaka rezervám pre pripravenosť obranného priemyslu by sa okrem toho zlepšila bezpečnosť dodávok obranných výrobkov pre členské štáty tým, že by sa zlepšila ich dostupnosť a skrátili dodacie realizačné lehoty, a to aj v situáciách krízových z hľadiska dodávok. Ak sa takéto rezervy zriadia v kontexte štruktúry SEAP, z programu a Nástroja na podporu Ukrajiny by malo byť možné podporovať spoločné obstarávanie dodatočných množstiev obranných výrobkov prostredníctvom akcií spoločného obstarávania vykonávaných štruktúrou SEAP, ako aj zriadenie a fungovanie štruktúry SEAP na účely riadenia a udržiavania uvedených rezerv.

(50) S cieľom zlepšiť informovanosť členských štátov o dostupnosti výrobkov EDTIB a ukrajinskej DTIB by sa v rámci programu malo podporovať, aby Komisia vytvorila jednotný, centralizovaný a aktuálny katalóg obranných výrobkov vyvinutých EDTIB a ukrajinskou DTIB na základe dobrovoľných príspevkov členských štátov, Ukrajiny a hospodárskych subjektov (európsky predajný katalóg vojenského materiálu). Na uvedený účel by výrobky uvedené v katalógu mali vyrábať hospodárske subjekty, ktoré sú usadené a majú svoje výkonné riadiace štruktúry v Únii, pridruženej krajine alebo na Ukrajine, a infraštruktúra, zariadenia, aktíva a zdroje používané na účely výroby uvedených výrobkov by sa mali nachádzať v Únii, pridruženej krajine alebo na Ukrajine. Pri zriaďovaní uvedeného katalógu by mala Komisia konzultovať s agentúrou EDA a zohľadniť jej odborné znalosti.

(51) Okrem iného aj v nadväznosti na skúsenosti s kapitálovým nástrojom v oblasti obrany, ktorý bol v kontexte Európskeho obranného fondu zavedený ako operácia kombinovaného financovania v rámci Programu InvestEU, by sa Komisia mala snažiť zriadiť špecializovaný nástroj predstavujúci súčasť programu pod názvom Fond na urýchlenie transformácie dodávateľského reťazca v sektore obrany (ďalej len „FAST“). FAST by sa mal implementovať v rámci nepriameho riadenia. Vďaka fondu FAST sa využije potenciál, zníži rizikovosť a urýchli vynakladanie investícií potrebných na zvýšenie výrobných kapacít v oblasti obranného priemyslu na území Únie, ktorými disponujú MSP a malé spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou so sídlom v Únii, a to prostredníctvom operácie kombinovaného financovania ponúkajúcej podporu vo forme dlhového alebo kapitálového financovania. Keďže žiadosť o podporu vo forme dlhového financovania v rámci fondu FAST by mohla obsahovať informácie týkajúce sa infraštruktúry, zariadení, aktív alebo zdrojov, ktoré MSP alebo malá spoločnosť so strednou trhovou kapitalizáciou používajú na účely industrializácie alebo výroby obranných výrobkov, je vhodné, aby sa takáto podpora podriadila pravidlám, ktoré vyžadujú, aby sa takáto infraštruktúra, zariadenia, aktíva a zdroje nachádzali na území členského štátu alebo pridruženej krajiny, s určitými cielenými výnimkami. Fond FAST by sa mal zriadiť ako operácia kombinovaného financovania, a to aj v kontexte Programu InvestEU, zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/523 ([26]), a to v úzkej spolupráci s jeho implementujúcimi partnermi.

(52) Vďaka fondu FAST by sa mal dosiahnuť uspokojivý multiplikačný účinok, aký prináša kombinácia dlhového a kapitálového financovania, pričom by mal tento fond zároveň prispieť k prilákaniu finančných prostriedkov ako z verejného, tak aj zo súkromného sektora. V záujme dosiahnutia celkového cieľa, ktorým je zvýšenie konkurencieschopnosti EDTIB, by mal fond FAST zároveň poskytovať podporu pre MSP vrátane startupov a scaleupov a malé spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou v celej Únii, ktoré sú súčasťou dodávateľských reťazcov Únie v sektore obrany alebo bezprostredne plánujú stať sa ich súčasťou, pri industrializácii alebo výrobe obranných výrobkov alebo keď ich bezprostredne plánujú, ak čelia ťažkostiam súvisiacim s prístupom k finančným prostriedkom. Fond FAST by mal slúžiť aj na urýchlenie investícií do výroby obranných technológií a výrobkov, a tak posilniť bezpečnosť dodávok v rámci únijných hodnotových reťazcov obranného priemyslu.

(53) Na dosiahnutie cieľov programu a Nástroja na podporu Ukrajiny je potrebné zvýšiť počet a rozsah spoločného obstarávania obranných výrobkov od EDTIB a ukrajinskej DTIB. V súlade s článkom 168 ods. 2 a 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách majú členské štáty možnosť požiadať Komisiu, aby sa s nimi zapojila do spoločného obstarávania, a to aj prostredníctvom dohôd o budúcom nákupe alebo ako centrálna obstarávacia organizácia. Pridružené krajiny by odchylne od článku 168 ods. 2 druhého pododseku nariadenia o rozpočtových pravidlách mali mať možnosť požiadať Komisiu, aby sa zapojila do spoločného obstarávania, pretože takáto možnosť nie je stanovená v dvojstrannej alebo mnohostrannej zmluve s týmito krajinami. Pridružené krajiny by odchylne od článku 168 ods. 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách mali mať spolu s aspoň jedným členským štátom tiež možnosť požiadať Komisiu, aby konala ako centrálna obstarávacia organizácia, pretože v nariadení o rozpočtových pravidlách sa nestanovuje účasť tretích krajín na takýchto akciách.

Podobne by Ukrajina mala mať možnosť zúčastňovať sa na takýchto akciách na účely Nástroja na podporu Ukrajiny. Ukrajina by spolu s aspoň jedným členským štátom odchylne od článku 168 ods. 2 druhého pododseku nariadenia o rozpočtových pravidlách mala mať možnosť požiadať Komisiu zapojiť sa do spoločného obstarávania, pretože takáto možnosť nie je stanovená v dvojstrannej alebo mnohostrannej zmluve s Ukrajinou. Z rovnakého dôvodu by Ukrajina spolu s aspoň jedným členským štátom odchylne od článku 168 ods. 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách mala mať možnosť požiadať Komisiu, aby konala ako centrálna obstarávacia organizácia. S cieľom podporiť agregáciu dopytu v prípade spoločného obstarávania by Komisia mala zabezpečiť, aby bol takýto postup obstarávania otvorený pre všetky členské štáty a v relevantných prípadoch pre pridružené krajiny. S cieľom podporiť zvýšenie výrobných kapacít priemyslu v rámci EDTIB a ukrajinskej DTIB by Komisia ďalej mala uľahčiť uzatváranie dohôd o odbere v súlade s pravidlami Únie v oblasti hospodárskej súťaže a obstarávania. Použitie rozpočtu Únie na účely spoločného obstarávania s podporou Komisie bude v súlade s cieľmi a uplatniteľnými kritériami oprávnenosti programu alebo Nástroja na podporu Ukrajiny a bude zamerané na podporu prispôsobenia výrobnej kapacity dodávateľských reťazcov obranného priemyslu. Podpora z rozpočtu Únie by mohla slúžiť najmä na zníženie rizika priemyselných investícií, ako je zvýšenie výrobných kapacít alebo nadobudnutie potrebných obrábacích strojov na zabezpečenie plnenia zákazky, a v každom prípade by sa mala prísne obmedziť na pokrytie jednorazových nákladov vzniknutých v súvislosti s nákupom alebo údržbou obranných výrobkov. Rozpočtové prostriedky by sa mali zahrnúť do pracovných programov v rámci programu a Nástroja na podporu Ukrajiny.

([26]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/523 z 24. marca 2021, ktorým sa zriaďuje Program InvestEU a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2015/1017 (Ú. v. EÚ L 107, 26.3.2021, s. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj).

(54) V prípadoch, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, by okamžité zadanie a plnenie zákazky pred jej podpísaním vyplývajúce z postupov obstarávania vykonaných s podporou Komisie na účely tohto nariadenia mohlo byť odôvodnené vzhľadom na existujúcu geopolitickú situáciu, najmä ak si závažnosť okolností a ich dôsledkov pre bezpečnosť občanov Únie vyžadujú, aby sa dodávky dotknutého obranného výrobku bezodkladne účinne vykonali. Na uvedený konkrétny účel a odchylne od článku 175 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách by malo byť možné povoliť, aby sa plnenie zákazky začalo pred podpísaním zmluvy, ak verejný obstarávateľ náležite zdokumentuje potrebu takéhoto opatrenia.

(55) V Únii čelia kooperatívne zbrojné programy značným výzvam, keďže sa väčšinou zriaďujú *ad hoc*, sú komplikované a často dochádza k oneskoreniam a prekračovaniu stanovených nákladov. Na nápravu tejto situácie a na zabezpečenie nepretržitého dodržiavania záväzkov členskými štátmi až do konca životného cyklu obranných výrobkov je potrebný štruktúrovanejší prístup na úrovni Únie. V záujme dosiahnutia tohto prístupu by sa malo podporiť úsilie členských štátov, a to sprístupnením nového právneho rámca, konkrétne štruktúry SEAP, ktorá by podporila a posilnila ich spoluprácu. Aby štruktúra SEAP mohla dosiahnuť svoj cieľ, ktorým je podpora konkurencieschopnosti EDTIB a v relevantných prípadoch ukrajinskej DTIP, mala by mať možnosť realizovať spoločný vývoj, obstarávanie, riadenie životného cyklu alebo dynamické riadenie dostupnosti obranných výrobkov. Štruktúry SEAP by mali mať možnosť vykonávať ďalšie činnosti potrebné na dosiahnutie svojich cieľov, ako sú činnosti súvisiace s infraštruktúrou priamo súvisiacou s obrannými výrobkami. Akcie vykonávané v rámci štruktúry SEAP by sa mali s akciami vykonávanými v rámci SZBP vzájomne posilňovať, a to najmä v kontexte CDP. Takéto akcie by tiež nemali byť v rozpore s bezpečnostnými a obrannými záujmami Únie a jej členských štátov vrátane dodržiavania zásady dobrých susedských vzťahov.

(56) V rámci štruktúr SEAP by členské štáty mali využívať štandardizované postupy, ktoré by mohla poskytnúť Komisia, na začatie a riadenie programov spolupráce v oblasti vyzbrojovania vrátane usmernení pre riadenie projektov, obstarávanie, finančné riadenie a podávanie správ. Spolupráca podľa rámca štruktúry SEAP by tiež mala za podmienok stanovených v smerniciach Rady 2006/112/ES ([27]) a (EÚ) 2020/262 ([28]) umožňovať oslobodenie od DPH alebo spotrebnej dane v prípade, že štruktúra SEAP vlastní obstarané vybavenie. Okrem príspevkov z tohto programu a Nástroja na podporu Ukrajiny by štruktúry SEAP mali mať možnosť prijímať príspevky aj z iných programov Únie za predpokladu, že tieto príspevky nepokrývajú tie isté náklady. Na zodpovedajúci príspevok na dotknutú akciu by sa mali vzťahovať pravidlá príslušného programu Únie.

(57) Ak si to členovia štruktúr SEAP jednomyseľne želajú, uvedené štruktúry by mali mať možnosť vydávať cenné papiere v súlade s právom členského štátu, v ktorom majú svoje štatutárne sídlo, aby sa zabezpečil dlhodobý plán financovania zbrojných programov a súlad s rámcom správy hospodárskych záležitostí. Za cenné papiere vydané štruktúrami SEAP by Únia nemala niesť zodpovednosť. Finančné príspevky Únie by mohli zlepšiť podmienky na to, aby členské štáty financovali zbrojné programy.

(58) V záujme dosiahnutia svojich cieľov by štruktúra SEAP mala mať možnosť poveriť prostredníctvom dohody o delegovaní jeden alebo viacero subjektov oprávnených na financovanie v rámci akcií spoločného obstarávania v rámci programu splnením jednej alebo viacerých svojich úloh. Zdrojmi, právomocami a zručnosťami vo sfére riadenia spolupráce v oblasti obrany, ktoré by mohli byť pre štruktúry SEAP prínosné, disponujú najmä medzinárodné organizácie, ako je OCCAR a NSPA, ako aj agentúra EDA. Ak štruktúra SEAP poverí plnením svojich úloh iný subjekt, mala by aj naďalej zodpovedať za plnenie svojich povinností podľa práva Únie, najmä tohto nariadenia. Mala by preto zabezpečiť, aby dohoda o delegovaní takéto povinnosti obsahovala, a prijať všetky vhodné opatrenia na zabezpečenie ich plnenia.

(59) Na to, aby sa umožnil účinný postup na účely zriadenia štruktúry SEAP, je potrebné, aby členské štáty, pridružené krajiny alebo Ukrajina, ktoré sú ochotné zriadiť štruktúru SEAP, predložili žiadosť Komisii, ktorá by mala posúdiť, či navrhované stanovy štruktúry SEAP spĺňajú požiadavky tohto nariadenia. Takáto žiadosť by mala obsahovať vyhlásenie členského štátu, o ktorom sa predpokladá, že v ňom štruktúra SEAP bude mať svoje štatutárne sídlo, v ktorom tento členský štát uznáva štruktúru SEAP odo dňa jej zriadenia za medzinárodný orgán alebo organizáciu na účely uplatňovania smerníc 2006/112/ES a (EÚ) 2020/262. Komisia by mala túto žiadosť posúdiť bez zbytočného odkladu, v ideálnom prípade do dvoch mesiacov od prijatia úplnej žiadosti. Komisia by mala mať možnosť na tento účel vyzvať agentúru EDA, aby poskytla svoje odborné znalosti.

([27]) Smernica Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 347, 11.12.2006, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/112/oj).

([28]) Smernica Rady (EÚ) 2020/262 z 19. decembra 2019, ktorou sa ustanovuje všeobecný systém spotrebných daní (Ú. v. EÚ L 58, 27.2.2020, s. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2020/262/oj).

(60) Z dôvodu transparentnosti by sa vykonávacie akty, ktorými sa zriaďujú štruktúry SEAP, a oznámenia o rozhodnutiach o likvidácii štruktúry SEAP a o ich uzavretí, ako aj všetky oznámenia v prípade, že štruktúra SEAP nie je schopná splatiť svoje dlhy, mali uverejniť v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

(61) Štruktúra SEAP by mala mať odo dňa, keď vykonávací akt, ktorým sa zriaďuje štruktúra SEAP nadobudne účinnosť, právnu subjektivitu a mala by mať čo najširšiu právnu spôsobilosť v každom členskom štáte, aby mohla svoje úlohy plniť čo najefektívnejším spôsobom. Štruktúra SEAP by tiež mala mať čo najširšiu právnu spôsobilosť v pridružených krajinách a na Ukrajine v prípadoch, keď sú uvedené krajiny členmi štruktúry SEAP. Štruktúra SEAP by mala mať štatutárne sídlo na území členského štátu.

(62) Členmi štruktúry SEAP môžu byť členské štáty, pridružené krajiny a Ukrajina. Štruktúra SEAP by mala pozostávať z aspoň troch krajín, z ktorých aspoň dve by mali byť členské štáty.

(63) V záujme fungovania štruktúry SEAP by mali byť v jej stanovách stanovené podrobnejšie ustanovenia, na základe ktorých by Komisia mala preskúmať súlad žiadosti s pravidlami tohto nariadenia. Je dôležité, aby sa v stanovách objasnilo, aké administratívne kapacity sa predpokladajú na zabezpečenie súladu s pravidlami Únie a vnútroštátnymi pravidlami uplatniteľnými na manipuláciu s obrannými výrobkami. Bez toho, aby boli dotknuté existujúce pravidlá Únie a vnútroštátne pravidlá týkajúce sa vývozu obranných výrobkov, by členovia štruktúry SEAP mali mať možnosť jednomyseľne sa dohodnúť na prístupe k takémuto vývozu.

(64) Na jednej strane je potrebné zabezpečiť, aby štruktúra SEAP mala potrebnú flexibilitu na zmenu svojich stanov, a na druhej strane je potrebné prostredníctvom nevyhnutnej kontroly na úrovni Únie zabezpečiť zachovanie určitých kľúčových prvkov, najmä prvkov potrebných na udelenie statusu štruktúry SEAP. Ak sa zmena týka základného prvku stanov, mala by ju pred tým, ako nadobudne účinnosť, schváliť Komisia. Akákoľvek iná zmena by sa mala oznámiť Komisii. S výnimkou zmien týkajúcich sa možného prístupu k vývozu obranných výrobkov by Komisia mala mať možnosť namietať proti takýmto zmenám, ak sa domnieva, že sú v rozpore s týmto nariadením.

(65) Štruktúra SEAP by mala mať možnosť obstarávať obranné výrobky vo vlastnom mene alebo v mene alebo na účet svojich členov. Na uvedené účely by sa štruktúry SEAP mali považovať za medzinárodné organizácie v zmysle článku 12 písm. c) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/81/ES ([29]). Smernica 2009/81/ES by sa preto na takéto obstarávanie nemala vzťahovať. Ak štruktúra SEAP obstaráva v mene svojich členov, ktorí sú členskými štátmi alebo v relevantných prípadoch pridruženými krajinami, smernica 2009/81/ES by sa nemala uplatňovať v prípadoch, keď je postup obstarávania v súlade s cieľmi štruktúry SEAP spočívajúcimi v podpore konkurencieschopnosti EDTIB a v relevantných prípadoch ukrajinskej DTIB. Smernica 2009/81/ES by sa nemala vzťahovať ani na postupy obstarávania vykonávané členskými štátmi pri obstarávaní na účet alebo v mene štruktúry SEAP, keďže takéto zákazky by sa mali zadávať v súlade s pravidlami obstarávania štruktúry SEAP. Ak členské štáty alebo v príslušných prípadoch pridružené krajiny obstarávajú obranné výrobky zo štruktúry SEAP, obstarávanie by sa malo považovať za zákazku zadávanú vládou inej vláde uvedenú v článku 13 písm. f) smernice 2009/81/ES. Štruktúry SEAP by mali vymedziť svoje vlastné pravidlá obstarávania v súlade so zásadami primárneho práva Únie uplatniteľnými na obstarávanie, najmä so zásadami rovnakého zaobchádzania, transparentnosti, nediskriminácie a proporcionality a s pravidlami stanovenými v tomto nariadení. Ak štruktúra SEAP poverí úlohami obstarávania jeden alebo viacero subjektov, mala by zabezpečiť, aby pravidlá obstarávania, ktoré sa majú uplatňovať, boli v súlade s týmito zásadami.

(66) Členské štáty, ktoré sa zúčastňujú na štruktúre SEAP, by mali zabezpečiť, aby politika obstarávania štruktúry SEAP bola v súlade s cieľmi podpory konkurencieschopnosti EDTIB alebo ukrajinskej DTIB, a to aj v prípade, že Únia neposkytuje finančnú podporu. Tým nie sú dotknuté osobitné podmienky, ktoré sa uplatňujú v prípade, že štruktúra SEAP dostane v rámci príslušného programu finančné prostriedky Únie.

([29]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/81/ES z 13. júla 2009 o koordinácii postupov pre zadávanie určitých zákaziek na práce, zákaziek na dodávku tovaru a zákaziek na služby verejnými obstarávateľmi alebo obstarávateľmi v oblastiach obrany a bezpečnosti a o zmene a doplnení smerníc 2004/17/ES a 2004/18/ES (Ú. v. EÚ L 216, 20.8.2009, s. 76, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/81/oj).

(67) Štruktúra SEAP by s cieľom plniť svoje úlohy čo najefektívnejšie a ako logický dôsledok svojej právnej subjektivity mala niesť zodpovednosť za svoje dlhy. Aby mohli členovia štruktúry SEAP nájsť vhodné riešenie, pokiaľ ide o ich zodpovednosť, v stanovách by malo byť možné stanoviť rôzne režimy zodpovednosti, ktoré by išli nad rámec zodpovednosti pomerne obmedzenej vo vzťahu k príspevkom jednotlivých členov.

(68) Aby sa zabezpečila dostatočná kontrola súladu s týmto nariadením, štruktúra SEAP by mala Komisii zasielať svoju výročnú správu, ako aj akékoľvek informácie o okolnostiach, ktoré by mohli závažne ohroziť plnenie jej úloh. Ak Komisia na základe výročnej správy alebo z iných zdrojov nadobudne podozrenie, že štruktúra SEAP svojím konaním závažne porušuje toto nariadenie alebo iný uplatniteľný právny predpis, mala by štruktúru SEAP alebo jej členov požiadať o vysvetlenie alebo prijatie opatrení. V mimoriadnych prípadoch a ak sa neprijme žiadne nápravné opatrenie, Komisia by mala mať možnosť zrušiť vykonávací akt, ktorým sa zriaďuje štruktúra SEAP, čím sa začne proces jej likvidácie. Komisia by mala predkladať Európskemu parlamentu a Rade súhrnnú výročnú správu o činnostiach všetkých aktívnych štruktúr SEAP.

(69) V nadväznosti na nevyprovokovanú a neodôvodnenú útočnú vojnu Ruska proti Ukrajine sa bezpečnosť dodávok stáva čoraz dôležitejším faktorom pri rozhodovaní členských štátov týkajúcich sa obstarávania obranných výrobkov. V dôsledku toho sa schopnosť cezhraničných dodávateľských reťazcov Únie zabezpečiť nerušené dodávky obranných výrobkov stala určujúcim faktorom ich konkurencieschopnosti. Zavedenie režimu bezpečnosti dodávok v celej Únii by preto mohlo mať pozitívny vplyv na konkurencieschopnosť EDTIB.

(70) Európsky parlament a Rada po prijatí nariadenia (EÚ) 2023/1525 vyzvali vo svojom spoločnom vyhlásení z 11. júla 2023 Komisiu, aby zvážila predloženie právneho rámca zameraného na zaistenie bezpečnosti dodávok. Do tohto spoločného vyhlásenia sa premietli závery Európskej rady z decembra 2013, v ktorých sa vyzýva na zavedenie komplexného celoúnijného režimu bezpečnosti dodávok, ako aj odporúčanie Európskeho parlamentu z 8. júna 2022, v ktorom sa Komisia naliehavo vyzýva, aby takýto režim bezodkladne predložila.

(71) Nedávne krízy, ako je pandémia ochorenia COVID-19 a prudký nárast dopytu po určitých obranných výrobkoch, najmä po munícii, odhalili zraniteľnosť dodávateľských reťazcov Únie. Uvedené krízy odhalili aj to, ako narušenia dodávok týchto výrobkov alebo komponentov či surovín kritických pre ich výrobu môžu brániť fungovaniu vnútorného trhu. Tieto krízy poukázali na pravdepodobné riziko vzniku rozdielnych opatrení na vnútroštátnej úrovni, a to aj na zachovanie zásob v záujme národnej bezpečnosti a certifikácie obranných výrobkov, a na nedostatočnú koordináciu na úrovni Únie s cieľom riešiť nedostatok výrobkov kritického významu pre reakciu na vznikajúce krízy, ako aj komponentov a surovín nevyhnutných na ich výrobu, čo vedie k problémom v prístupe k výrobkom, komponentom a surovinám potrebným na výrobu príslušných výrobkov, alebo pri ich získavaní, pričom existuje konkrétne riziko, že sa tým obmedzia celé výrobné reťazce. Je nevyhnutné zabrániť vzniku prekážok cezhraničného obchodu medzi členskými štátmi v dôsledku rozdielov vo vnútroštátnom práve, keďže takéto rozdiely by obmedzili voľný pohyb kritických výrobkov a súvisiacich komponentov a surovín na vnútornom trhu a narušili fungovanie dodávateľských reťazcov. Tieto problémy v rámci dodávateľských reťazcov odhalili aj nedostatok nástrojov krízového riadenia a koordinačných mechanizmov, nedostatočnú výmenu informácií a nedostatočný prehľad o výrobných kapacitách v celej Únii, najmä pokiaľ ide o obranné výrobky.

(72) Neustále zhoršovanie bezpečnostnej situácie, ktorá sa vyznačuje zvyšujúcimi sa dlhodobými hrozbami, zrýchlenie vývoja obranných technológií a inovácií a pravdepodobné zvýšenie výdavkov na obranu, pravdepodobne spustia prudký nárast dopytu po obranných výrobkoch a prehĺbia budúce krízy dodávok v súvislosti s takýmito výrobkami. Je pravdepodobné, že takýto zvýšený dopyt zintenzívni tlak na dodávateľské reťazce Únie pre obranné výrobky, a ak sa na úrovni Únie neprijme žiadny rámec, povedie to k vzniku alebo obnoveniu rozdielnych vnútroštátnych opatrení na riešenie nedostatkov, ktoré by tým spôsobili prekážky v riadnom fungovaní vnútorného trhu, v dôsledku čoho by sa oslabili obranné a bezpečnostné záujmy Únie a jej členských štátov.

(73) Rýchlo sa vyvíjajúce bezpečnostné prostredie by mohlo okrem toho prispieť k ďalším krízam, ktoré môžu mať rôzne formy, ako sú kybernetické útoky na obranný priemysel alebo rozsiahle narušenia kritickej infraštruktúry, ktoré by si vyžadovali rýchle a rozhodné koordinované reakcie, aby sa zabránilo vážnym narušeniam súvisiacich dodávateľských reťazcov v sektore obrany. V očakávaní zvýšeného dopytu po obranných výrobkoch a zvýšeného tlaku na súvisiace dodávateľské reťazce je preto spoľahlivé fungovanie týchto dodávateľských reťazcov nevyhnutné na zabezpečenie riadneho fungovania vnútorného trhu s obrannými výrobkami.

(74) Ako ukazujú skúsenosti získané z práce osobitnej skupiny pre spoločné obstarávanie v oblasti obrany týkajúcej sa koordinácie veľmi krátkodobých potrieb obstarávania v oblasti obrany a z vykonávania nariadenia (EÚ) 2023/1525, dodávateľské reťazce Únie v sektore obrany majú často cezhraničný rozmer, najmä na nižších úrovniach. Je nevyhnutné zabrániť tomu, aby stále väčšia zložitosť celoúnijných dodávateľských reťazcov pre obranné výrobky viedla k nedostatočnej viditeľnosti celkových výrobných kapacít a dodávateľských reťazcov EDTIB a k neschopnosti členských štátov prijímať informované rozhodnutia, najmä s cieľom riešiť nedostatky alebo zmierniť ich riziko.

(75) Existuje konkrétne riziko, že opatrenia v oblasti bezpečnosti dodávok prijaté na vnútroštátnej úrovni nebudú dostatočné na účinné riešenie výziev v budúcnosti a že jednotlivé členské štáty nebudú môcť dostatočne zohľadniť ani primerane riešiť cezhraničné účinky na dodávateľské reťazce v sektore obrany v celej Únii. Okrem toho nekoordinované prístupy na vnútroštátnej úrovni, najmä pokiaľ ide o certifikáciu a transfer obranných výrobkov v rámci Únie a priorizáciu objednávok na vojenský účel, môžu mať závažný negatívny vplyv na fungovanie vnútorného trhu s obrannými výrobkami, a to najmä vytváraním prekážok pre cezhraničný obchod, a prehlbovať celkový nedostatok a narušenia dodávateľských reťazcov.

(76) Vzhľadom na uvedené výzvy by bolo potrebné a vhodné zriadiť celoúnijný režim bezpečnosti dodávok zameraný na zvýšenie bezpečnosti dodávok obranných výrobkov s cieľom zabezpečiť riadne fungovanie vnútorného trhu a jeho odolnosť voči akýmkoľvek otrasom. V uvedenej súvislosti je nevyhnutné: stanoviť koordinačné opatrenia a pripraviť sa na vplyv budúcich kríz dodávok na vnútorný trh s obrannými výrobkami a reagovať na ne; zaistiť bezpečnosť dodávok obranných výrobkov, ich komponentov a surovín a akýkoľvek výrobkov a služieb kritických pre ich výrobu, ktorých dostupnosť je nevyhnutná na zabezpečenie riadneho fungovania vnútorného trhu a jeho dodávateľských reťazcov a ktorá sa musí zaručiť s cieľom riešiť krízu dodávok („výrobky dôležité v krízovej situácii“); a zabezpečiť riadne fungovanie vnútorného trhu s obrannými výrobkami, a to aj predchádzaním vzniku prekážok pre tento trh. Uvedené opatrenia by mali vychádzať z článku 114 ZFEÚ.

(77) Smernica 2009/81/ES sa týka okrem iného stanovenia vhodného legislatívneho rámca, ktorý je predpokladom vytvorenia európskeho trhu s obranným vybavením, pre koordináciu postupov obstarávania na zadávanie zákaziek s cieľom splniť bezpečnostné požiadavky členských štátov a záväzky vyplývajúce zo ZFEÚ. Na účely dosiahnutia uvedeného cieľa slúži smernica 2009/81/ES predovšetkým na riešenie krízových situácií, najmä poskytnutím osobitných ustanovení uplatniteľných na naliehavé prípady, ktoré nastali v dôsledku krízy, ako je skrátenie lehôt na doručenie ponúk a možnosť uplatniť rokovacie konanie bez predchádzajúceho zverejnenia oznámenia o vyhlásení obstarávania. V určitých naliehavých prípadoch však môžu byť tieto pravidlá nedostatočné, najmä ak naliehavosť vyplývajúcu z krízy možno riešiť len zapojením dvoch alebo viacerých členských štátov do spoločného obstarávania. V takých prípadoch je často jediným riešením, ktoré zaisťuje bezpečnostné záujmy daných členských štátov, umožniť prístup k existujúcej rámcovej dohode verejným obstarávateľom z tých členských štátov, ktoré neboli jej pôvodnými zmluvnými stranami, hoci táto možnosť v pôvodnej rámcovej dohode stanovená nebola. Keďže s týmito možnosťami sa v smernici 2009/81/ES v čase nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia nepočíta, v tomto nariadení sa stanovuje možnosť doplniť ustanovenia uvedenej smernice alebo odchýliť sa od nich v prípadoch naliehavosti vyplývajúcich z krízy za predpokladu, že sa získa súhlas podniku, ktorý rámcovú dohodu uzavrel.

(78) V súlade s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie sa zmeny verejnej zákazky majú prísne obmedzovať na to, čo je za daných okolností absolútne nevyhnutné, pričom sa v čo najväčšej možnej miere dodržiavajú zásady nediskriminácie, transparentnosti a proporcionality. V tejto súvislosti by malo byť možné odchýliť sa od smernice 2009/81/ES tým, že sa množstvá stanovené v rámcovej dohode zvýšia až o 100 % hodnoty uvedenej rámcovej dohody pri jej otvorení pre verejných obstarávateľov z iných členských štátov, pokiaľ je takéto zvýšenie nevyhnutne potrebné na otvorenie rámcovej dohody pre týchto verejných obstarávateľov. Pokiaľ ide o uvedené dodatočné množstvá, títo verejní obstarávatelia by mali mať rovnaké podmienky ako pôvodný verejný obstarávateľ, ktorý uzavrel pôvodnú rámcovú dohodu. Popri tom by sa mali prijať náležité opatrenia na zaistenie transparentnosti s cieľom zabezpečiť, aby boli informované všetky potenciálne zainteresované strany.

(79) V posledných rokoch sa členské štáty čoraz viac zapájajú do spolupráce v oblasti obrany, najmä s cieľom zbližovať svoje vojenské spôsobilosti. Účelom procesov v Únii, napríklad CARD a PESCO, je najmä podporiť plnenie príslušných priorít identifikovaním a využitím príležitostí na posilnenie spolupráce v oblasti obrany s cieľom naplniť ambície v oblasti bezpečnosti a obrany na úrovni Únie. Vzhľadom na neustále zhoršovanie geopolitického prostredia a extrémnu volatilitu medzinárodného prostredia je rozvoj operačnej spolupráce ešte potrebnejší. Aby bola spolupráca v oblasti obrany účinná, môže byť potrebné vyžadovať, aby ozbrojené sily spolupracujúcich členských štátov používali presne ten istý obranný výrobok alebo aspoň výrobky, ktoré sú také blízke, že sú zameniteľné. V takýchto prípadoch by sa členskému štátu, ktorý sa zúčastňuje na zriadení takejto iniciatívy spolupráce, ktorá presahuje rámec obyčajného kooperatívneho obstarávania obranných výrobkov, alebo sa k nej pripojí, malo umožniť odchýliť sa od zásad transparentnosti a hospodárskej súťaže a zákazku zadať bez predchádzajúcej súťaže alebo zverejnenia oznámenia o vyhlásení obstarávania priamo podniku z EDTIB, ktorý vyrába uvedený výrobok, za predpokladu, že je to potrebné na realizáciu príslušnej spolupráce v oblasti obrany.

(80) Vzhľadom na bezpečnostnú situáciu a existujúce a predvídateľné napätie a prekážky na vnútornom trhu s obrannými výrobkami a v jeho dodávateľských reťazcoch, ktoré vyplývajú najmä z nesúladu medzi obmedzenými výrobnými kapacitami v Únii a nárastom dopytu od začiatku útočnej vojny Ruska proti Ukrajine, je potrebné stanoviť súbor opatrení, ktoré Únii umožnia predvídať riziká vážneho narušenia dodávok obranných výrobkov, ktoré by viedli alebo pravdepodobne poviedli k prijatiu rozdielnych vnútroštátnych opatrení, čo by malo závažný negatívny vplyv na riadne fungovanie vnútorného trhu, pripraviť sa na tieto riziká a zmierniť ich.

(81) Schopnosť Únie predvídať a riešiť krízy v oblasti dodávok obranných výrobkov, ktoré majú vplyv na riadne fungovanie vnútorného trhu, závisí od poznania štruktúry, silných a slabých stránok dodávateľských reťazcov takýchto výrobkov v Únii a dohľadu nad nimi na úrovni Únie. Vzhľadom na zložitosť dodávateľských reťazcov v sektore obrany a existujúce napätie a riziko nedostatkov v týchto dodávateľských reťazcoch je potrebné poskytnúť nástroje na kontinuálny koordinovaný prístup k mapovaniu a monitorovaniu únijných dodávateľských reťazcov výrobkov dôležitých v krízovej situácii. Výsledky takéhoto mapovania takisto poskytnú relevantné informácie na vypracovanie opatrení Únie zameraných na posilnenie konkurencieschopnosti EDTIB a na posúdenie postavenia Únie v globálnych dodávateľských reťazcoch v sektore obrany. Mapovanie a monitorovanie by sa v tejto súvislosti malo zamerať na výrobky, pri ktorých by vážne narušenie ich výroby alebo bezprostredné riziko takéhoto narušenia viedlo alebo pravdepodobne poviedlo k rozdielnym vnútroštátnym opatreniam, ktorých výsledkom by bol závažný negatívny vplyv na riadne fungovanie vnútorného trhu, najmä prekážky cezhraničného obchodu.

(82) Na účely mapovania by Komisia mala určiť a pravidelne aktualizovať zoznam výrobkov dôležitých v krízovej situácii, pričom by sa mala zamerať na možné narušenia alebo prekážky ovplyvňujúce bezpečnosť dodávok takýchto výrobkov. Identifikácia týchto výrobkov Komisiou by mala byť založená na údajoch poskytnutých členskými štátmi a mala by vyplývať z identifikácie príslušných výrobných kapacít a dodávateľských reťazcov. S cieľom zabezpečiť úplnosť súhrnných údajov by Komisia mala tieto údaje krížovo skontrolovať a na tento účel použiť dostupné údaje a v prípade potreby aj údaje získané prostredníctvom požiadania podnikov o dobrovoľné poskytnutie informácií.

(83) Komisia by mala stanoviť rámec a metodiku na identifikáciu výrobkov dôležitých v krízovej situácii. S cieľom zabezpečiť efektívnosť mapovania by sa tento rámec a táto metodika mali vymedziť tak, aby sa zabránilo zbytočnému administratívnemu zaťaženiu členských štátov. Preto by mali vychádzať z existujúcich vnútroštátnych rámcov a metodík, o ktoré by sa členské štáty podelili s Komisiou. Tento rámec a táto metodika by sa mali v prvom rade zamerať na existujúce prekážky v dodávateľských reťazcoch v sektore obrany a viesť k identifikácii výrobných kapacít a ich dodávateľských reťazcov.

(84) Komisia by mala v rámci mapovania takisto určiť indikátory včasného varovania a vypracovať ich zoznam s cieľom identifikovať faktory, ktoré by mohli narušiť, ohroziť alebo negatívne ovplyvniť dodávky takýchto výrobkov. Medzi takéto indikátory by mohlo patriť: neobvyklé predĺženie realizačnej lehoty; dostupnosť surovín, medziproduktov a ľudského kapitálu potrebných na výrobu výrobkov dôležitých v krízovej situácii alebo náležitého výrobného vybavenia; predpokladaný dopyt; prudké nárasty cien presahujúce bežné kolísanie cien; nehody, útoky, prírodné katastrofy alebo iné závažné udalosti; účinok obchodných politík, colných sadzieb, vývozných obmedzení, obchodných prekážok a iných opatrení súvisiacich s obchodom; a účinok zatvárania podnikov, premiestnenia podnikov (offshoring) alebo akvizície hlavných dodávateľov výrobkov dôležitých v krízovej situácii. Monitorovacie činnosti Komisie by sa mali zamerať na tieto indikátory včasného varovania, čo môže v prípade potreby zahŕňať aj žiadosti o dobrovoľné informácie adresované príslušným aktérom.

(85) S cieľom minimalizovať záťaž podnikov reagujúcich na monitorovanie a zabezpečiť zmysluplné zhromažďovanie získaných informácií by Komisia mala zabezpečiť normalizované a zabezpečené prostriedky zberu informácií. Týmito prostriedkami by sa malo zaistiť, aby sa so všetkými získanými informáciami zaobchádzalo dôverne, čím sa zabezpečí obchodné tajomstvo a kybernetická bezpečnosť. Podobne, s cieľom obmedziť administratívne zaťaženie vnútroštátnych správnych orgánov by členské štáty mali mať možnosť požiadať Komisiu o plnenie úloh, ktorými boli poverené na účely mapovania dodávateľských reťazcov obranných výrobkov.

(86) Na základe zoznamu výrobkov dôležitých v krízovej situácii, ktorý určí Komisia, by členské štáty mali na svojom území určiť hlavných dodávateľov takýchto výrobkov. Zoznam takýchto dodávateľov by sa mal zaslať Komisii, aby sa zabezpečil efektívny koordinovaný prístup na úrovni Únie. Aby bolo možné identifikovať každú udalosť, ktorá môže mať negatívne a trvalé dôsledky na včasnú dostupnosť a dodávky týchto výrobkov, a podať o nej správu, členské štáty by mali monitorovať schopnosť takýchto dodávateľov vykonávať svoje činnosti na základe indikátorov včasného varovania identifikovaných Komisiou. Na ten istý účel by hlavní dodávatelia výrobkov dôležitých v krízovej situácii tiež mali informovať členský štát, na ktorého území sú usadení, ak zistia prerušenia dodávok, ktoré môžu významne ovplyvniť ich činnosti súvisiace s výrobou výrobkov dôležitých v krízovej situácii.

(87) Ako súčasť rámca pripravenosti na krízy by Komisia mala vykonávať a koordinovať stresové testy a simulácie, a to najmä na základe poradenstva Rady pre bezpečnosť dodávok v oblasti obrany (ďalej len „rada“), pokiaľ ide o kriticky dôležité témy pre dodávateľské reťazce v sektore obrany. V uvedenej súvislosti by Komisia mohla vypracovať scenáre a parametre, ktoré zachytávajú konkrétne riziká spojené s krízou v dodávkach výrobkov dôležitých v krízovej situácii. S cieľom zabezpečiť pripravenosť všetkých príslušných aktérov na krízy je potrebné vyzvať všetky členské štáty a v relevantných prípadoch vysokého predstaviteľa, agentúru EDA a ďalších príslušných aktérov, aby sa dobrovoľne zúčastnili na týchto stresových testoch. V uvedenej súvislosti by Komisia mohla uľahčovať a podporovať rozvoj stratégií pripravenosti na núdzové situácie vrátane stratégií krízovej komunikácie a výmeny informácií o uplatniteľných obmedzeniach v náročných situáciách. Vzhľadom na citlivosť informácií týkajúcich sa prekážok dodávateľských reťazcov z hľadiska obranných a bezpečnostných záujmov Únie a jej členských štátov by výsledky týchto stresových testov mali predstavovať utajované skutočnosti.

(88) Nedostatočná transparentnosť, pokiaľ ide o identitu certifikačných orgánov a certifikačné postupy pre obranné výrobky v rámci Únie, vedie k obmedzenej vzájomnej certifikácii obranných výrobkov, čo vedie k ďalšej fragmentácii vnútorného trhu s obrannými výrobkami, najmä v časoch kríz dodávok, o čom svedčí kríza dodávok munície v roku 2023. Ako súčasť rámca pripravenosti je preto potrebné zvýšiť transparentnosť vnútroštátnych certifikačných procesov a uľahčiť výmenu informácií medzi certifikačnými orgánmi s cieľom uľahčiť vzájomnú certifikáciu obranných výrobkov a podporiť pohyb takýchto výrobkov na vnútornom trhu. Na tento účel by Komisia mala zostaviť a aktualizovať zoznam vnútroštátnych certifikačných orgánov.

(89) Aby sa znížilo riziko nedostatku v dodávkach výrobkov dôležitých v krízovej situácii, je potrebné urýchliť zvýšenie počtu výrobných zariadení súvisiacich s produkciou týchto výrobkov, a to najmä zabezpečením účinného a včasného administratívneho spracovania akejkoľvek žiadosti súvisiacej s plánovaním, budovaním a prevádzkou takýchto zariadení. Z tohto dôvodu by orgány členských štátov mali zabezpečiť, aby sa takéto žiadosti vybavili čo najrýchlejšie, ako je to len podľa zákonov možné.

(90) Aby Únia mala možnosť zmierniť riziko vypuknutia krízy dodávok, príslušné orgány členských štátov by mali upozorniť radu, ak sa dozvedia o riziku vážneho narušenia dodávok výrobkov dôležitých v krízovej situácii alebo ak disponujú konkrétnymi a spoľahlivými informáciami o výskyte akéhokoľvek iného relevantného rizikového faktora alebo udalosti. V záujme zabezpečenia koordinovaného prístupu na účely zmiernenia takéhoto rizika by Komisia mala, keď sa dozvie o takomto riziku, vykonať preventívne opatrenia, ako je zvolanie mimoriadneho zasadnutia rady s cieľom prediskutovať závažnosť možných narušení, ako aj možné reakcie a v relevantných prípadoch konzultovať s príslušnými tretími krajinami a medzinárodnými organizáciami s cieľom hľadať v rámci spolupráce riešenia, ktoré majú zabrániť narušeniam v dodávateľských reťazcoch alebo ich odstrániť, a to v súlade s medzinárodnými záväzkami.

(91) V tomto nariadení by sa mali stanoviť aj nástroje na účinné a koordinované riešenie bezprostredne hroziacej alebo vzniknutej krízy dodávok. Vzhľadom na potrebu stanoviť cielené opatrenia v závislosti od toho, či sa závažný negatívny vplyv na fungovanie vnútorného trhu alebo bezprostredné riziko takéhoto vplyvu týkajú výrobkov dôležitých v krízovej situácii, ktoré nie sú obrannými výrobkami, alebo obranných výrobkov dôležitých v krízovej situácii, by sa preto v tomto nariadení mali stanoviť dva rôzne krízové stavy dodávok.

(92) Krízový stav dodávok by sa mal aktivovať na základe konkrétnych a spoľahlivých dôkazov v prípade, že došlo k vážnym narušeniam alebo existuje bezprostredné riziko takýchto narušení v poskytovaní výrobkov dôležitých v krízovej situácii a ak takéto vážne narušenia alebo bezprostredné riziko takýchto narušení vedú alebo pravdepodobne povedú k prijatiu rozdielnych vnútroštátnych opatrení súvisiacich s výrobkami dôležitými v krízovej situácii, ktoré nie sú obrannými výrobkami, čo má závažný negatívny vplyv na riadne fungovanie vnútorného trhu, najmä vedie k vzniku prekážok cezhraničného obchodu s takýmito výrobkami dôležitými v krízovej situácii.

(93) Krízový stav dodávok súvisiaci s bezpečnosťou by sa mal aktivovať v prípade, že došlo k vážnym narušeniam alebo existuje bezprostredné riziko takýchto narušení v poskytovaní obranných výrobkov a ak takéto vážne narušenia alebo bezprostredné riziko takýchto narušení vedú alebo pravdepodobne povedú k prijatiu rozdielnych vnútroštátnych opatrení súvisiacich s výrobkami dôležitými v krízovej situácii, čo má závažný negatívny vplyv na riadne fungovanie vnútorného trhu, najmä vedie k vzniku prekážok cezhraničného obchodu s takýmito výrobkami dôležitými v krízovej situácii. Pri posudzovaní toho, či sú podmienky aktivácie krízového stavu dodávok súvisiaceho s bezpečnosťou splnené, by Komisia mala zohľadniť, či sa v oblasti SZBP identifikovala kríza ovplyvňujúca bezpečnostné a obranné záujmy Únie a jej členských štátov, napríklad či členský štát aktivoval doložku o vzájomnej pomoci podľa článku 42 ods. 7 Zmluvy o EÚ. V tejto súvislosti by Komisia mohla zohľadniť, či takúto krízu identifikovalo aj NATO.

(94) Vzhľadom na citlivý charakter rozhodnutia o aktivovaní krízového stavu dodávok alebo krízového stavu dodávok súvisiaceho s bezpečnosťou vyplývajúci najmä z potenciálnych dôsledkov opatrení, ktoré by sa mohli prijať v reakcii na takéto stavy, a to vrátane významného vplyvu, ktorý by takéto opatrenia mohli mať na súkromné podniky v Únii, by sa mala právomoc prijať vykonávací akt, pokiaľ ide o aktivovanie, predĺženie a ukončenie krízových stavov dodávok, preniesť na Radu. S cieľom zabezpečiť, aby sa reakcia na úrovni Únie prispôsobila povahe krízy dodávok, by Rada mala tiež určiť, ktoré z opatrení stanovených v tomto nariadení by sa mali aktivovať na účely riešenia prebiehajúcej krízy dodávok, a mala by byť schopná určiť, v prípade ktorých výrobkov dôležitých v krízovej situácii by sa uvedené opatrenia mali aktivovať.

(95) S cieľom umožniť presné posúdenie povahy a závažnosti krízy dodávok v takmer reálnom čase a toho, či je potrebné zaviesť priorizačné opatrenia, by Komisia mala mať možnosť, ak to vykonávací akt Rady stanovuje v prípade krízového stavu dodávok alebo krízového stavu dodávok súvisiaceho s bezpečnosťou, adresovať žiadosti o informácie hospodárskym subjektom, ktoré prispievajú k výrobe dotknutých výrobkov dôležitých v krízovej situácii. Takéto žiadosti o informácie by sa mali adresovať len vtedy, ak dostupné informácie nie sú dostatočné, a mali by sa obmedziť na informácie o výrobných spôsobilostiach, výrobných kapacitách alebo možných primárnych narušeniach. Vzhľadom na citlivú povahu informácií, ktoré by sa mohli požadovať, by Komisia mala vopred získať súhlas členského štátu, v ktorom sa nachádza výrobná prevádzka príslušného hospodárskeho subjektu, a požadované informácie by sa mali zasielať cez uvedený členský štát. Ak dotknutý členský štát súhlasí s podaním takejto žiadosti o informácie, mal by mať možnosť rozhodnúť sa adresovať túto žiadosť priamo príslušnému hospodárskemu subjektu a informovať o tom Komisiu. Takisto je dôležité, aby si Komisia bola vedomá žiadostí tretích krajín o informácie týkajúce sa činností hospodárskych subjektov usadených v Únii o dodávkach výrobkov dôležitých v krízovej situácii, keďže takéto žiadosti o informácie by mohli viesť k priorizačným opatreniam z tých tretích krajín, ktoré by mohli mať významný vplyv na dodávky takýchto výrobkov v Únii a na riadne fungovanie vnútorného trhu. Dotknutý hospodársky subjekt by preto mal včas informovať členský štát, na ktorého území sa nachádza jeho výrobná prevádzka, a ten by mal následne informovať Komisiu, aby dotknutý členský štát a Komisia mohli dotknutý hospodársky subjekt požiadať o poskytnutie informácií podobných tým, ktoré požaduje tretia krajina.

(96) V prípadoch závažného a pretrvávajúceho nedostatku výrobkov dôležitých v krízovej situácii alebo výnimočne vysokého dopytu po takýchto výrobkoch, ktorý predstavuje bezprostredné riziko závažného negatívneho vplyvu na riadne fungovanie vnútorného trhu alebo ktorý sa prejavuje závažným negatívnym vplyvom na riadne fungovanie vnútorného trhu, by sa na zabezpečenie riadneho fungovania vnútorného trhu s obrannými výrobkami a jeho dodávateľských reťazcov mohli ako nevyhnutné ukázať priorizačné opatrenia na úrovni Únie zamerané na zabezpečenie dostupnosti výrobkov dôležitých v krízovej situácii. Komisia by v tejto súvislosti mala mať možnosť na žiadosť členského štátu použiť na uľahčenie dodávok obranných výrobkov dôležitých v krízovej situácii aj výrobkov dôležitých v krízovej situácii, ktoré nie sú obrannými výrobkami, prioritné žiadosti a na zabezpečenie dodávok výrobkov dôležitých v krízovej situácii, ktoré nie sú obrannými výrobkami, prioritné objednávky. Tieto priorizačné opatrenia by mala aktivovať Rada.

(97) Prioritné žiadosti by mali pozostávať zo žiadostí Komisie z iniciatívy niektorého členského štátu adresovaných príslušným hospodárskym subjektom usadeným v Únii, aby prijali alebo priorizovali objednávky výrobkov dôležitých v krízovej situácii. Ako krajné riešenie na zabezpečenie nepretržitej prevádzky dodávateľských reťazcov v sektore obrany v čase krízy dodávok, ktoré sa má použiť len ak je to potrebné a primerané na daný účel, by tieto prioritné žiadosti mali byť zamerané na podporu členského štátu, ktorý čelí vážnym ťažkostiam buď pri zadávaní objednávky alebo pri plnení zmluvy na dodávku výrobkov dôležitých v krízovej situácii. Hospodárske subjekty by mali mať možnosť odmietnuť prijatie prioritnej žiadosti. Pri predkladaní prioritnej žiadosti by Komisia mala zohľadniť možný negatívny vplyv na hospodársku súťaž na vnútornom trhu a riziko prehĺbenia narušení trhu. Výber príjemcov a prijímateľov prioritných žiadostí by nemal byť diskriminačný.

(98) Vzhľadom na stále viac sa zhoršujúcu bezpečnostnú situáciu Únie súvisiacu s pretrvávajúcou a intenzívnejšou hrozbou Ruska v súvislosti s jeho útočnou vojnou proti Ukrajine je kľúčové riešiť problémy, ktorým by členské štáty mohli čeliť pri zadávaní objednávky alebo plnení zmluvy týkajúcej sa dodávok obranných výrobkov, najmä ak takéto problémy vyplývajú z narušenia poskytovania výrobkov dôležitých v krízovej situácii, ktoré nie sú obranného charakteru. Skutočne, ak výrobky dôležité v krízovej situácii sú výrobkami s dvojakým použitím alebo civilnými výrobkami, dodávateľské reťazce v sektore obrany môžu čeliť konkurencii iných dodávateľských reťazcov mimo sektoru obrany s výrazne silnejšou kúpnou silou, keď sa snažia o prístup k uvedeným výrobkom dôležitým v krízovej situácii. Preto je potrebné ustanoviť dodatočné krajné riešenie pre prípady, keď výrobu alebo dodávku takýchto výrobkov dôležitých v krízovej situácii, ktoré nie sú obrannými výrobkami, nie je možné dosiahnuť žiadnym iným opatrením, vrátane prioritnej žiadosti. Prioritné objednávky by preto mali Komisii umožniť uložiť hospodárskym subjektom usadeným v Únii povinnosť vyrábať alebo dodávať určité výrobky dôležité v krízovej situácii, ktoré nie sú obrannými výrobkami, po získaní predchádzajúceho súhlasu členského štátu, na ktorého území sa nachádza výrobná prevádzka dotknutého hospodárskeho subjektu, a členského štátu, na ktorého území sa nachádza výkonná riadiaca štruktúra hospodárskeho subjektu. Komisia by nemala zadávať prioritné objednávky, ak hospodársky subjekt nie je schopný splniť objednávku ani v prípade, že ide o prioritnú žiadosť, či už z dôvodu nedostatočnej výrobnej spôsobilosti alebo výrobnej kapacity, alebo z technických dôvodov, alebo preto, že by to pre hospodársky subjekt predstavovalo neprimerané hospodárske zaťaženie a mimoriadne ťažkosti vrátane značného rizika súvisiaceho s kontinuitou činností. Ak takéto dôvody vzniknú po tom, ako Komisia prijala vykonávací akt, na základe ktorého hospodársky subjekt vyhovie akejkoľvek prioritnej objednávke alebo žiadosti, tento hospodársky subjekt by mal mať možnosť požiadať Komisiu o zmenu dotknutého vykonávacieho aktu.

(99) Prioritná objednávka alebo prioritná žiadosť by mala vychádzať z objektívnych, faktických, merateľných a podložených údajov. Mali by sa v nej zohľadňovať oprávnené záujmy podnikov a náklady a úsilie potrebné na akúkoľvek zmenu výrobnej postupnosti. Keď sa prijme alebo uloží povinnosť plnenia prioritnej žiadosti alebo prioritnej objednávky, táto povinnosť by mala mať prednosť pred akoukoľvek povinnosťou plnenia podľa súkromného alebo verejného práva. Ak sa predmet prioritnej žiadosti týka obranného výrobku, v žiadosti by sa mal špecifikovať rozsah zmluvných záväzkov, pred ktorými by mala mať táto žiadosť prednosť. Každá prioritná žiadosť alebo objednávka by sa mala zadávať s uvedením spravodlivej a primeranej ceny. Táto cena by sa mala dať vypočítať na základe príslušných cien v posledných rokoch, pričom by sa malo zohľadniť odôvodnenie jej akéhokoľvek zvýšenia alebo zníženia, napríklad s ohľadom na infláciu alebo zvýšenie vstupných nákladov. Vzhľadom na dôležitosť zabezpečenia dodávok výrobkov dôležitých v krízovej situácii, ktoré sú nevyhnutné na správne fungovanie vnútorného trhu a jeho dodávateľských reťazcov, by splnenie povinnosti splniť prioritnú žiadosť alebo objednávku nemalo viesť k vzniku zodpovednosti voči tretím stranám za škody, ktoré by mohli vzniknúť v dôsledku akéhokoľvek porušenia zmluvných povinností, ktoré sa riadia právom členského štátu, ak bolo porušenie zmluvných povinností potrebné na splnenie požadovanej priorizácie. Hospodárske subjekty, na ktoré sa potenciálne môže vzťahovať prioritná žiadosť, by mali mať možnosť v podmienkach svojich obchodných zmlúv ustanoviť prípadné dôsledky prioritnej žiadosti.

(100) Ak hospodársky subjekt výslovne prijal prioritnú žiadosť a Komisia po takomto prijatí prijala vykonávací akt alebo ak bola hospodárskemu subjektu uložená prioritná objednávka vykonávacím aktom prijatým Komisiou, hospodársky subjekt by mal dodržať všetky podmienky uvedeného vykonávacieho aktu. Dôsledkom nedodržania podmienok stanovených vo vykonávacom akte hospodárskym subjektom by mala byť strata možnosti vzdať sa zmluvnej zodpovednosti. Ak ide o úmyselné nedodržanie podmienok alebo ak bolo nedodržanie podmienok spôsobené hrubou nedbanlivosťou, Komisia by mala mať možnosť uložiť hospodárskemu subjektu pokutu alebo pravidelné penále v súlade so zásadou proporcionality. Na účely stanovenia toho, či sa pokuty alebo pravidelné penále považujú za nevyhnutné a primerané, by Komisia mala zohľadniť akékoľvek riadne odôvodnenie, ktoré predloží hospodársky subjekt.

(101) Za výnimočných okolností, keď sa na hospodársky subjekt usadený v Únii vzťahuje opatrenie, ktorého súčasťou je prioritná objednávka alebo prioritná žiadosť týkajúca sa výrobku dôležitého v krízovej situácii z tretej krajiny, mal by tento hospodársky subjekt informovať Komisiu s cieľom poskytnúť podklady pre posúdenie toho, či takéto opatrenie bude mať významný vplyv na bezpečnosť dodávok výrobkov dôležitých v krízovej situácii a riadne fungovanie vnútorného trhu, ako aj o všetkých vhodných krokoch, ktoré by mohlo byť potrebné prijať v reakcii na uvedené opatrenie.

(102) Žiadosť alebo povinnosť priorizovať výrobu alebo dodávky určitých výrobkov nezasahuje neprimerane do slobody podnikania a zmluvnej slobody, ktoré sú chránené článkom 16 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“), a vlastníckeho práva stanoveného v jej článku 17. V súlade s článkom 52 ods. 1 charty musí byť akékoľvek obmedzenie výkonu týchto práv a slobody stanovené zákonom a musí rešpektovať podstatu týchto práv a slobôd a podliehať zásade proporcionality.

(103) Ak sa aktivuje krízový stav dodávok súvisiaci s bezpečnosťou, mali by byť k dispozícii aj opatrenia v rámci krízového stavu dodávok, ak to Rada uzná za vhodné a ak sa to uvedie vo vykonávacom akte, ktorým sa aktivuje krízový stav dodávok súvisiaci s bezpečnosťou.

(104) Transfery obranných výrobkov v rámci Únie sa upravujú smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/43/ES ([30]), ktorej cieľom je zjednodušiť tieto transfery v záujme zabezpečenia riadneho fungovania vnútorného trhu s obrannými výrobkami. Ako vyplýva z minulých hodnotení uvedenej smernice, udeľovanie globálnych a individuálnych transferových licencií a priori zostáva vo veľkej miere normou pre pohyb obranných výrobkov v rámci vnútorného trhu a priemerný čas na spracovanie žiadostí sa v jednotlivých členských štátoch niekedy výrazne líši. Počas krízy dodávok súvisiacej s bezpečnosťou a ak to Rada považuje za potrebné, by Rada mala mať možnosť prijať vykonávací akt, ktorým sa aktivuje krízový stav dodávok súvisiaci s bezpečnosťou, s cieľom určiť časový rámec, ktorý by nemal trvať dlhšie ako dva týždne a v ktorom by dotknuté vnútroštátne orgány mali spracovať kompletné žiadosti po ich prijatí, aby sa ešte viac uľahčil pohyb týchto výrobkov na vnútornom trhu. Okrem toho je cieľom tohto nariadenia uľahčiť transfery výrobkov dôležitých v krízovej situácii v rámci Únie v kontexte krízy dodávok. Preto by sa malo objasniť, že členský štát, ktorý ukladá vývozné obmedzenia na komponenty, ktoré sú výrobkami dôležitými v krízovej situácii a ktoré považuje za citlivé v zmysle smernice 2009/43/ES, by nemal vyžadovať ďalšie povolenia na transfer dotknutých komponentov v rámci Únie, ak príjemca poskytne vyhlásenie o použití, v ktorom vyhlási, že komponenty, ktoré sú predmetom transferovej licencie, sú alebo budú začlenené do obranného výrobku a ako také nemôžu byť predmetom vývozu ani transferu. Takéto opatrenie by nemalo mať vplyv na existujúce pravidlá Únie a vnútroštátne pravidlá upravujúce transfer a vývoz obranných výrobkov.

(105) Keďže certifikácia obranných výrobkov je kľúčom k zabezpečeniu riadneho fungovania vnútorného trhu s obrannými výrobkami, najmä počas krízy dodávok súvisiacej s bezpečnosťou, toto nariadenie by malo popri urýchlení existujúcich vnútroštátnych procesov tiež umožniť povinné vzájomné uznávanie obranného výrobku dôležitého v krízovej situácii, ktorý bol zákonne certifikovaný v členskom štáte.

([30]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/43/ES zo 6. mája 2009 o zjednodušení podmienok pre transfery výrobkov obranného priemyslu v rámci Spoločenstva (Ú. v. EÚ L 146, 10.6.2009, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/43/oj).

(106) Okrem iných opatrení stanovených v tomto nariadení na účel riešenia krízového stavu dodávok súvisiaceho s bezpečnosťou by členské štáty mali v prípade, že Rada aktivuje tieto opatrenia, individuálne posúdiť uplatňovanie výnimiek alebo odchýlok súvisiacich s oblasťou obrany podľa vnútroštátneho, ako aj uplatniteľného práva Únie na účely udeľovania povolení týkajúcich sa plánovania, výstavby a prevádzky zariadení na výrobu obranných výrobkov dôležitých v krízovej situácii alebo s cieľom zabezpečiť kontinuitu produkcie takýchto výrobkov, ak sa domnievajú, že uplatňovanie takýchto výnimiek alebo odchýlok by podporilo bezpečnosť dodávok obranných výrobkov dôležitých v krízovej situácii. Mohlo by sa to vzťahovať najmä na právo Únie týkajúce sa otázok životného prostredia, zdravia a bezpečnosti, ktoré je nevyhnutné na zlepšovanie ochrany ľudského zdravia a životného prostredia, ako aj na dosiahnutie udržateľného a bezpečného rozvoja. Keďže krízu dodávok súvisiacu s bezpečnosťou charakterizujú prekážky pohybu obranných výrobkov dôležitých v krízovej situácii na vnútornom trhu, je vhodné za takýchto okolností umožniť finančnú podporu inovačných akcií v rámci programu, čím sa umožní mimoriadne rýchla dostupnosť obranných výrobkov na trhu. Podpora takýchto akcií by skutočne prispela k odstráneniu daných prekážok, najmä umožnením výrazného skrátenia dodacej realizačnej lehoty obranných výrobkov alebo masovej výroby takýchto výrobkov. Rada by preto v prípade, že aktivuje krízový stav dodávok súvisiaci s bezpečnosťou, mala mať možnosť rozhodnúť, že takéto inovačné akcie sú v rámci programu oprávnené.

(107) Dodržiavanie povinností uložených týmto nariadením by malo byť vynútiteľné formou pokút a pravidelných penále. Na tento účel by sa mali stanoviť primerané výšky pokút za nevyhovenie žiadostiam o informácie, za neplnenie povinností vyplývajúcich z prioritnej žiadosti a oznamovacej povinnosti, ktorá sa uplatňuje v prípade, že sa na hospodársky subjekt usadený v Únii vzťahuje priorizačné opatrenie tretej krajiny, pričom by sa mali zohľadniť rôzne úrovne závažnosti neplnenia oboch povinností a pre MSP by sa mali stanoviť odlišné stropy. Okrem toho by sa mali stanoviť pravidelné platby penále za nedodržanie povinnosti prijímať a plniť prioritné objednávky, pričom by mali byť primerané, s odlišnými stropmi pre MSP. Na uloženie pokút a pravidelných penále by sa mala uplatňovať premlčacia lehota popri premlčacej lehote na vymáhanie sankcií. Komisia by okrem toho mala dotknutým hospodárskym subjektom zaručiť právo na vypočutie.

(108) Jednou z výziev identifikovaných počas krízy spôsobenej pandémiou ochorenia COVID-19 bola absencia siete na zabezpečenie pripravenosti, ako aj nedostatočná výmena informácií a koordinácia prijatých opatrení medzi členskými štátmi na jednej strane a medzi členskými štátmi a Komisiou na strane druhej. Dosiahnutie cieľa sledovaného týmto nariadením, ktorým je príprava a reakcia na vplyv budúcich kríz z hľadiska dodávok na vnútorný trh s obrannými výrobkami, by sa preto malo podporiť mechanizmom riadenia. Týmto nariadením by sa mala zriadiť rada s cieľom uľahčiť spoluprácu, výmenu informácií a bezproblémové, účinné a harmonizované vykonávanie opatrení stanovených v tomto nariadení, ktorých cieľom je zaistenie bezpečnosti dodávok obranných výrobkov. Rada by mala pozostávať zo zástupcov členských štátov a Komisie. Vzhľadom na to, že riadne fungovanie vnútorného trhu s obrannými výrobkami v čase krízy dodávok alebo príprava na takúto krízu dodávok si vyžaduje zohľadnenie schopnosti členských štátov rozvíjať, nadobúdať a riadiť svoje obranné spôsobilosti a posilniť svoju obrannú pripravenosť, je vhodné, aby rade spolupredsedali Komisia a členský štát, ktorý vykonáva rotujúce predsedníctvo Rady. Okrem toho vzhľadom na prínos režimu bezpečnosti dodávok k schopnosti Únie brániť svoje bezpečnostné a obranné záujmy by členmi rady mali byť tiež vysoký predstaviteľ a agentúra EDA. Z hľadiska vykonávania tohto nariadenia by mohla byť užitočná prebiehajúca práca agentúry EDA v oblasti bezpečnosti dodávok obranných výrobkov. Agentúra EDA uľahčuje výmenu najlepších postupov a posilňuje spoluprácu medzi členskými štátmi v oblasti bezpečnosti dodávok súvisiacich s obranou. Takisto poskytuje prehľad o prekážkach, ktoré ovplyvňujú dodávateľské reťazce obranných výrobkov. Agentúra EDA by preto mala mať možnosť podeliť sa o svoje názory a odborné znalosti okrem iného v rade, čím sa prispeje k príprave na vplyv kríz dodávok na vnútorný trh s obrannými výrobkami a k reakcii na ne. Pridružené krajiny by mali mať právo stať sa členmi rady bez hlasovacích práv v súlade s podmienkami stanovenými v Dohode o Európskom hospodárskom priestore. Na zasadnutia rady by mali byť prizývaní zástupcovia Európskeho parlamentu ako pozorovatelia. Rada by mala uľahčovať koordináciu medzi členskými štátmi a poskytovať Komisii odporúčania a pomáhať jej pri vykonávaní mechanizmov zriadených týmto nariadením, ktorých cieľom je zaistenie bezpečnosti dodávok, a to najmä predvídaním kríz súvisiacich s dodávkami výrobkov dôležitých v krízovej situácii, prípravou na tieto krízy, predchádzaním týmto krízam a ich riešením.

(109) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci, pokiaľ ide o prijímanie pracovných programov na účely stanovenia priorít financovania a uplatniteľných podmienok financovania, prideľovanie finančných prostriedkov na konkrétne akcie, zriadenie štruktúr SEAP, identifikáciu a aktualizáciu výrobkov dôležitých v krízovej situácii, zostavenie a vedenie zoznamu vnútroštátnych certifikačných orgánov, prioritné opatrenia a ukladanie sankcií. Malo by sa prihliadať na osobitosti odvetvia obrany, najmä zodpovednosť členských štátov, pridružených krajín alebo Ukrajiny za proces plánovania a obstarávania. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 ([31]).

(110) Malo by byť možné prizvať zástupcov Ukrajiny na zasadnutia výboru, ak je ich príspevok potrebný v súvislosti s vykonávacími opatreniami, ktoré sa týkajú Ukrajiny, ako sú vykonávacie akty týkajúce sa Nástroja na podporu Ukrajiny. To by takýmto zástupcom umožnilo podeliť sa o svoje názory a odpovedať na otázky členských štátov. Nemalo by sa im však umožniť zúčastniť sa na rokovaniach ani na hlasovaní výboru.

(111) Toto nariadenie by sa malo uplatňovať bez toho, aby boli dotknuté pravidlá Únie v oblasti hospodárskej súťaže, najmä články 101 až 109 ZFEÚ a právne akty, ktorými sa uvedené články vykonávajú.

(112) Financovanie z prostriedkov Únie podľa tohto nariadenia by malo pokrývať len náklady potrebné na plnenie cieľov programu a Nástroja na podporu Ukrajiny a nemôže pokrývať náklady vyplývajúce zo SZBP. V dôsledku toho by financovanie z prostriedkov Únie v rámci programu a Nástroja na podporu Ukrajiny nemalo pokrývať náklady na nákup a údržbu obranných výrobkov na vojenské alebo obranné účely, a to ani v kontexte zriaďovania, riadenia a udržiavania rezerv pre pripravenosť obranného priemyslu. Malo by však byť možné, aby sa z finančných prostriedkov Únie v rámci programu a Nástroja na podporu Ukrajiny pokryli náklady vzniknuté v súvislosti s nákupom alebo údržbou takýchto výrobkov, ak sú uvedené náklady potrebné na posilnenie konkurencieschopnosti EDTIB alebo obnovu, rekonštrukciu a modernizáciu ukrajinskej DTIB, najmä jednorazové náklady.

(113) Podľa článku 241 ZFEÚ môže Rada požiadať Komisiu, aby uskutočnila štúdie, ktoré pokladá za potrebné na dosiahnutie spoločných cieľov a aby jej predložila vhodné návrhy. Komisia všetky takéto žiadosti o návrhy urýchlene a podrobne posúdi.

(114) Toto nariadenie by sa malo uplatňovať bez toho, aby bol dotknutý osobitný charakter bezpečnostnej a obrannej politiky niektorých členských štátov.

(115) Týmto nariadením nie sú dotknuté existujúce pravidlá Únie a vnútroštátne pravidlá týkajúce sa vývozu obranných výrobkov ani povinnosti stanovené v smernici 2009/43/ES.

(116) Keďže ciele tohto nariadenia, konkrétne posilniť vedúce postavenie v oblasti technológií, inovácie, pripravenosť, dlhodobú konkurencieschopnosť, odolnosť, integráciu a pripravenosť EDTIB, čím sa zabezpečí včasná dostupnosť a dodávky obranných výrobkov a prispeje k obnove, rekonštrukcii a modernizácii ukrajinskej DTIB, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodu rozsahu alebo účinkov opatrení ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o EÚ. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.

(117) S cieľom umožniť čo najskoršie začatie vykonávania tohto nariadenia v záujme dosiahnutia jeho cieľov by toto nariadenie malo nadobudnúť účinnosť čo najskôr,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

([31]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

KAPITOLA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Všeobecné ciele a predmet úpravy

1. Cieľom tohto nariadenia je posilniť vedúce postavenie v oblasti technológií, inovácie, pripravenosť, dlhodobú konkurencieschopnosť, odolnosť, integráciu a pripravenosť európskej obrannej technologickej a priemyselnej základne (ďalej len „EDTIB“), čím sa zabezpečí včasná dostupnosť a dodávky obranných výrobkov a prispeje k obnove, rekonštrukcii a modernizácii ukrajinskej obrannej technologickej a priemyselnej základne (ďalej len „ukrajinská DTIB“).

2. V tomto nariadení sa stanovuje rozpočet na obdobie rokov 2025 až 2027, a zriaďuje sa:

1. Program pre európsky obranný priemysel (ďalej len „program“), ktorý zahŕňa opatrenia na posilnenie konkurencieschopnosti EDTIB, jej schopnosti reagovať a kapacity, ako sa stanovuje v kapitole II;

2. Nástroj na podporu Ukrajiny, program spolupráce s Ukrajinou v záujme obnovy, rekonštrukcie a modernizácie ukrajinskej DTIB, pričom sa zohľadní možná budúca integrácia ukrajinského DTIB do EDTIB, ako sa stanovuje v kapitole III;

3. právny rámec pre európske projekty spoločného záujmu v oblasti obrany (ďalej len „projekty EDPCI“), ako sa stanovuje v kapitole IV;

4. Európsky mechanizmus na obchodovanie s vojenským materiálom, ako sa stanovuje v kapitole V;

5. právny rámec pre štruktúry pre európske zbrojné programy (ďalej len „štruktúry SEAP“), ako sa stanovuje v kapitole VI;

6. právny rámec na prípravu a reakciu na vplyv kríz dodávok na vnútorný trh, ako sa stanovuje v kapitole VII, ktorý je zameraný na zaistenie:

   a) bezpečnosti dodávok výrobkov dôležitých v krízovej situácii a

   b) riadneho fungovania vnútorného trhu s obrannými výrobkami, a to aj predchádzaním vzniku prekážok pre tento trh.

3. Týmto nariadením nie je dotknutá skutočnosť, že každý členský štát má výlučnú zodpovednosť za svoju národnú bezpečnosť, ako sa stanovuje v článku 4 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“), ani právo každého členského štátu chrániť základné záujmy svojej bezpečnosti v súlade s článkom 346 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“).

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

1. „dohoda o budúcom nákupe“ je verejná zmluva uzavretá s jedným alebo viacerými hospodárskymi subjektmi, ktorej cieľom je podporiť rýchly vývoj alebo výrobu výrobku a na základe ktorej sa na právo nákupu určitého počtu výrobkov v danom časovom rámci a za danú cenu vzťahuje predbežné financovanie časti počiatočných nákladov, ktorým čelia dotknuté hospodárske subjekty; dohoda o budúcom nákupe je pre zúčastnených verejných obstarávateľov a pre dodávateľa síce právne záväzná, no ďalej sa musí realizovať formou uzatvárania zmlúv s dotknutými dodávateľmi;

2. „subjekt z inej tretej krajiny“ je právny subjekt, ktorý je usadený v nepridruženej tretej krajine inej ako Ukrajina, alebo právny subjekt, ktorý je síce usadený v Únii, na Ukrajine alebo v pridruženej krajine, no ktorého výkonné riadiace štruktúry sa nachádzajú v nepridruženej tretej krajine inej ako Ukrajina;

3. „pridružené krajiny“ sú členovia Európskeho združenia voľného obchodu, ktorí sú členmi Európskeho hospodárskeho priestoru, ktorí uplatňujú toto nariadenie v súlade s Dohodou o Európskom hospodárskom priestore;

4. „prekážka“ je situácia preťaženia vo výrobnom systéme, v dôsledku ktorej sa výroba zastaví alebo vážne spomalí;

5. „operácia kombinovaného financovania“ je akcia podporovaná z rozpočtu Únie, a to aj z mechanizmu alebo platformy kombinovaného financovania v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 6 nariadenia o rozpočtových pravidlách, v rámci ktorej sa kombinujú nenávratné formy podpory alebo finančné nástroje z rozpočtu Únie a návratné formy podpory z rozvojových a iných verejných finančných inštitúcií alebo z komerčných finančných inštitúcií a od investorov;

6. „utajovaná skutočnosť“ je informácia alebo materiál v akejkoľvek forme, ktorých neoprávnené zverejnenie by mohlo spôsobiť rôzne stupne poškodenia záujmov Únie alebo jedného alebo viacerých členských štátov a ktoré sú označené stupňom utajenia EÚ alebo zodpovedajúcim označením stupňa utajenia, ako sú stanovené v Dohode medzi vládami členských štátov Európskej únie, ktoré sa zišli na zasadnutí Rady, o ochrane utajovaných skutočností, ktoré sa vymieňajú v záujme Európskej únie ([32]);

7. „verejní obstarávatelia“ sú verejní obstarávatelia v zmysle vymedzenia v článku 2 ods. 1 bode 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ ([33]) a v článku 3 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/25/EÚ ([34]);

8. „kontrola“ je schopnosť uplatňovať rozhodujúci vplyv na právny subjekt priamo alebo nepriamo prostredníctvom jedného alebo viacerých sprostredkovateľských právnych subjektov;

9. „výrobky dôležité v krízovej situácii“ sú obranné výrobky alebo ich komponenty alebo suroviny, alebo akékoľvek výrobky alebo služby dôležité pre ich výrobu, ktorých dostupnosť je nevyhnutná na zabezpečenie riadneho fungovania vnútorného trhu a jeho dodávateľských reťazcov a musí sa zaručiť s cieľom reagovať na krízu dodávok;

10. „akcia zameraná na inovácie v obrannom priemysle“ je akcia, ktorá pozostáva prevažne z činností priamo zameraných na vyhotovenie plánov a príprav alebo návrhov nových, upravených alebo zlepšených obranných výrobkov, procesov alebo služieb, pričom môže zahŕňať výrobu prototypov, skúšanie, demonštračné činnosti, pilotné projekty, rozsiahle overovanie výrobkov a ich prvé uplatnenie na trhu;

11. „obranné výrobky“ sú akékoľvek výrobky obranného priemyslu uvedené v prílohe k smernici 2009/43/ES, ako aj práce, tovar a služby, ktoré priamo súvisia s uvedenými výrobkami, pokiaľ ide o akékoľvek a všetky zložky ich životného cyklu v zmysle článku 2 písm. c) smernice 2009/81/ES;

12. „dynamické riadenie dostupnosti“ je poskytovanie obranných výrobkov včas, na dohodnutom mieste a na dohodnutých úrovniach dostupnosti, ako aj riadenie rizík súvisiacich s dostupnosťou, ktoré by sa mohli prejaviť vo forme výpadkov daného obranného výrobku; v tomto kontexte znamená dostupnosť obranného výrobku to, že je schopný bezchybne fungovať za vymedzených podmienok a v prípade potreby je pripravený na použitie;

13. „výkonná riadiaca štruktúra“ je orgán právneho subjektu ustanovený v súlade s vnútroštátnym právom a v náležitých prípadoch podliehajúci generálnemu riaditeľovi, ktorý je oprávnený určovať stratégiu, ciele a celkové smerovanie právneho subjektu a ktorý vykonáva dohľad nad rozhodovaním vedenia právneho subjektu a monitoruje ho;

14. „novonadobudnuté informácie“ sú údaje, know-how alebo informácie získané v rámci danej akcie podľa tohto nariadenia, bez ohľadu na ich formu alebo povahu;

15. „realizačná lehota“ je obdobie medzi zadaním nákupnej objednávky a momentom, keď výrobca danú objednávku splní;

([32]) Ú. v. EÚ C 202, 8.7.2011, s. 13.

([33]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 65, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj).

([34]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/25/EÚ z 26. februára 2014 o obstarávaní vykonávanom subjektmi pôsobiacimi v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb a o zrušení smernice 2004/17/ES (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 243, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/25/oj).

16. „právny subjekt“ je právnická osoba založená a uznaná ako taká podľa práva Únie, vnútroštátneho alebo medzinárodného práva, ktorá má právnu subjektivitu a spôsobilosť konať vo svojom mene, uplatňovať práva a podliehať záväzkom, alebo subjekt, ktorý nemá právnu subjektivitu, uvedený v článku 200 ods. 2 písm. c) nariadenia o rozpočtových pravidlách;

17. „životný cyklus“ sú všetky možné po sebe nasledujúce štádiá výrobku, od výskumu a vývoja až po vyradenie z prevádzky a likvidáciu;

18. „údržba“ sú všetky opatrenia prijaté na zabezpečenie pripravenosti a prevádzkovej spôsobilosti obranného výrobku, najmä s cieľom udržať ho až do konca jeho používania v špecifikovanom stave alebo ho do takéhoto stavu dostať, čo zahŕňa pripravenosť na misie, trvácnosť a modernizáciu, prispôsobenie a špecializáciu, kontrolu, generálnu opravu, skúšanie, servis, úpravy, klasifikáciu z hľadiska prevádzkyschopnosti, opravu, obnovu, prestavbu, regeneráciu, vyťažovanie a kanibalizáciu;

19. „spoločnosť so strednou trhovou kapitalizáciou“ je podnik, ktorý nie je MSP a ktorý zamestnáva najviac 3 000 osôb, pričom počet zamestnancov sa vypočíta v súlade s článkami 3 až 6 prílohy k odporúčaniu Komisie 2003/361/ES ([35]);

20. „subjekt z nepridruženej tretej krajiny“ je právny subjekt, ktorý je usadený v nepridruženej tretej krajine, alebo právny subjekt, ktorý je síce usadený v Únii alebo v pridruženej krajine, no ktorého výkonné riadiace štruktúry sa nachádzajú v nepridruženej tretej krajine;

21. „jednorazové náklady“ sú náklady, ktoré vznikajú jednorazovo alebo v nepravidelných intervaloch, najmä náklady na návrh a vývoj a investičné náklady potrebné na výrobu alebo údržbu obranných výrobkov alebo rezerváciu výrobných kapacít;

22. „dohoda o odbere“ je akákoľvek zmluvná dohoda medzi na jednej strane aspoň tromi členskými štátmi a v relevantných prípadoch pridruženými krajinami alebo Ukrajinou a na druhej strane aspoň jedným výrobcom obranných výrobkov, ktorá obsahuje buď záväzok členských štátov a v relevantných prípadoch pridružených krajín alebo Ukrajiny obstarať za určité obdobie určité množstvo obranných výrobkov, alebo záväzok výrobcu takýchto výrobkov poskytnúť členským štátom a v relevantných prípadoch pridruženým krajinám alebo Ukrajine možnosť uskutočniť takéto obstarávanie;

23. „pôvodca“ je inštitúcia, agentúra alebo orgán Únie, členský štát alebo subjekt zriadený podľa tohto nariadenia, v ktorej právomoci sa utajované skutočnosti vytvorili;

24. „zástupca poverený obstarávaním“ je verejný obstarávateľ, ktorý je usadený v členskom štáte alebo pridruženej krajine, štruktúra pre európsky zbrojný program (ďalej len „SEAP“), Európska obranná agentúra (ďalej len „EDA“) alebo medzinárodná organizácia, ktorú určili členské štáty, pridružené krajiny, Ukrajina alebo štruktúra SEAP, aby v ich mene uskutočňovali spoločné obstarávanie;

25. „suroviny“ sú suroviny v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1252 ([36]);

26. „výsledky“ sú akékoľvek hmotné alebo nehmotné účinky danej akcie, napríklad údaje, know-how alebo informácie bez ohľadu na ich formu alebo povahu a bez ohľadu na to, či môžu alebo nemôžu byť chránené, ako aj všetky práva, ktoré sú s nimi spojené, vrátane práv duševného vlastníctva;

27. „známka excelentnosti“ je značka kvality, ktorou sa preukazuje, že návrh predložený v súvislosti s výzvou na predkladanie návrhov v rámci programu alebo Nástroja na podporu Ukrajiny splnil všetky evaluačné prahové hodnoty stanovené v pracovnom programe, nemohol však získať financovanie z dôvodu nedostatočných rozpočtových prostriedkov na danú výzvu na predkladanie návrhov v pracovnom programe, mohol by však získať podporu z iných únijných alebo vnútroštátnych zdrojov financovania;

([35]) Odporúčanie Komisie 2003/361/ES zo 6. mája 2003 o definícii mikropodnikov, malých a stredných podnikov (Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2003, s. 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj).

([36]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1252 z 11. apríla 2024, ktorým sa stanovuje rámec na zaistenie bezpečných a udržateľných dodávok kritických surovín a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 168/2013, (EÚ) 2018/858, (EÚ) 2018/1724 a (EÚ) 2019/1020 (Ú. v. EÚ L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).

28. „citlivé informácie“ sú neutajované skutočnosti a údaje, ktoré majú byť v náležitých prípadoch chránené pred neoprávneným prístupom alebo zverejnením z dôvodu povinností stanovených v práve Únie alebo vo vnútroštátnom práve, alebo v záujme ochrany súkromia alebo bezpečnosti fyzickej alebo právnickej osoby;

29. „malé a stredné podniky“ (ďalej len „MSP“) sú malé a stredné podniky v zmysle vymedzenia v článku 2 prílohy k odporúčaniu 2003/361/ES;

30. „malá spoločnosť so strednou trhovou kapitalizáciou“ má význam, ktorý jej bol pridelený v prílohe k odporúčaniu Komisie (EÚ) 2025/1099 ([37]);

31. „subdodávateľ“ je hospodársky subjekt, ktorý bol navrhnutý záujemcom, uchádzačom alebo dodávateľom na vykonávanie konkrétnych úloh alebo služieb pod dohľadom hlavného dodávateľa, ktorý prispieva k navrhovaniu alebo výrobe obranného výrobku, okrem toho, čo poskytujú dodávatelia na plnenie zákazky, pre ktorého je pridelených najmenej 15 % hodnoty zákazky a ktorý na plnenie danej zákazky potrebuje prístup k utajovaným skutočnostiam; na účely tohto vymedzenia pojmu sa pod pojmom „dodávateľ“ rozumie hospodársky subjekt, ktorý dodáva komponenty, ktoré sám navrhol alebo vyrobil, dodávateľovi.

Článok 3

Rozpočet

1. Finančné krytie na vykonávanie programu na obdobie od 30. decembra 2025 do 31. decembra 2027 pozostáva z:

a) 1 200 000 000 EUR v bežných cenách a

b) dodatočných príspevkov v súlade s článkom 5.

2. Finančné krytie na vykonávanie Nástroja na podporu Ukrajiny na obdobie od 30. decembra 2025 do 31. decembra 2027 pozostáva z:

a) 300 000 000 EUR v bežných cenách a

b) z dodatočných príspevkov v súlade s článkom 23 vo vyčlenenom rozsahu.

3. Financovanie z prostriedkov Únie podľa tohto nariadenia pokrýva len náklady potrebné na plnenie cieľov programu a Nástroja na podporu Ukrajiny. V dôsledku toho financovanie z prostriedkov Únie v rámci programu a Nástroja na podporu Ukrajiny nepokrýva náklady na nákup a údržbu obranných výrobkov na vojenské alebo obranné účely, a to ani v kontexte zriaďovania, riadenia a udržiavania rezervy pre pripravenosť obranného priemyslu, ako sa uvádza v článku 38 (ďalej len „rezervy pre pripravenosť obranného priemyslu“). Financovanie z prostriedkov Únie podľa tohto nariadenia môže pokrývať náklady vzniknuté v súvislosti s nákupom alebo údržbou takýchto výrobkov, kde sú uvedené náklady potrebné na posilnenie konkurencieschopnosti EDTIB alebo na obnovu, rekonštrukciu a modernizáciu ukrajinskej DTIB, najmä jednorazové náklady.

4. Najmenej 15 % finančného krytia uvedeného v odseku 1 písm. a) tohto článku sa prideľuje na akcie uvedené v článku 11 a najmenej 30 % uvedeného finančného krytia sa prideľuje na akcie uvedené v článku 12. Až do 25 % uvedeného finančného krytia sa môže prideliť na akcie uvedené v článku 35.

5. S cieľom reagovať na nepredvídané situácie alebo na nový vývoj a potreby môže Komisia previesť sumy uvedené v odsekoch 1 a 2 tohto článku medzi programom a Nástrojom na podporu Ukrajiny v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách.

6. Až do 3,5 % sumy uvedenej v odseku 1 a 2 tohto článku sa môže použiť na technickú a administratívnu pomoc určenú na účely vykonávania programu a Nástroja na podporu Ukrajiny, ako sú prípravné, monitorovacie, kontrolné, audítorské a hodnotiace činnosti vrátane zisťovania cien a systémov a platforiem informačných technológií na úrovni inštitúcií, ako aj na všetku ostatnú technickú a administratívnu pomoc alebo výdavky na zamestnancov, ktoré vzniknú Komisii pri riadení programu a Nástroja na podporu Ukrajiny.

([37]) Odporúčanie Komisie (EÚ) 2025/1099 z 21. mája 2025 o definícii malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou (Ú. v. EÚ L, 2025/1099, 28.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2025/1099/oj).

7. Rozpočtové záväzky na činnosti, ktoré prekračujú viac ako jeden finančný rok, možno rozpísať do ročných splátok na niekoľko rokov.

8. S cieľom umožniť riadenie akcií, ktoré sa neukončia do 31. decembra 2027, je v prípade potreby možné zahrnúť do rozpočtu Únie na obdobie do roku 2033 rozpočtové prostriedky na pokrytie výdavkov potrebných na plnenie cieľov stanovených v článku 4, pokiaľ ide o program, a v relevantných prípadoch v článku 22, pokiaľ ide o Nástroj na podporu Ukrajiny, aby bolo možné riadiť akcie, ktoré nebudú ukončené do konca trvania programu alebo Nástroja na podporu Ukrajiny, a na pokrytie výdavkov súvisiacich s kľúčovými prevádzkovými činnosťami a službami.

KAPITOLA II

PROGRAM

ODDIEL 1

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA VZŤAHUJÚCE SA NA PROGRAM

Článok 4

Ciele

1. Cieľom programu je zvýšiť konkurencieschopnosť, odolnosť a pripravenosť EDTIB iniciovaním a urýchlením prispôsobenia priemyslu štrukturálnym zmenám spôsobeným vyvíjajúcim sa bezpečnostným prostredím. Cieľom programu je najmä:

a) posilniť spoluprácu pri obstarávaní v oblasti obrany stimulovaním členských štátov, aby agregovali dopyt po obranných výrobkoch, harmonizovali požiadavky v oblasti obranných spôsobilostí a posilnili vzájomnú solidaritu, čo v konečnom dôsledku povedie k väčšej interoperabilite a zameniteľnosti, a zlepšením predvídateľnosti dopytu pre EDTIB v súlade s potrebami členských štátov, pokiaľ ide o obranné výrobky;

b) zlepšiť a urýchliť kapacitu na prispôsobovanie dodávateľských reťazcov obranného priemyslu, otvoriť dodávateľské reťazce pre cezhraničnú spoluprácu, najmä pre malé a stredné podniky a spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou, zvýšiť výrobné kapacity, skrátiť výrobnú realizačnú lehotu pre obranné výrobky a podporiť industrializáciu a komercializáciu obranných výrobkov podporovaných akciami financovanými Úniou alebo inými činnosťami spolupráce Únie vykonávanými s podporou členských štátov, s cieľom zabezpečiť dostupnosť a dodávky obranných výrobkov v celej Únii, a zohľadniť pritom osobitné potreby členských štátov v prípade naplnenia konvenčných vojenských hrozieb;

c) zlepšiť bezpečnosť dodávok a odolnosť EDTIB podporou rozvoja a prítomnosti EDTIB v celej Únii.

2. Program sa vykonáva s prihliadnutím na ciele Strategického kompasu pre bezpečnosť a obranu a je v súlade s prioritami v oblasti obranných spôsobilostí, na ktorých sa spoločne dohodli členské štáty v rámci spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (ďalej len „SZBP“), najmä v kontexte plánu rozvoja spôsobilostí (ďalej len „CDP“), a s možnosťami spolupráce určenými v koordinovanom ročnom hodnotení obrany (ďalej len „CARD“).

3. Program je v súlade so spoluprácou členských štátov v rámci stálej štruktúrovanej spolupráce (ďalej len „PESCO“), iniciatívami a projektmi agentúry EDA a únijnou civilnou a vojenskou pomocou Ukrajine. Program náležite prihliada na príslušné činnosti, ktoré vykonáva Organizácia Severoatlantickej zmluvy (NATO) a iní partneri, pokiaľ takéto činnosti slúžia bezpečnostným a obranným záujmom Únie.

Článok 5

Dodatočné finančné zdroje

1. Členské štáty, inštitúcie, orgány a agentúry Únie, tretie krajiny, medzinárodné organizácie, medzinárodné finančné inštitúcie alebo iné tretie strany môžu poskytovať dodatočné finančné príspevky na program, a to aj do Fondu na urýchlenie transformácie dodávateľských reťazcov v sektore obrany (ďalej len „FAST“) uvedeného v článku 14 tohto nariadenia, v súlade s článkom 211 ods. 2 nariadenia o rozpočtových pravidlách. Takéto finančné príspevky predstavujú vonkajšie pripísané príjmy v zmysle článku 21 ods. 2 písm. a), d) alebo e) alebo článku 21 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

2. Ak príspevky členských štátov podporované z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti prispievajú k dosiahnutiu jedného alebo viacerých cieľov stanovených v článku 4 nariadenia (EÚ) 2021/241, použijú sa v prospech dotknutého členského štátu a odchylne od článku 20 ods. 6 tohto nariadenia a článku 193 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa môžu použiť na účely príspevku na financovanie oprávnených akcií podľa článku 12 tohto nariadenia až do výšky 100 % oprávnených nákladov.

Odchylne od článku 5 ods. 2, článku 18 ods. 4 písm. d) a článku 19 ods. 3 písm. d) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritéria 2.4 prílohy V k nemu sa zásada „výrazne nenarušiť“ neuplatňuje na príspevky členských štátov podporované z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ak dotknutý členský štát v dohode o príslušnom príspevku s Komisiou odôvodní, že nie je uskutočniteľné ani vhodné zabezpečiť, aby bol druh činností, ktoré sa majú podporovať v rámci tohto nariadenia, v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“.

3. Všetky dodatočné sumy získané na základe dvojstranných alebo mnohostranných medzinárodných dohôd uzavretých podľa článku 17 nariadenia Rady (EÚ) 2025/1106 ([38]) predstavujú vonkajšie pripísané príjmy v zmysle článku 21 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách a použijú sa na program v súlade s týmto nariadením.

4. Zdroje pridelené členským štátom v rámci zdieľaného riadenia možno na žiadosť dotknutého členského štátu previesť na program za podmienok stanovených v nariadení (EÚ) 2021/1060. Komisia vynakladá tieto zdroje priamo v súlade s článkom 62 ods. 1 prvým pododsekom písm. a) nariadenia o rozpočtových pravidlách alebo nepriamo v súlade s písmenom c) uvedeného pododseku. Uvedené zdroje sa použijú v prospech dotknutého členského štátu.

5. Pokiaľ ide o sumy, ktorými sa prispelo v súlade s odsekom 1 tohto článku, dotknutý členský štát môže prijať rozhodnutia týkajúce sa podielu týchto súm, ktoré sa majú sprístupniť všetkým subjektom oprávneným na financovanie podľa tohto nariadenia, ktoré sa majú sprístupniť len v prospech dotknutého členského štátu alebo ktoré sa majú sprístupniť aj v prospech iných členských štátov. Ak sa sumy sprístupnia v prospech dotknutého členského štátu alebo aj v prospech iných členských štátov, takéto sumy sa môžu odchylne od článku 20 ods. 6 tohto nariadenia a článku 193 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách použiť na účely príspevku na financovanie oprávnených akcií podľa článku 12 tohto nariadenia až do výšky 100 % oprávnených nákladov.

6. Ak Komisia neprijala právny záväzok v rámci priameho alebo nepriameho riadenia zdrojov presunutých v súlade s odsekom 4 tohto článku a najneskôr do 31. decembra 2028, príslušné neviazané zdroje sa môžu na žiadosť dotknutého členského štátu presunúť späť na jeden alebo viacero príslušných zdrojových programov v súlade s podmienkami stanovenými v nariadení (EÚ) 2021/1060.

Článok 6

Alternatívne, kombinované a kumulatívne financovanie

1. Program sa vykonáva v synergii s inými programami Únie. Na akciu, na ktorú sa poskytol príspevok z iného programu Únie, možno takisto poskytnúť príspevok v rámci programu, ak uvedené príspevky nepokrývajú tie isté náklady. Na zodpovedajúci príspevok sa vzťahujú pravidlá príslušného programu Únie alebo sa na všetky príspevky môže vzťahovať jednotný súbor pravidiel ktoréhokoľvek z prispievajúcich programov Únie a môže sa uzavrieť jediný právny záväzok. Kumulatívna podpora z rozpočtu Únie nesmie presiahnuť celkové oprávnené náklady na akciu a môže sa vypočítať na pomernom základe v súlade s dokumentmi, v ktorých sa stanovujú podmienky podpory.

2. Na to, aby akcie získali známku excelentnosti v rámci programu, musia spĺňať všetky tieto podmienky:

a) boli vyhodnotené vo výzve na predkladanie návrhov v rámci programu;

b) sú v súlade s minimálnymi kvalitatívnymi požiadavkami danej výzvy na predkladanie návrhov;

([38]) Nariadenie Rady (EÚ) 2025/1106 z 27. mája 2025, ktorým sa zriaďuje Nástroj bezpečnostnej akcie pre Európu posilnením európskeho obranného priemyslu (SAFE) (Ú. v. EÚ L, 2025/1106, 28.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj).

c) z dôvodu rozpočtových obmedzení nie sú financované v rámci danej výzvy na predkladanie návrhov.

3. V súlade s príslušnými ustanoveniami nariadenia (EÚ) 2021/1060 sa z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) alebo Európskeho sociálneho fondu plus (ESF+) môžu podporovať návrhy predložené v rámci výzvy na predkladanie návrhov v rámci programu, ktoré získali známku excelentnosti.

Článok 7

Implementácia a formy financovania z prostriedkov Únie

1. Program sa vykonáva v rámci priameho riadenia v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách alebo v rámci nepriameho riadenia so subjektmi uvedenými v článku 62 ods. 1 písm. c) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

2. Bez toho, aby bol dotknutý článok 20 ods. 3 tohto nariadenia, finančné prostriedky Únie sa môžu poskytovať v ktorejkoľvek forme stanovenej v nariadení o rozpočtových pravidlách, najmä vo forme grantov, cien, obstarávania a finančných nástrojov v rámci operácií kombinovaného financovania v rámci Programu InvestEU v súlade s hlavou X nariadenia o rozpočtových pravidlách.

3. V prípade akcií uvedených v článku 12 ods. 1 tohto nariadenia, na ktoré sa poskytujú finančné prostriedky Únie vo forme grantu a dosahuje sa zisk, je Komisia oprávnená vymáhať percentuálny podiel zisku zodpovedajúci príspevku Únie na oprávnené náklady, ktoré príjemca pri vykonávaní akcie skutočne vynaložil, a to až do konečnej výšky príspevku Únie. Odchylne od článku 195 ods. 2 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa zisk vypočítava ako prebytok príjmov voči oprávneným nákladom na akciu, pričom príjmy sú obmedzené na financovanie z prostriedkov Únie, financovanie členskými štátmi vrátane obstarávania, iné príjmy získané počas akcie a všetky príjmy plynúce z akcie. V pracovných programoch uvedených v článku 21 tohto nariadenia sa môžu stanoviť ďalšie podrobnosti.

4. Odchylne od článku 196 ods. 2 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa finančné príspevky môžu, v relevantných prípadoch a ak je to potrebné na vykonávanie akcie, vzťahovať na akcie, ktoré sa začali pred dátumom predloženia návrhov týchto akcií, ako aj na súvisiace vzniknuté náklady, pokiaľ sa uvedené akcie nezačali pred 5. marcom 2024 a neboli dokončené pred podpísaním dohody o grante.

Článok 8

Tretie krajiny pridružené k programu

Program je otvorený účasti pridružených krajín v súlade s podmienkami stanovenými v Dohode o Európskom hospodárskom priestore.

Článok 9

Oprávnené právne subjekty

1. Oprávnenými príjemcami finančných prostriedkov Únie podľa tohto nariadenia sú len právne subjekty usadené v Únii alebo v pridruženej krajine, ktoré majú svoje výkonné riadiace štruktúry v Únii alebo v pridruženej krajine.

2. Okrem kritérií stanovených v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách sa uplatňujú kritériá oprávnenosti uvedené v odsekoch 3 až 9 tohto článku.

3. Infraštruktúra, zariadenia, aktíva a zdroje príjemcov finančných prostriedkov Únie zapojených do akcie, ktoré sa používajú na účely tejto akcie, sa musia počas celého trvania akcie nachádzať na území členského štátu alebo pridruženej krajiny.

4. Odchylne od odseku 3 tohto článku, ak pre príjemcov finančných prostriedkov Únie zapojených do akcie nie sú ľahko dostupné žiadne alternatívy ani žiadna relevantná infraštruktúra, zariadenia, aktíva a zdroje v Únii alebo pridruženej krajine, môžu využívať svoju infraštruktúru, zariadenia, aktíva alebo zdroje, ktoré sa nachádzajú alebo sú držané mimo územia členských štátov alebo pridružených krajín, a to za predpokladu, že takéto použitie nie je v rozpore s bezpečnostnými a obrannými záujmami Únie a jej členských štátov, a to vrátane dodržiavania zásady dobrých susedských vzťahov, a je v súlade s cieľmi stanovenými v článku 4. Náklady súvisiace s činnosťami, pri ktorých sa využíva takáto infraštruktúra, zariadenia, aktíva alebo zdroje, nie sú oprávnené na podporu z programu.

5. Príjemcovia finančných prostriedkov Únie v rámci programu nesmú byť pod kontrolou nepridruženej tretej krajiny alebo subjektu z nepridruženej tretej krajiny.

6. Odchylne od odseku 5 tohto článku je právny subjekt usadený v Únii alebo v pridruženej krajine a pod kontrolou nepridruženej tretej krajiny alebo subjektu z nepridruženej tretej krajiny oprávnený byť príjemcom finančných prostriedkov Únie, ak sú Komisii poskytnuté záruky schválené v súlade s vnútroštátnymi postupmi členského štátu alebo pridruženej krajiny, v ktorej je usadený, napríklad primerané opatrenia na základe preverovania, ako sa vymedzuje v článku 2 bode 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/452 ([39]).

Záruky uvedené v prvom pododseku tohto odseku poskytujú ubezpečenie, že zapojenie právneho subjektu uvedeného v uvedenom pododseku do akcie nebude v rozpore s bezpečnostnými a obrannými záujmami Únie a jej členských štátov, ako sú stanovené v rámci SZBP podľa hlavy V Zmluvy o EÚ, vrátane dodržiavania zásady dobrých susedských vzťahov, ani s cieľmi stanovenými v článku 4 tohto nariadenia. V uvedených zárukách sa najmä doloží, že na účely akcie sa prijali opatrenia, ktorými sa zabezpečí, že:

a) kontrola nad právnym subjektom sa nevykonáva spôsobom, ktorý obmedzuje jeho schopnosť vykonávať akciu a dosahovať výsledky alebo mu v tom bráni, ktorý ukladá obmedzenia týkajúce sa jeho infraštruktúry, zariadení, aktív, zdrojov, duševného vlastníctva alebo know-how potrebných na účely akcie, alebo ktorý oslabuje jeho spôsobilosti a normy potrebné na vykonanie akcie;

b) sa nepridruženej tretej krajine alebo subjektu z nepridruženej tretej krajiny zabraňuje v prístupe k utajovaným alebo citlivým informáciám týkajúcim sa akcie a zamestnanci alebo iné osoby zapojené do akcie majú vo vhodných prípadoch národnú bezpečnostnú previerku vydanú členským štátom alebo pridruženou krajinou, a to v súlade s vnútroštátnymi zákonmi a inými právnymi predpismi;

c) duševné vlastníctvo vyplývajúce z akcií uvedených v článku 12 ods. 1 písm. d) nepodlieha obmedzeniam zo strany nepridruženej tretej krajiny alebo subjektu z nepridruženej tretej krajiny ani sa neprevádza na subjekty usadené mimo územia členských štátov alebo pridružených krajín bez súhlasu členského štátu alebo pridruženej krajiny, kde je právny subjekt usadený. Takýto súhlas nesmie byť v rozpore s cieľmi stanovenými v článku 4.

Ak to členský štát alebo pridružená krajina, kde je právny subjekt usadený, považuje za vhodné, môžu sa poskytnúť dodatočné záruky.

Komisia informuje výbor uvedený v článku 77 o každom právnom subjekte, ktorý sa považuje za oprávnený byť príjemcom finančných prostriedkov Únie v súlade s týmto odsekom.

7. Záruky uvedené v odseku 6 tohto článku môžu vychádzať zo štandardizovaného vzoru poskytnutého Komisiou, ktorej pomáha výbor uvedený v článku 77, s cieľom zabezpečiť harmonizovaný prístup v celej Únii.

8. Ak to nie je v rozpore s bezpečnostnými a obrannými záujmami Únie a jej členských štátov, vrátane dodržiavania zásady dobrých susedských vzťahov, alebo s cieľmi stanovenými v článku 4, môžu príjemcovia pri vykonávaní oprávnenej akcie spolupracovať aj s právnymi subjektmi, ktoré sú usadené mimo územia členských štátov alebo pridružených krajín alebo ktoré sú pod kontrolou nepridruženej tretej krajiny alebo subjektu z nepridruženej tretej krajiny, a to aj využívaním aktív, infraštruktúry, zariadení a zdrojov takýchto právnych subjektov.

Nepridružená tretia krajina alebo iný subjekt z nepridruženej tretej krajiny nesmie mať neoprávnený prístup k utajovaným skutočnostiam týkajúcim sa vykonávania akcie a musí sa zabrániť potenciálnym negatívnym dôsledkom na bezpečnosť dodávok vstupov kritických pre akciu.

Náklady súvisiace so spoluprácou s právnymi subjektmi usadenými mimo územia členských štátov alebo pridružených krajín alebo pod kontrolou nepridruženej tretej krajiny alebo subjektu z nepridruženej tretej krajiny nie sú oprávnené na podporu z programu.

([39]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/452 z 19. marca 2019, ktorým sa ustanovuje rámec na preverovanie priamych zahraničných investícií do Únie (Ú. v. EÚ L 79 I, 21.3.2019, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/452/oj).

9. Odseky 5 a 6 sa nevzťahujú na:

a) verejných obstarávateľov členských štátov a pridružených krajín;

b) medzinárodné organizácie;

c) štruktúry SEAP;

d) agentúru EDA.

ODDIEL 2

OPRÁVNENÉ AKCIE

Článok 10

Oprávnené akcie

1. Akciami oprávnenými na financovanie v rámci programu sa plnia ciele stanovené v článku 4 a môžu mať jednu z týchto foriem alebo ich kombináciu:

a) akcie spoločného obstarávania uvedené v článku 11, a to aj na účely zriadenia, riadenia alebo údržby rezerv pripravenosti obranného priemyslu;

b) akcie na posilnenie priemyslu uvedené v článku 12;

c) podporné akcie uvedené v článku 13;

d) zavádzanie projektov EDPCI, ako sa uvádza v článku 35.

2. Na financovanie z programu nie sú oprávnené tieto akcie:

a) akcie súvisiace s obrannými výrobkami, ktoré zakazuje uplatniteľné medzinárodné právo;

b) akcie súvisiace so smrtiacimi autonómnymi systémami, ktoré operujú mimo zodpovedného reťazca ľudského velenia a kontroly alebo ktoré nemožno použiť v súlade s medzinárodným humanitárnym právom;

c) akcie súvisiace s kazetovou muníciou;

d) akcie alebo ich časti, ktoré už sú plne financované z iných verejných alebo súkromných zdrojov.

3. V prípade obstarávania vykonávaného podľa článkov 11, 13 a 35, ktoré je podporované z finančných prostriedkov Únie, nesmú náklady na komponenty s pôvodom mimo Únie a pridružených krajín byť vyššie ako 35 % odhadovaných nákladov na komponenty konečného výrobku. Žiadny komponent nesmie pochádzať z tretích krajín, ktoré konajú v rozpore s bezpečnostnými a obrannými záujmami Únie a jej členských štátov.

4. V prípade akcií vykonávaných podľa článku 12 a činností vykonávaných podľa článku 35 iných ako činnosti obstarávania nesmú náklady na komponenty s pôvodom mimo Únie a pridružených krajín byť vyššie ako 35 % odhadovaných nákladov na komponenty výrobku, pri ktorom je zvýšenie výrobnej kapacity podporované z finančných prostriedkov Únie. Žiadny komponent výrobku, pri ktorom je zvýšenie výrobnej kapacity podporované z finančných prostriedkov Únie, nesmie pochádzať z tretích krajín, ktoré konajú v rozpore s bezpečnostnými a obrannými záujmami Únie a jej členských štátov.

5. Príjemcovia finančných prostriedkov Únie alebo v relevantných prípadoch dodávatelia majú možnosť bez obmedzení uložených nepridruženými tretími krajinami alebo subjektmi z nepridružených tretích krajín rozhodovať o vymedzení, úprave a vývoji návrhu dotknutých obranných výrobkov vrátane právomoci nahradiť alebo odstrániť komponenty, na ktoré sa vzťahujú obmedzenia uložené nepridruženými tretími krajinami alebo subjektmi z nepridružených tretích krajín.

6. Bez toho, aby bol dotknutý článok 5 smernice 2009/43/ES, členské štáty môžu uverejniť všeobecné transferové licencie na transfer výrobkov súvisiacich s akciami podporovanými programom do iných členských štátov.

Článok 11

Akcie spoločného obstarávania

1. Akcie spoločného obstarávania pozostávajú z činností súvisiacich so spoluprácou právnych subjektov pri obstarávaní obranných výrobkov, a to kedykoľvek počas životného cyklu takýchto obranných výrobkov, a to aj na účely vytvorenia, riadenia a udržiavania rezerv pre pripravenosť obranného priemyslu.

2. Na akcie spoločného obstarávania sú oprávnené len tieto právne subjekty:

a) verejní obstarávatelia členských štátov alebo pridružených krajín;

b) medzinárodné organizácie;

c) štruktúry SEAP;

d) agentúra EDA.

3. Akcie spoločného obstarávania vykonáva:

a) konzorcium právnych subjektov uvedených v odseku 2 vrátane najmenej troch subjektov uvedených v odseku 2 písm. a), z najmenej troch členských štátov alebo pridružených krajín, z ktorých najmenej dva sú verejnými obstarávateľmi dvoch členských štátov, alebo

b) štruktúra SEAP.

4. Členské štáty a pridružené krajiny vykonávajúce akciu spoločného obstarávania jednomyseľne vymenujú zástupcu povereného obstarávaním, aby konal v ich mene na účely uvedeného spoločného obstarávania. Zástupca poverený obstarávaním vykonáva postupy obstarávania a uzatvára v mene zúčastnených krajín výsledné zmluvy s dodávateľmi. Zástupca poverený obstarávaním sa môže zúčastňovať na akcii ako príjemca a konať ako koordinátor konzorcia právnych subjektov, a môže preto byť schopný spravovať a kombinovať finančné prostriedky z programu a finančné prostriedky zúčastnených členských štátov a pridružených krajín.

5. Postupy obstarávania uvedené v odseku 4 sú založené na dohode, ktorú podpíšu zúčastnené členské štáty a pridružené krajiny so zástupcom povereným obstarávaním, a to za podmienok stanovených v pracovnom programe. V tejto dohode sa určia najmä praktické dojednania, ktorými sa riadi spoločné obstarávanie a rozhodovací proces, pokiaľ ide o výber postupu, posúdenie ponúk a zadanie zákazky.

6. Zástupca poverený obstarávaním uplatňuje kritériá, ktoré sú rovnocenné s kritériami stanovenými v článku 9, na svoje postupy obstarávania a zmluvy s dodávateľmi a vyžaduje, aby sa uvedené kritériá uplatňovali na subdodávateľov.

7. Odchylne od odseku 6, s cieľom zohľadniť priemyselnú spoluprácu s nepridruženými tretími krajinami je na podporu v rámci programu oprávnené spoločné obstarávanie, do ktorého je zapojený subdodávateľ, ktorému je pridelených 15 % až 35 % hodnoty zákazky a ktorý nie je usadený alebo nemá výkonné riadiace štruktúry v Únii alebo v pridruženej krajine, a to za predpokladu, že medzi dodávateľom a týmto subdodávateľom vznikol priamy zmluvný vzťah týkajúci sa obranného výrobku pred dátumom nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.

8. Zástupcovia poverení obstarávaním oboznámia Komisiu so zárukami uvedenými v článku 9 ods. 6. Komisii sa na požiadanie poskytnú ďalšie informácie o týchto zárukách. Komisia informuje výbor uvedený v článku 77 o všetkých oznámeniach poskytnutých podľa tohto odseku.

9. Pred začatím postupu obstarávania pre akciu spoločného obstarávania podľa tohto nariadenia zástupca poverený obstarávaním informuje členské štáty, ktoré sa nezúčastňujú na plánovanom postupe, a poskytne im príležitosť v primeranej lehote predložiť zástupcovi povereného obstarávaním odôvodnenú žiadosť, aby pre nich nakúpil dodatočné množstvá obranných výrobkov. Ak sa takáto žiadosť predloží, v spoločnej verejnej zákazke sa vyhradzuje právo zúčastnených verejných obstarávateľov nakúpiť dodatočné množstvá obranných výrobkov pre takéto členské štáty, bez toho, aby boli dotknuté uplatniteľné pravidlá Únie a vnútroštátne pravidlá týkajúce sa vývozu obranných výrobkov.

10. Pred začatím postupu obstarávania pre akciu spoločného obstarávania podľa tohto nariadenia zástupca poverený obstarávaním informuje, ak je to možné, aj pridružené krajiny a Ukrajinu o plánovanom postupe a poskytne im príležitosť predložiť zástupcovi poverenému obstarávaním odôvodnenú žiadosť, aby pre nich nakúpil dodatočné množstvá obranných výrobkov. Ak sa takáto žiadosť predloží, v spoločnej verejnej zákazke sa vyhradzuje právo zúčastnených verejných obstarávateľov nakúpiť dodatočné množstvá obranných výrobkov pre pridružené krajiny a Ukrajinu.

Článok 12

Akcie na posilnenie priemyslu

1. Akcie na posilnenie priemyslu pozostávajú z činností súvisiacich s urýchlením prispôsobenia sa štrukturálnym zmenám výrobnej kapacity obranných výrobkov vrátane ich komponentov a zodpovedajúcich surovín, pokiaľ sú určené alebo sa používajú výlučne na výrobu obranných výrobkov, pričom ide najmä o:

a) optimalizáciu, rozšírenie, modernizáciu vrátane automatizácie, aktualizáciu alebo zmenu účelu existujúcej alebo vytvorenie novej výrobnej kapacity obranných výrobkov, komponentov a zodpovedajúcich surovín, a to aj na základe obstarávania alebo nadobudnutia potrebných obrábacích strojov a akýchkoľvek iných potrebných vstupov;

b) vytváranie cezhraničných priemyselných partnerstiev, a to aj prostredníctvom verejno-súkromných partnerstiev alebo iných foriem priemyselnej spolupráce vrátane MSP a malých spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou, v rámci spoločného priemyselného úsilia vrátane činností zameraných na koordináciu získavania alebo rezervácie a vytvárania zásob obranných výrobkov, komponentov a zodpovedajúcich surovín a na koordináciu výrobných kapacít a výrobných plánov;

c) budovanie a sprístupňovanie rezervovaných pohotovostných výrobných kapacít pre obranné výrobky, ich komponenty a zodpovedajúce suroviny v súlade s objednanými alebo plánovanými objemami výroby;

d) podporu industrializácie a komercializácie obranných výrobkov vyvinutých v rámci akcií financovaných Úniou alebo iných činností spolupráce vykonávaných s podporou aspoň dvoch členských štátov, a to vo vhodných prípadoch aj prostredníctvom vytvorenia cezhraničných priemyselných partnerstiev, verejno-súkromných partnerstiev alebo iných foriem priemyselnej spolupráce a prostredníctvom zvýšenia počiatočnej výroby a udeľovania licencií na výrobu;

e) skúšanie, a to aj nevyhnutnej infraštruktúry, a podľa potreby certifikáciu repasácie obranných výrobkov s cieľom riešiť ich zastarávanie a zabezpečiť ich použiteľnosť pre koncových používateľov.

2. V prípade činností uvedených v odseku 1 písm. d) akciu vykonávajú právne subjekty spolupracujúce v rámci konzorcia najmenej troch oprávnených právnych subjektov, z ktorých aspoň dva musia byť usadené v rôznych členských štátoch. Najmenej tri z uvedených oprávnených právnych subjektov usadených v najmenej dvoch rôznych členských štátoch nesmú byť počas celého obdobia vykonávania akcie pod priamou alebo nepriamou kontrolou rovnakého právneho subjektu a nesmú sa kontrolovať navzájom.

3. Bez ohľadu na odsek 2 môže činnosti uvedené v odseku 1 vykonávať štruktúra SEAP.

4. Pokiaľ ide o výrobu munície a riadených striel, príjemcovia finančných prostriedkov Únie alebo príslušné vládne orgány z dotknutých členských štátov musia mať možnosť bez obmedzení uložených nepridruženými tretími krajinami alebo subjektmi z nepridružených tretích krajín rozhodovať o vymedzení, úprave a vývoji návrhu dotknutého obranného výrobku vrátane právomoci nahradiť alebo odstrániť komponenty, na ktoré sa vzťahujú obmedzenia uložené nepridruženými tretími krajinami alebo subjektmi z nepridružených tretích krajín, alebo prípadne odchylne od článku 10 ods. 5 musia získať právne záväzný záväzok dotknutej nepridruženej tretej krajiny alebo subjektu z nepridruženej tretej krajiny, že získajú takúto možnosť rozhodovať v primeranej lehote úmernej zložitosti dotknutej akcie, a v každom prípade najneskôr 31. decembra 2033.

Článok 13

Podporné akcie

1. Podporné akcie pozostávajú z:

a) činností zameraných na zvýšenie interoperability a zameniteľnosti, a to vrátane vzájomnej certifikácie obranných výrobkov, a činností vedúcich k vzájomnému uznávaniu certifikácie alebo uľahčeniu vykonávania vojenských noriem, najmä noriem NATO a iných príslušných noriem, čím sa zníži akákoľvek nadmerná diferenciácia obranných výrobkov v rámci Únie;

b) činností zameraných na uľahčenie prístupu na trh v oblasti obrany pre MSP, spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou a startupy a podpory pri získavaní potrebných certifikátov kvality a výroby;

c) budovania kapacít, odbornej prípravy, rekvalifikácie alebo zvyšovania úrovne zručností pracovníkov v súvislosti s činnosťami uvedenými v článku 10 ods. 1;

d) obstarávania systémov fyzickej a kybernetickej ochrany v súvislosti s činnosťami uvedenými v článku 12;

e) koordinačných a technických podporných akcií, predovšetkým na riešenie zistených prekážok vo výrobných kapacitách a dodávateľských reťazcoch s cieľom zabezpečiť a urýchliť produkciu výrobkov dôležitých v krízovej situácii, aby sa zaistili ich účinné dodávky a včasná dostupnosť;

f) zostavenia európskeho predajného katalógu vojenského materiálu, ako sa uvádza v kapitole V;

g) podpory vytvorenia a fungovania štruktúr SEAP, a to aj na účely zriadenia, riadenia a udržiavania rezerv pre pripravenosť obranného priemyslu;

h) činností zameraných na rýchle prispôsobenie a úpravu civilných výrobkov na obranné využitie;

i) akcií zameraných na inovácie v obrannom priemysle vrátane núdzových akcií zameraných na inovácie v obrannom priemysle, pri ktorých sa aktivuje opatrenie uvedené v článku 68.

2. V prípade činností uvedených v odseku 1 písm. a) akciu vykonávajú právne subjekty spolupracujúce v rámci konzorcia najmenej troch oprávnených právnych subjektov, z ktorých sú aspoň dva usadené v najmenej dvoch rôznych členských štátoch. Najmenej tri z uvedených oprávnených právnych subjektov nesmú byť počas celého obdobia vykonávania akcie priamo alebo nepriamo pod kontrolou rovnakého právneho subjektu a nesmú sa kontrolovať navzájom.

3. Bez ohľadu na odsek 2 môže činnosti uvedené v odseku 1 vykonávať štruktúra SEAP.

ODDIEL 3

FOND NA URÝCHLENIE TRANSFORMÁCIE DODÁVATEĽSKÉHO REŤAZCA V SEKTORE OBRANY (FAST)

Článok 14

Fond na urýchlenie transformácie dodávateľského reťazca v sektore obrany (FAST)

1. S cieľom mobilizovať investície potrebné na zvýšenie výrobných kapacít MSP a malých spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou, ktoré spĺňajú kritériá rovnocenné s kritériami stanovenými v článku 9 ods. 1 a v relevantných prípadoch v článku 9 ods. 3 a 4, znížiť riziko týchto investícií a urýchliť ich sa môže zriadiť operácia kombinovaného financovania ponúkajúca dlhovú podporu, kapitálovú podporu alebo oboje s názvom „Fond na urýchlenie transformácie dodávateľského reťazca v sektore obrany“ (ďalej len „FAST“). Vykonáva sa v súlade s hlavou X nariadenia o rozpočtových pravidlách a s nariadením (EÚ) 2021/523.

2. Fond FAST sleduje tieto špecifické ciele:

a) dosiahnuť uspokojivý multiplikačný účinok, ktorý je v súlade s kombináciou dlhového a kapitálového financovania a ktorý prispieva k prilákaniu financovania z verejného aj súkromného sektora;

b) poskytovať v celej Únii podporu MSP, vrátane startupov a rozvíjajúcich sa podnikov, a malým spoločnostiam so strednou trhovou kapitalizáciou, ktoré majú ťažkosti pri prístupe k financiám a ktoré sú:

i) vo fáze industrializácie alebo výroby obranných výrobkov alebo majú bezprostredné plány ju vykonávať alebo

ii) súčasťou dodávateľského reťazca Únie v sektore obrany alebo majú bezprostredné plány stať sa jeho súčasťou;

c) urýchliť investície do výroby obranných výrobkov a vývoja obranných technológií, a tým posilniť bezpečnosť dodávok hodnotových reťazcov obranného priemyslu Únie.

ODDIEL 4

OBSTARÁVANIE

Článok 15

Obstarávanie s podporou Komisie

1. V súlade s článkom 168 nariadenia o rozpočtových pravidlách môžu členské štáty požiadať Komisiu, aby:

a) spolu s nimi uskutočnila spoločné obstarávanie, ako sa uvádza v článku 168 ods. 2 nariadenia o rozpočtových pravidlách, na základe ktorého môžu členské štáty v plnej miere nadobúdať, prenajímať si alebo formou lízingu získavať spoločne obstarané obranné výrobky;

b) konala ako centrálna obstarávacia organizácia, ako sa uvádza v článku 168 ods. 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách, s cieľom obstarávať obranné výrobky na účet zainteresovaných členských štátov alebo v ich mene.

2. Keď od Komisie požadujú, aby konala v súlade s odsekom 1 tohto článku, verejní obstarávatelia členských štátov sa považujú za verejných obstarávateľov, ktorí splnili požiadavky stanovené v smernici 2009/81/ES.

3. Odchylne od článku 168 ods. 2 druhého pododseku nariadenia o rozpočtových pravidlách môže pridružená krajina požiadať Komisiu, aby sa zapojila do spoločného obstarávania, ako sa uvádza v odseku 1 písm. a) tohto článku. Na takéto spoločné obstarávania sa vzťahujú ostatné podmienky stanovené v článku 168 ods. 2 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

4. Odchylne od článku 168 ods. 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách môže pridružená krajina spolu s aspoň jedným členským štátom požiadať Komisiu, aby konala ako centrálna obstarávacia organizácia, ako sa uvádza v odseku 1 písm. b) tohto článku. Ak Komisia koná ako centrálna obstarávacia organizácia, uplatňujú sa podmienky rovnocenné s podmienkami stanovenými v článku 168 ods. 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

5. Okrem podmienok stanovených v nariadení o rozpočtových pravidlách musí postup obstarávania uvedený v odsekoch 1, 3 a 4 tohto článku tiež spĺňať tieto podmienky:

a) účasť na postupe obstarávania je otvorená pre všetky členské štáty a odchylne od článku 168 ods. 2 a 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách môže byť otvorená pre pridružené krajiny;

b) Komisia prizve aspoň jedného experta so skúsenosťami relevantnými pre rokovania z každej zúčastnenej krajiny, aby vytvorili spoločný rokovací tím;

c) zúčastnené krajiny výslovne uvedú, či sa rozhodnú viesť súbežné rokovania o dotknutom výrobku, pričom toto rozhodnutie podlieha jednomyseľnému schváleniu zúčastnenými krajinami.

6. Ak Komisia koná ako centrálna obstarávacia organizácia podľa odseku 1 písm. b) a odseku 4, môže na účet alebo v mene členských štátov alebo pridružených krajín obstarávať komponenty a suroviny potrebné na dodávky obranných výrobkov na účely budovania strategických rezerv zo strany zúčastnených krajín vrátane vytvárania zásob.

7. Ak je to riadne odôvodnené mimoriadnou naliehavosťou situácie, môže Komisia odchylne od článku 175 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách požiadať o dodanie obranných výrobkov od dátumu zaslania návrhov zmlúv, ktoré sú výsledkom obstarávania uskutočneného na účely tohto nariadenia.

8. S cieľom uzatvárať kúpne zmluvy s hospodárskymi subjektmi môžu zástupcovia Komisie alebo experti vymenovaní Komisiou vykonávať v spolupráci s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi návštevy na mieste v zariadeniach na výrobu príslušných obranných výrobkov.

9. Týmto článkom nie sú dotknuté existujúce pravidlá Únie a vnútroštátne pravidlá upravujúce vlastníctvo, vývoz a transfer obranných výrobkov.

10. Komisia zabezpečuje, aby sa so zúčastnenými krajinami pri uskutočňovaní postupov obstarávania a vykonávaní výsledných dohôd zaobchádzalo rovnako.

11. Okrem podmienok stanovených v nariadení o rozpočtových pravidlách sa na uchádzačov, dodávateľov a subdodávateľov v zmluvách, ktoré sú výsledkom obstarávania vykonávaného podľa tohto článku, vzťahujú tiež kritériá rovnocenné s kritériami stanovenými v článku 9 ods. 1, 3 a 4 tohto nariadenia.

12. Na obstarávanie vykonávané podľa odseku 1 písm. a) a odseku 3 tohto článku sa vzťahujú pravidlá stanovené v článku 10 ods. 3 a 5.

Článok 16

Budúci nákup obranných výrobkov

1. Spoločné obstarávanie uvedené v článku 15 ods. 1 písm. a) môže mať formu dohôd o budúcich nákupoch obranných výrobkov, ktoré boli prerokované a uzavreté v mene alebo na účet zúčastnených krajín. Takéto dohody môžu zahŕňať mechanizmus zálohových platieb na výrobu takýchto výrobkov výmenou za právo na výsledok, pričom tento mechanizmus zahŕňa len tie časti zákazky, ktoré sa týkajú jednorazových nákladov vrátane rezervácie výrobných kapacít.

2. Ak dohody uvedené v odseku 1 tohto článku obsahujú mechanizmus zálohových platieb, zálohová platba dodávateľovi sa môže hradiť z finančného krytia uvedeného v článku 3 ods. 1. Príspevky zúčastnených krajín uvedené v článku 5 sa zohľadňujú rovnakým dielom za každú položku objednanú zúčastnenými krajinami.

3. V prípadoch, keď dohodnuté objemy prekročia dopyt, Komisia na žiadosť dotknutých zúčastnených krajín zavedie mechanizmus prerozdelenia do vnútroštátnych zásob alebo zriadenia rezerv pre pripravenosť obranného priemyslu.

Článok 17

Uľahčenie dohôd o odbere

1. Komisia zriadi systém na uľahčenie uzatvárania dohôd o odbere týkajúcich sa zvyšovania výrobných kapacít priemyslu v rámci EDTIB medzi členskými štátmi a v relevantných prípadoch pridruženými krajinami na jednej strane a hospodárskymi subjektmi EDTIB na strane druhej v súlade s pravidlami Únie v oblasti hospodárskej súťaže a obstarávania. Komisia zabezpečí, aby sa nepridruženej tretej krajine alebo subjektu z nepridruženej tretej krajiny zabránilo v prístupe k utajovaným skutočnostiam alebo citlivým informáciám týkajúcim sa akcie a aby zamestnanci alebo iné osoby zapojené do akcie mali národnú bezpečnostnú previerku vydanú členským štátom alebo pridruženou krajinou.

2. Systém uvedený v odseku 1 umožňuje zainteresovaným členským štátom a pridruženým krajinám predkladať ponuky na obranné výrobky, v ktorých sa uvádza:

a) objem a kvalita;

b) plánovaná cena alebo plánované cenové rozpätie;

c) plánované trvanie dohody o odbere.

3. Systém uvedený v odseku 1 tohto článku umožňuje výrobcom obranných výrobkov, ktorí spĺňajú kritériá rovnocenné s kritériami stanovenými v článku 9 ods. 1, 3 a 4, predkladať ponuky, v ktorých sa uvádza:

a) objem a kvalita obranných výrobkov, v prípade ktorých sa usilujú uzavrieť dohody o odbere;

b) plánovaná cena alebo plánované cenové rozpätie, za ktoré sú ochotní predávať;

c) odhadovaná dodacia realizačná lehota obranných výrobkov v rámci dohody o odbere;

d) plánované trvanie dohody o odbere.

4. Komisia na základe ponúk na kúpu a predaj prijatých podľa odsekov 2 a 3 uvedie príslušných výrobcov obranných výrobkov do kontaktu so zainteresovanými členskými štátmi a s pridruženými krajinami.

5. Okrem kontaktu uvedeného v odseku 4 tohto článku môžu zainteresované krajiny požiadať Komisiu, aby sa podľa článku 15 v ich mene alebo na ich účet zapojila do postupu spoločného obstarávania alebo postupu obstarávania.

6. Finančné krytie uvedené v článku 3 ods. 1 sa môže vzťahovať na časti zákazky týkajúce sa jednorazových nákladov vrátane rezervácie výrobných kapacít.

ODDIEL 5

KRITÉRIÁ NA VYHODNOTENIE PONÚK A PRACOVNÉ PROGRAMY

Článok 18

Kritériá na vyhodnotenie ponúk

1. Návrhy na akcie sa vyhodnocujú s ohľadom na ciele stanovené pre príslušnú akciu, očakávané výsledky príslušnej akcie a kvalitu a efektívnosť jej vykonávania. Uvedené hodnotenie zahŕňa najmä jedno alebo viaceré z týchto kritérií:

a) prínos ku konkurencieschopnosti;

b) prínos k odolnosti a geografickému rozloženiu výrobných kapacít;

c) zvýšenie výrobných kapacít;

d) zvýšenie interoperability;

e) zvýšenie zameniteľnosti a

f) prínos k zníženiu strategických závislostí.

2. Okrem kritérií stanovených v odseku 1 tohto článku sa návrhy na akcie spoločného obstarávania uvedené v článku 11 hodnotia na základe týchto kritérií:

a) počet zúčastnených členských štátov alebo pridružených krajín;

b) prínos akcie k adaptácii, modernizácii a rozvoju EDTIB v celej Únii a

c) účasť MSP a spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou.

3. Okrem kritérií stanovených v odseku 1 tohto článku sa návrhy na akcie na posilnenie priemyslu, ako sa uvádza v článku 12, hodnotia na základe týchto kritérií:

a) skrátenie výrobnej realizačnej lehoty a zvýšenie výrobnej kapacity v Únii, vyhradenej kapacity a kvalifikovanej pracovnej sily;

b) prínos k zabezpečeniu dostupnosti a bezpečnosti dodávok v celej Únii v reakcii na zistené riziká, najmä vrátane vysokého vystavenia riziku naplnenia konvenčných vojenských hrozieb a

c) prínos k cezhraničnej spolupráci v oblasti obranného priemyslu v celej Únii, zlepšenie začlenenia MSP a spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou alebo prepojenie s objednávkami vyplývajúcimi zo spoločného obstarávania obranných výrobkov zo strany najmenej troch členských štátov alebo pridružených krajín.

4. V pracovných programoch uvedených v článku 21 sa stanovia ďalšie podrobnosti týkajúce sa uplatňovania kritérií stanovených v odseku 1 tohto článku vrátane všetkých váh kritérií, ktoré sa majú uplatňovať. V pracovných programoch sa nestanovujú individuálne prahové hodnoty.

5. Komisii pre vyhodnotenie môžu v súlade s článkom 153 ods. 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách pomáhať nezávislí externí odborníci. V pracovných programoch sa môže stanoviť, že títo odborníci musia mať platnú osobnú bezpečnostnú previerku.

Článok 19

Výberový postup a postup prideľovania prostriedkov

S výnimkou akcií uvedených v článku 11, článku 13 ods. 1 písm. g) a článku 10 ods. 1 písm. d) prideľuje Komisia finančné prostriedky podľa tejto kapitoly prostredníctvom vykonávacích aktov. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 77 ods. 4.

Článok 20

Finančný príspevok Únie

1. V prípade akcií uvedených v článkoch 13 a 35 tohto nariadenia a odchylne od článku 193 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách, ak má finančný príspevok Únie formu grantov, môže sa z programu financovať až 100 % oprávnených nákladov.

2. Ak má grant Únie formu financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi, podľa článku 183 ods. 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách, výška príspevku Únie prideleného na každú akciu môže byť založená na faktoroch, ako sú:

a) stupeň zložitosti spoločného obstarávania, v prípade ktorého môže ako počiatočný zástupný ukazovateľ slúžiť podiel odhadovanej hodnoty spoločnej verejnej zákazky a skúsenosti získané pri podobných akciách;

b) prínos akcie k zlepšeniu výsledkov v oblasti interoperability;

c) charakteristiky akcie, ktoré by mohli viesť k silnejším dlhodobým investičným signálom pre priemysel, najmä ak sa spoločné obstarávanie vzťahuje na činnosti, ktoré by boli oprávnené na financovanie z rozpočtu Únie, ako je výskum a vývoj, skúšanie a certifikácia, počiatočná výroba alebo činnosti podpory počas prevádzky;

d) počet zúčastnených členských štátov a pridružených krajín alebo začlenenie dodatočných členských štátov alebo pridružených krajín do existujúcich rámcov spolupráce;

e) prínos akcie k zvýšeniu potrebných výrobných kapacít;

f) prínos akcie k zníženiu závislostí od nepridružených krajín;

g) prínos akcie k posilneniu spolupráce medzi členskými štátmi alebo medzi členskými štátmi a pridruženými krajinami na účely vytvorenia, riadenia alebo udržiavania rezerv pre pripravenosť obranného priemyslu;

h) prínos akcie k posilneniu spolupráce medzi členskými štátmi alebo medzi členskými štátmi a pridruženými krajinami, ktorej výsledkom je spoločné obstarávanie dodatočných množstiev obranných výrobkov pre Ukrajinu alebo Moldavsko;

i) zložitosť technologických riešení potrebných na integráciu obranného výrobku obstaraného v rámci ozbrojených síl zúčastneného členského štátu.

3. Akcie uvedené v článku 11 tohto nariadenia sa financujú prostredníctvom grantov vo forme financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi, podľa článku 183 ods. 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

4. Finančný príspevok Únie na každú akciu uvedený v článku 11 nesmie presiahnuť 15 % odhadovanej hodnoty dotknutej spoločnej verejnej zákazky.

5. Odchylne od odseku 4 tohto článku môže finančný príspevok Únie na každú akciu uvedenú v článku 11 predstavovať až 25 % odhadovanej hodnoty dotknutej spoločnej verejnej zákazky za predpokladu, že je splnená aspoň jedna z týchto podmienok:

a) akcia sa vykonáva prostredníctvom štruktúry SEAP;

b) akciou sa podporuje spoločné obstarávanie konečných výrobkov, na ktoré sa nevzťahuje obmedzenie;

c) výsledkom akcie je spoločné obstarávanie dodatočných množstiev obranných výrobkov pre Ukrajinu alebo Moldavsko;

d) akcia zabezpečuje širokú distribúciu dodávateľov v rámci členských štátov, pričom viac ako 20 % celkovej hodnoty konečného výrobku vyrábajú dodávatelia usadení aspoň v jednom inom členskom štáte, ako je členský štát, v ktorom je usadený hlavný dodávateľ;

e) investičné výdavky na obranu väčšiny členských štátov, ktoré sa zúčastňujú na dotknutej akcii, presiahli v rozpočtovom roku predchádzajúcom podaniu žiadosti 30 % ich príslušných výdavkov na obranu.

6. V prípade akcií uvedených v článku 12 nesmie finančný príspevok Únie prekročiť 35 % oprávnených nákladov.

7. Odchylne od odseku 6 tohto článku môže finančný príspevok Únie na každú akciu uvedenú v článku 12 predstavovať najviac 50 % oprávnených nákladov, ak väčšinu prijímateľov tvoria MSP alebo spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou usadené v členských štátoch alebo pridružených krajinách alebo ak akciu vykonáva štruktúra SEAP, a ak je splnená aspoň jedna z týchto podmienok:

a) príjemca preukáže, že prispieva k nadviazaniu novej cezhraničnej spolupráce medzi subjektmi usadenými v členských štátoch alebo pridružených krajinách;

b) akcia zahŕňa výstavbu novej infraštruktúry, zariadení alebo výrobných liniek od základu alebo na miestach, ktoré sa predtým na takéto činnosti nevyužívali, čím sa prispeje k rozvoju dodávateľských reťazcov a prenosu technológií v celej Únii;

c) akcia prispieva k vytvoreniu nových alebo zvýšeniu existujúcich kapacít na výrobu výrobkov dôležitých v krízovej situácii.

8. V pracovných programoch uvedených v článku 21 sa stanovujú ďalšie podrobnosti.

Článok 21

Pracovné programy

1. Program sa vykonáva prostredníctvom pracovných programov uvedených v článku 110 nariadenia o rozpočtových pravidlách. Pracovné programy môžu byť vo vhodných prípadoch viacročné. V pracovných programoch sa stanovia akcie a súvisiaci rozpočet potrebný na splnenie cieľov programu a v príslušných prípadoch celková suma vyčlenená na operácie kombinovaného financovania.

2. Komisia prijíma pracovné programy prostredníctvom vykonávacích aktov. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 77 ods. 4.

3. Pracovný program zahŕňa najmä:

a) celkovú výšku príspevku Únie na každý druh akcie uvedený v článku 10 ods. 1 a podrobný opis každého druhu akcie;

b) pokiaľ ide o akcie uvedené v článkoch 11 a 12, minimálny finančný objem akcií;

c) pokiaľ ide o akcie uvedené v článku 12, maximálny počet právnych subjektov tvoriacich súčasť konzorcia, ktorý nesmie presiahnuť 15 právnych subjektov;

d) postup hodnotenia a výberu návrhov vrátane, v relevantných prípadoch, opisu čiastkových cieľov navrhnutých tak, aby označovali podstatný pokrok pri vykonávaní akcií, výsledkov, ktoré sa majú dosiahnuť, a súvisiacich súm, ktoré sa majú vyplatiť, ako aj opatrení na overovanie čiastkových cieľov, splnenia podmienok a dosiahnutia výsledkov;

e) celkovú výšku príspevku Únie na spoločné obstarávanie s podporou Komisie, ako sa uvádza v článku 15 ods. 1 písm. a), článku 15 ods. 3, článku 16 a článku 17, a

f) metódy stanovenia a v náležitých prípadoch úpravy financovania.

4. Pri prijímaní pracovných programov Komisia zohľadní potrebu súladu s inými príslušnými programami a nástrojmi Únie.

5. Finančné krytie uvedené v článku 3 ods. 1 sa môže vzťahovať na spoločné obstarávanie uvedené v článku 15 ods. 1 písm. a) a nesmie presiahnuť časti zákazky týkajúce sa jednorazových nákladov vrátane rezervácie výrobných kapacít.

KAPITOLA III

NÁSTROJ NA PODPORU UKRAJINY

ODDIEL 1

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA VZŤAHUJÚCE SA NA NÁSTROJ NA PODPORU UKRAJINY

Článok 22

Ciele

1. Nástrojom na podporu Ukrajiny sa prispieva k obnove, rekonštrukcii a modernizácii ukrajinskej DTIB s cieľom zvýšiť pripravenosť jej obranného priemyslu, pričom sa zohľadní jej možná budúca integrácia do EDTIB, prostredníctvom spolupráce medzi Úniou a Ukrajinou, čím sa posilní vzájomná stabilita, bezpečnosť, mier, prosperita, odolnosť a udržateľnosť.

2. Cieľ stanovený v odseku 1 sa sleduje s dôrazom na posilnenie cezhraničnej spolupráce medzi EDTIB a ukrajinskou DTIB, pričom sa zohľadnia potreby Ukrajiny v oblasti posilnenia obranného priemyslu a obstarávania v oblasti obrany, a to vytvorením výrobných kapacít alebo ich zvýšením v súlade s normami NATO a ďalšími relevantnými normami, ochranou prostriedkov, technickou pomocou a výmenou personálu, zintenzívnením spolupráce v oblasti spoločného obstarávania obranných výrobkov zahŕňajúceho Ukrajinu a ukrajinskú DTIB vrátane ich údržby, ako aj spoluprácou v oblasti udeľovania licencií na výrobu prostredníctvom verejno-súkromných partnerstiev alebo iných foriem spolupráce, ako napríklad spoločných podnikov. Osobitná pozornosť sa venuje cieľu podporovať Ukrajinu pri postupnom zosúlaďovaní s pravidlami, normami, politikami a postupmi Únie s ohľadom na budúce členstvo v Únii.

Článok 23

Dodatočné finančné zdroje

1. Členské štáty, inštitúcie, orgány a agentúry Únie, tretie krajiny, medzinárodné organizácie, medzinárodné finančné inštitúcie alebo iné tretie strany môžu poskytovať dodatočné finančné príspevky do Nástroja na podporu Ukrajiny v súlade s článkom 208 ods. 2 nariadenia o rozpočtových pravidlách. Takéto finančné príspevky predstavujú vonkajšie pripísané príjmy v zmysle článku 21 ods. 2 písm. a), d) alebo e) alebo článku 21 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

2. Všetky dodatočné sumy získané na základe dvojstranných alebo mnohostranných medzinárodných dohôd uzavretých podľa článku 17 nariadenia (EÚ) 2025/1106 predstavujú vonkajšie pripísané príjmy v zmysle článku 21 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách a použijú sa na Nástroj na podporu Ukrajiny v súlade s týmto nariadením.

3. Všetky dodatočné sumy získané v rámci príslušných reštriktívnych opatrení Únie sú vonkajšími pripísanými príjmami v zmysle článku 21 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách a použijú sa na akcie, ktorými sa posilňuje ukrajinská DTIB.

4. Zdroje pridelené členským štátom v rámci zdieľaného riadenia môžu byť na základe žiadosti dotknutého členského štátu presunuté do Nástroja na podporu Ukrajiny pri splnení podmienok stanovených v nariadení (EÚ) 2021/1060. Komisia vynakladá tieto zdroje priamo v súlade s článkom 62 ods. 1 prvým pododsekom písm. a) nariadenia o rozpočtových pravidlách alebo nepriamo v súlade s písmenom c) uvedeného pododseku. Uvedené zdroje sa použijú v prospech dotknutého členského štátu.

5. Pokiaľ ide o sumy, ktorými sa prispelo v súlade s odsekom 1 tohto článku, dotknuté členské štáty môžu prijať rozhodnutia týkajúce sa podielu týchto súm, ktoré sa majú sprístupniť všetkým subjektom oprávneným na financovanie podľa tohto nariadenia, ktoré sa majú sprístupniť len v prospech dotknutých členských štátov alebo ktoré sa majú sprístupniť aj v prospech iných členských štátov alebo Ukrajiny.

6. Ak Komisia neprijala právny záväzok v rámci priameho alebo nepriameho riadenia zdrojov presunutých v súlade s odsekom 4 tohto článku a najneskôr do 31. decembra 2028, príslušné neviazané zdroje sa môžu na žiadosť dotknutého členského štátu presunúť späť na jeden alebo viacero príslušných zdrojových programov v súlade s podmienkami stanovenými v nariadení (EÚ) 2021/1060.

Článok 24

Alternatívne, kombinované a kumulatívne financovanie

1. Nástroj na podporu Ukrajiny sa vykonáva v synergii s inými programami Únie. Na akciu, na ktorú sa poskytol príspevok z iného programu Únie, možno takisto poskytnúť príspevok v rámci Nástroja na podporu Ukrajiny, ak uvedené príspevky nepokrývajú tie isté náklady. Na zodpovedajúci príspevok sa vzťahujú pravidlá príslušného programu Únie alebo sa na všetky príspevky môže vzťahovať jednotný súbor pravidiel ktoréhokoľvek z prispievajúcich programov Únie a môže sa uzavrieť jediný právny záväzok. Kumulatívna podpora z rozpočtu Únie nesmie presiahnuť celkové oprávnené náklady na akciu a môže sa vypočítať na pomernom základe v súlade s dokumentmi, v ktorých sa stanovujú podmienky podpory.

2. Na to, aby akcie získali známku excelentnosti v rámci Nástroja na podporu Ukrajiny, musia spĺňať všetky tieto podmienky:

a) boli vyhodnotené vo výzve na predkladanie návrhov v rámci Nástroja na podporu Ukrajiny;

b) sú v súlade s minimálnymi kvalitatívnymi požiadavkami danej výzvy na predkladanie návrhov;

c) z dôvodu rozpočtových obmedzení nie sú financované v rámci danej výzvy na predkladanie návrhov.

3. V súlade s príslušnými ustanoveniami nariadenia (EÚ) 2021/1060 sa z EFRR alebo ESF+ môžu podporovať návrhy predložené v rámci výzvy na predkladanie návrhov v rámci Nástroja na podporu Ukrajiny, ktoré získali známku excelentnosti.

Článok 25

Implementácia a formy financovania z prostriedkov Únie

1. Nástroj na podporu Ukrajiny sa vykonáva v rámci priameho riadenia v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách alebo v rámci nepriameho riadenia so subjektmi uvedenými v článku 62 ods. 1 písm. c) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

2. Bez toho, aby bol dotknutý článok 33 ods. 3 tohto nariadenia, môžu sa finančné prostriedky Únie poskytovať v ktorejkoľvek forme stanovenej v nariadení o rozpočtových pravidlách v súlade s jeho hlavou X, s výnimkou operácií kombinovaného financovania v rámci Programu InvestEU.

3. V prípade činností uvedených v článku 12 ods. 1 písm. d) tohto nariadenia, na ktoré sa poskytujú finančné prostriedky Únie vo forme grantu v rámci Nástroja na podporu Ukrajiny a dosahuje sa zisk, je Komisia oprávnená vymáhať percentuálny podiel zisku zodpovedajúci príspevku Únie na oprávnené náklady, ktoré príjemca pri vykonávaní akcie skutočne vynaložil, a to až do konečnej výšky príspevku Únie. Odchylne od článku 195 ods. 2 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa zisk vypočítava ako prebytok príjmov voči oprávneným nákladom na akciu, pričom príjmy sú obmedzené na financovanie z prostriedkov Únie, financovanie členskými štátmi vrátane obstarávania, iné príjmy získané počas akcie a všetky príjmy plynúce z akcie. V pracovných programoch uvedených v článku 34 tohto nariadenia sa môžu stanoviť ďalšie podrobnosti.

4. Odchylne od článku 196 ods. 2 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa finančné príspevky môžu, ak je to relevantné a potrebné na vykonávanie akcie, vzťahovať na akcie, ktoré sa začali pred dátumom predloženia návrhov týchto akcií, ako aj na súvisiace vzniknuté náklady, pokiaľ sa uvedené akcie nezačali pred 5. marcom 2024 a neboli dokončené pred podpísaním dohody o grante.

Článok 26

Oprávnené právne subjekty

1. Oprávnenými príjemcami finančných prostriedkov Únie podľa tohto nariadenia sú len právne subjekty usadené v Únii alebo na Ukrajine, ktorých výkonné riadiace štruktúry sa nachádzajú v Únii alebo na Ukrajine.

Právne subjekty usadené v častiach Ukrajiny, ktoré nie sú kontrolované vládou, nie sú na podporu podľa tohto nariadenia oprávnené.

2. Okrem kritérií stanovených v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách sa uplatňujú kritériá oprávnenosti uvedené v odsekoch 3 až 9 tohto článku.

3. Infraštruktúra, zariadenia, aktíva a zdroje príjemcov finančných prostriedkov Únie zapojených do akcie, ktoré sa používajú na účely uvedenej akcie, sa musia počas celého trvania akcie nachádzať na území členského štátu alebo Ukrajiny.

4. Odchylne od odseku 3 tohto článku, ak pre príjemcov finančných prostriedkov Únie zapojených do akcie nie sú ľahko dostupné žiadne alternatívy ani žiadna relevantná infraštruktúra, zariadenia, aktíva a zdroje v Únii alebo na Ukrajine, môžu využívať svoju infraštruktúru, zariadenia, aktíva alebo zdroje, ktoré sa nachádzajú alebo sú držané mimo územia členských štátov alebo v inej tretej krajine ako na Ukrajine, a to za predpokladu, že takéto použitie nie je v rozpore s bezpečnostnými a obrannými záujmami Únie a jej členských štátov, a to vrátane dodržiavania zásady dobrých susedských vzťahov, a je v súlade s cieľmi stanovenými v článku 22. Náklady súvisiace s činnosťami, pri ktorých sa využíva takáto infraštruktúra, zariadenia, aktíva alebo zdroje, nie sú oprávnené na podporu z Nástroja na podporu Ukrajiny.

5. Na účely akcie podporovanej z Nástroja na podporu Ukrajiny príjemcovia finančných prostriedkov Únie nepodliehajú kontrole nepridruženej tretej krajiny inej ako Ukrajina alebo subjektu z inej tretej krajiny.

6. Odchylne od odseku 5 tohto článku je právny subjekt usadený v Únii a kontrolovaný nepridruženou treťou krajinou inou ako Ukrajina alebo subjektom z inej tretej krajiny oprávnený byť príjemcom finančných prostriedkov Únie, ak sa Komisii poskytnú záruky schválené v súlade s vnútroštátnymi postupmi členského štátu, v ktorom je usadený, napríklad primerané opatrenia na základe preverovania, ako sa vymedzuje v článku 2 bode 3 nariadenia (EÚ) 2019/452.

Záruky uvedené v prvom pododseku tohto odseku poskytujú ubezpečenie, že zapojenie právneho subjektu uvedeného v danom pododseku do akcie nebude v rozpore s bezpečnostnými a obrannými záujmami Únie a jej členských štátov, ako sú stanovené v rámci SZBP podľa hlavy V Zmluvy o EÚ, vrátane dodržiavania zásady dobrých susedských vzťahov, ani s cieľmi stanovenými v článku 22 tohto nariadenia. V uvedených zárukách sa najmä doloží, že na účely akcie sa prijali opatrenia, ktorými sa zabezpečí, že:

a) kontrola nad právnym subjektom sa nevykonáva spôsobom, ktorý obmedzuje jeho schopnosť vykonávať akciu a dosahovať výsledky alebo mu v tom bráni, ktorý ukladá obmedzenia týkajúce sa jeho infraštruktúry, zariadení, aktív, zdrojov, duševného vlastníctva alebo know-how potrebných na účely akcie, alebo ktorý oslabuje jeho spôsobilosti a normy potrebné na vykonanie akcie;

b) sa nepridruženej tretej krajine inej ako Ukrajina alebo subjektu z inej tretej krajiny zabraňuje v prístupe k utajovaným alebo citlivým informáciám týkajúcim sa akcie a zamestnanci alebo iné osoby zapojené do akcie majú národnú bezpečnostnú previerku vydanú členským štátom, pridruženou krajinou alebo vo vhodných prípadoch Ukrajinou, a to v súlade s vnútroštátnymi zákonmi a inými právnymi predpismi;

c) na duševné vlastníctvo vyplývajúce z akcií uvedených v článku 27 ods. 1 písm. b), ktoré sa vzťahuje na akcie na posilnenie priemyslu podporujúce industrializáciu a komercializáciu obranných výrobkov, ktoré boli vyvinuté v rámci akcií financovaných Úniou alebo iných činností spolupráce vykonávaných s podporou členských štátov, sa nevzťahujú obmedzenia zo strany nepridruženej tretej krajiny inej ako Ukrajina alebo subjektu z inej tretej krajiny, ani sa neprevádzajú na subjekty usadené mimo územia členských štátov, pridružených krajín alebo Ukrajiny bez súhlasu členského štátu alebo pridruženej krajiny, v ktorej je právny subjekt usadený, alebo bez súhlasu Ukrajiny, keď je právny subjekt usadený na Ukrajine. Takýto súhlas nesmie byť v rozpore s cieľmi stanovenými v článku 22.

Ak to členský štát, v ktorom je právny subjekt usadený, považuje za vhodné, môžu sa poskytnúť dodatočné záruky.

Komisia informuje výbor uvedený v článku 77 o každom právnom subjekte, ktorý sa považuje za oprávnený byť príjemcom finančných prostriedkov Únie podľa tohto odseku.

7. Záruky uvedené v odseku 6 tohto článku môžu vychádzať zo štandardizovaného vzoru poskytnutého Komisiou, ktorej pomáha výbor uvedený v článku 77, s cieľom zabezpečiť harmonizovaný prístup v celej Únii.

8. Ak to nie je v rozpore s bezpečnostnými a obrannými záujmami Únie a jej členských štátov, vrátane dodržiavania zásady dobrých susedských vzťahov, alebo s cieľmi stanovenými v článku 22, môžu príjemcovia pri vykonávaní oprávnenej akcie spolupracovať aj s právnymi subjektmi, ktoré sú usadené mimo územia členských štátov alebo Ukrajiny alebo ktoré sú pod kontrolou nepridruženej tretej krajiny inej ako Ukrajina alebo subjektu z inej tretej krajiny, vrátane využívania aktív, infraštruktúry, zariadení a zdrojov takýchto právnych subjektov.

Nepridružená tretia krajina iná ako Ukrajina alebo subjekt z inej tretej krajiny nesmie mať neoprávnený prístup k utajovaným skutočnostiam týkajúcim sa vykonávania akcie a musí sa zabrániť potenciálnym negatívnym dôsledkom na bezpečnosť dodávok vstupov kritických pre akciu.

Náklady spojené so spoluprácou s právnymi subjektmi usadenými mimo územia členských štátov alebo Ukrajiny alebo kontrolovanými nepridruženou treťou krajinou inou ako Ukrajina alebo subjektom z inej tretej krajiny nie sú oprávnené na podporu z Nástroja na podporu Ukrajiny.

9. Odseky 5 a 6 sa nevzťahujú na:

a) verejných obstarávateľov členských štátov a Ukrajiny;

b) medzinárodné organizácie;

c) štruktúry SEAP;

d) agentúru EDA.

ODDIEL 2

OPRÁVNENÉ AKCIE

Článok 27

Oprávnené akcie

1. Akciami oprávnenými na financovanie v rámci Nástroja na podporu Ukrajiny sa plnia ciele stanovené v článku 22 a môžu mať jednu z týchto foriem alebo ich kombináciu:

a) akcie spoločného obstarávania uvedené v článku 11, a to aj na účely zriadenia, riadenia alebo údržby rezerv pre pripravenosti obranného priemyslu;

b) akcie na posilnenie priemyslu uvedené v článku 12;

c) podporné akcie uvedené v článku 13.

2. Na financovanie v rámci Nástroja na podporu Ukrajiny nie sú oprávnené tieto akcie:

a) akcie súvisiace s obrannými výrobkami, ktoré zakazuje uplatniteľné medzinárodné právo;

b) akcie súvisiace so smrtiacimi autonómnymi systémami, ktoré operujú mimo zodpovedného reťazca ľudského velenia a kontroly alebo ktoré nemožno použiť v súlade s medzinárodným humanitárnym právom;

c) akcie súvisiace s kazetovou muníciou;

d) akcie alebo ich časti, ktoré už sú plne financované z iných verejných alebo súkromných zdrojov.

3. V prípade obstarávania vykonávaného podľa odseku 1 písm. a) a c), ktoré je podporované z finančných prostriedkov Únie, náklady na komponenty s pôvodom mimo Únie a Ukrajiny nesmú byť vyššie ako 35 % odhadovaných nákladov na komponenty konečného výrobku. Žiadny komponent nesmie pochádzať z tretích krajín, ktoré konajú v rozpore s bezpečnostnými a obrannými záujmami Únie a jej členských štátov.

4. V prípade akcií vykonávaných podľa odseku 1 písm. b) náklady na komponenty s pôvodom mimo Únie a Ukrajiny nesmú byť vyššie ako 35 % odhadovaných nákladov na komponenty výrobku, pri ktorom je zvýšenie výrobnej kapacity podporované z finančných prostriedkov Únie. Žiadny komponent výrobku, pri ktorom je zvýšenie výrobnej kapacity podporované z finančných prostriedkov Únie, nesmie pochádzať z tretích krajín, ktoré konajú v rozpore s bezpečnostnými a obrannými záujmami Únie a jej členských štátov.

5. Príjemcovia finančných prostriedkov Únie alebo v relevantných prípadoch dodávatelia majú možnosť bez obmedzení uložených nepridruženými tretími krajinami inými ako Ukrajina alebo subjektmi z iných tretích krajín rozhodovať o vymedzení, úprave a vývoji návrhu dotknutých obranných výrobkov vrátane právomoci nahradiť alebo odstrániť komponenty, na ktoré sa vzťahujú obmedzenia uložené nepridruženými tretími krajinami inými ako Ukrajina alebo subjektmi z iných tretích krajín.

6. Bez toho, aby bol dotknutý článok 5 smernice 2009/43/ES, môžu členské štáty uverejniť všeobecné transferové licencie na transfer výrobkov súvisiacich s akciami podporovanými v rámci Nástroja na podporu Ukrajiny do iných členských štátov.

7. Akcie oprávnené na financovanie v rámci Nástroja na podporu Ukrajiny vykonáva alebo sa nich podieľa aspoň Ukrajina alebo jeden právny subjekt usadený a majúci výkonnú riadiacu štruktúru na Ukrajine.

8. Na účely tejto kapitoly sa odkazy na členské štáty v článkoch 11, 12, 13 a 38 chápu tak, že zahŕňajú Ukrajinu. Odkazy na pridružené krajiny v článkoch 11, 12, 13 a 38 sa na túto kapitolu nevzťahujú. Na účely tejto kapitoly sa odkazy na článok 9 obsiahnuté v článku 11 chápu ako odkazy na článok 26 a odkazy na článok 10 ods. 5 obsiahnuté v článku 12 sa chápu ako odkazy na odsek 5 tohto článku.

ODDIEL 3

OBSTARÁVANIE

Článok 28

Obstarávanie s podporou Komisie

1. Odchylne od článku 168 ods. 2 druhého pododseku nariadenia o rozpočtových pravidlách môže Ukrajina spolu s aspoň jedným členským štátom požiadať Komisiu, aby sa zapojila do spoločného obstarávania uvedeného v článku 168 ods. 2 nariadenia o rozpočtových pravidlách, v rámci ktorého môžu členské štáty a Ukrajina v plnej miere nadobúdať, prenajímať si alebo formou lízingu získavať spoločne obstarané obranné výrobky. Na takéto spoločné obstarávania sa vzťahujú ostatné podmienky stanovené v článku 168 ods. 2 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

2. Odchylne od článku 168 ods. 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách môže Ukrajina spolu s aspoň jedným členským štátom požiadať Komisiu, aby konala ako centrálna obstarávacia organizácia, ako sa uvádza v článku 168 ods. 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách, pri obstarávaní obranných výrobkov na ich účet alebo v ich mene. Vždy, keď Komisia koná ako centrálna obstarávacia organizácia, uplatňujú sa podmienky rovnocenné s podmienkami stanovenými v článku 168 ods. 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

3. Keď sa od Komisie požaduje, aby konala v súlade s odsekom 1 tohto článku, verejní obstarávatelia členských štátov sa považujú za verejných obstarávateľov, ktorí splnili požiadavky stanovené v smernici 2009/81/ES.

4. Okrem podmienok stanovených v nariadení o rozpočtových pravidlách musí postup obstarávania uvedený v odsekoch 1 a 2 tohto článku takisto spĺňať tieto podmienky:

a) postup obstarávania je otvorený všetkým členským štátom;

b) Komisia prizve aspoň jedného experta so skúsenosťami relevantnými pre rokovania z každej zúčastnenej krajiny, aby vytvorili spoločný rokovací tím;

c) zúčastnené krajiny výslovne uvedú, či sa rozhodnú viesť súbežné rokovania o dotknutom výrobku, pričom rozhodnutie podlieha jednomyseľnému schváleniu zúčastnenými krajinami.

5. Ak Komisia koná ako centrálna obstarávacia organizácia podľa odseku 2, môže v rámci obstarávania obstarávať komponenty a suroviny potrebné na dodávky obranných výrobkov na účely budovania strategických rezerv zo strany zúčastnených krajín vrátane vytvárania zásob.

6. Ak je to riadne odôvodnené mimoriadnou naliehavosťou situácie, môže Komisia odchylne od článku 175 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách požiadať o dodanie výrobkov od dátumu zaslania návrhov zmlúv, ktoré sú výsledkom obstarávania uskutočneného na účely tohto nariadenia.

7. S cieľom uzatvárať kúpne zmluvy s hospodárskymi subjektmi môžu zástupcovia Komisie alebo experti vymenovaní Komisiou vykonávať v spolupráci s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi návštevy na mieste v zariadeniach na výrobu príslušných obranných výrobkov.

8. Týmto článkom nie sú dotknuté existujúce pravidlá Únie a vnútroštátne pravidlá upravujúce vlastníctvo, vývoz a transfer obranných výrobkov.

9. Komisia zabezpečuje, aby sa so zúčastnenými krajinami pri uskutočňovaní postupov obstarávania a vykonávaní výsledných dohôd zaobchádzalo rovnako.

10. Okrem podmienok stanovených v nariadení o rozpočtových pravidlách sa na uchádzačov, dodávateľov a subdodávateľov v zmluvách, ktoré sú výsledkom obstarávania uskutočneného podľa tohto článku, takisto vzťahujú kritériá rovnocenné s kritériami stanovenými v článku 26 ods. 1, 3 a 4 tohto nariadenia.

11. Na obstarávania vykonávané podľa odseku 1 tohto článku sa vzťahujú pravidlá stanovené v článku 27 ods. 3 a 5.

Článok 29

Budúci nákup obranných výrobkov

1. Spoločné obstarávanie uvedené v článku 28 môže mať formu dohôd o budúcich nákupoch obranných výrobkov, ktoré boli prerokované a uzavreté v mene alebo na účet zúčastnených krajín. Takéto dohody môžu zahŕňať mechanizmus zálohových platieb na výrobu takýchto výrobkov výmenou za právo na výsledok, pričom tento mechanizmus zahŕňa len tie časti zákazky, ktoré sa týkajú jednorazových nákladov vrátane rezervácie výrobných kapacít.

2. Ak dohody uvedené v odseku 1 tohto článku obsahujú mechanizmus zálohových platieb, zálohová platba dodávateľovi sa môže hradiť z finančného krytia uvedeného v článku 3 ods. 2. Príspevky zúčastnených krajín uvedené v článku 23 sa zohľadňujú rovnakým dielom za každú položku objednanú zúčastnenými krajinami.

3. V prípadoch, keď dohodnuté objemy prekročia dopyt, Komisia na žiadosť dotknutých zúčastnených krajín zavedie mechanizmus prerozdelenia do vnútroštátnych zásob alebo zriadenia rezerv pre pripravenosť obranného priemyslu.

Článok 30

Uľahčenie dohôd o odbere

1. Komisia zriadi systém na uľahčenie uzatvárania dohôd o odbere týkajúcich sa zvyšovania výrobných kapacít priemyslu v rámci ukrajinskej DTIB medzi členskými štátmi a Ukrajinou na jednej strane a hospodárskymi subjektmi ukrajinskej DTIB na strane druhej v súlade s pravidlami Únie v oblasti hospodárskej súťaže a obstarávania. Komisia zabezpečí, aby sa nepridruženej tretej krajine inej ako Ukrajina alebo subjektu z inej tretej krajiny zabránilo v prístupe k utajovaným skutočnostiam alebo citlivým informáciám týkajúcim sa akcie a aby zamestnanci alebo iné osoby zapojené do akcie mali národnú bezpečnostnú previerku vydanú členským štátom, pridruženou krajinou alebo Ukrajinou.

2. Systém uvedený v odseku 1 umožňuje zainteresovaným členským štátom a Ukrajine predkladať ponuky na obranné výrobky, v ktorých sa uvádza:

a) objem a kvalita;

b) plánovaná cena alebo plánované cenové rozpätie;

c) plánované trvanie dohody o odbere.

3. Systém uvedený v odseku 1 tohto článku umožňuje výrobcom obranných výrobkov, ktorí spĺňajú kritériá rovnocenné s kritériami stanovenými v článku 26 ods. 1, 3 a 4, predkladať ponuky, v ktorých sa uvádza:

a) objem a kvalita obranných výrobkov, v prípade ktorých sa usilujú uzavrieť dohody o odbere;

b) plánovaná cena alebo plánované cenové rozpätie, za ktoré sú ochotní predávať;

c) odhadovaná dodacia realizačná lehota obranných výrobkov v rámci dohody o odbere;

d) plánované trvanie dohody o odbere.

4. Komisia na základe ponúk na kúpu a predaj prijatých podľa odsekov 2 a 3 uvedie príslušných výrobcov obranných výrobkov do kontaktu so zainteresovanými členskými štátmi a s Ukrajinou.

5. Okrem kontaktu uvedeného v odseku 4 tohto článku môžu Ukrajina a zainteresované členské štáty požiadať Komisiu, aby sa podľa článku 28 v ich mene alebo na ich účet zapojila do postupu spoločného obstarávania alebo postupu obstarávania.

6. Finančné krytie uvedené v článku 3 ods. 2 sa môže vzťahovať na časti zákazky týkajúce sa jednorazových nákladov vrátane rezervácie výrobných kapacít.

ODDIEL 4

KRITÉRIÁ NA VYHODNOTENIE PONÚK A PRACOVNÉ PROGRAMY

Článok 31

Kritériá na vyhodnotenie ponúk

1. Návrhy na akcie sa hodnotia s ohľadom na ciele stanovené pre príslušnú akciu, ako sa uvádza v článku 22, očakávané výsledky príslušnej akcie a kvalitu a efektívnosť jej vykonávania.

2. Okrem kritérií stanovených v odseku 1 tohto článku sa návrhy na akcie spoločného obstarávania, ako sa uvádza v článku 11, môžu hodnotiť aj na základe jedného alebo viacerých z týchto kritérií:

a) odhadovaná hodnota spoločného obstarávania;

b) príspevok akcie k obnove, rekonštrukcii a modernizácii ukrajinskej DTIB;

c) príspevok akcie k urýchleniu obstarávania a skráteniu výrobných a dodacích realizačných lehôt, pokiaľ ide o obranné výrobky.

3. Okrem kritérií stanovených v odseku 1 tohto článku sa návrhy na akcie na posilnenie priemyslu, ako sa uvádza v článku 12, môžu hodnotiť aj na základe jedného alebo viacerých z týchto kritérií:

a) skrátenie výrobnej realizačnej lehoty a zvýšenie výrobnej kapacity na Ukrajine;

b) príspevok k zabezpečeniu včasnej dostupnosti a dodávok obranných výrobkov na celom území Ukrajiny;

c) príspevok k cezhraničnej spolupráci v oblasti obranného priemyslu medzi Ukrajinou a Úniou.

4. V pracovných programoch uvedených v článku 34 sa stanovia ďalšie podrobnosti týkajúce sa uplatňovania kritérií na vyhodnotenie ponúk vrátane všetkých váh kritérií, ktoré sa majú uplatňovať. V pracovných programoch sa nestanovujú individuálne prahové hodnoty.

5. Komisii pre vyhodnotenie môžu v súlade s článkom 153 ods. 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách pomáhať nezávislí externí odborníci. V pracovných programoch sa môže stanoviť, že uvedení odborníci musia mať platnú osobnú bezpečnostnú previerku.

Článok 32

Výberový postup a postup prideľovania prostriedkov

S výnimkou akcií uvedených v článku 11 a článku 13 ods. 1 písm. g) prideľuje Komisia finančné prostriedky podľa tejto kapitoly prostredníctvom vykonávacích aktov. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 77 ods. 4.

Článok 33

Finančný príspevok Únie

1. Ak má príspevok Únie formu grantov podľa článku 193 ods. 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách, môže sa z Nástroja na podporu Ukrajiny financovať až 100 % oprávnených nákladov na akcie uvedené v článku 27 ods. 1 písm. b) a c) tohto nariadenia.

2. Ak má grant Únie formu financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi, môže sa výška príspevku Únie na každú akciu stanoviť na základe faktorov, ako sú:

a) miera zložitosti spoločného obstarávania, v prípade ktorého môže ako počiatočný zástupný ukazovateľ slúžiť podiel odhadovanej hodnoty akcie a skúsenosti získané pri podobných opatreniach;

b) prínos akcie k zlepšeniu výsledkov v oblasti interoperability;

c) charakteristiky akcie, ktoré pravdepodobne vyšlú pre priemysel väčšie signály pre dlhodobé investície;

d) prínos akcie k zvýšeniu potrebných výrobných kapacít na Ukrajine;

e) miera zložitosti pre Ukrajinu, pokiaľ ide o pokrok v procese pristúpenia k Únii vrátane štrukturálnych reforiem a opatrení na podporu konvergencie s pravidlami, normami, politikami a postupmi Únie;

f) miera zložitosti pre Ukrajinu, pokiaľ ide o prispôsobenie ukrajinských procesov obstarávania v oblasti obrany a prostredia ukrajinského obranného priemyslu, a to aj s cieľom splniť normy NATO a ďalšie relevantné normy;

g) ťažkosti a riziká spojené s útočnou vojnou Ruska proti Ukrajine, pričom sa zohľadňuje potreba odolným spôsobom obnoviť a modernizovať infraštruktúru poškodenú uvedenou vojnou a potreba zabrániť takýmto škodám, predchádzať im, znižovať ich a, ak je to možné, kompenzovať ich.

3. Akcie uvedené v článku 27 ods. 1 písm. a) tohto nariadenia sa financujú prostredníctvom grantov vo forme financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi, podľa článku 183 ods. 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

4. V prípade akcií uvedených v článku 27 ods. 1 písm. a) nepresahuje podpora z Nástroja na podporu Ukrajiny 25 % odhadovanej hodnoty dotknutej spoločnej verejnej zákazky.

5. V pracovných programoch uvedených v článku 34 sa stanovia ďalšie podrobnosti.

Článok 34

Pracovné programy

1. Nástroj na podporu Ukrajiny sa vykonáva prostredníctvom pracovných programov uvedených v článku 110 nariadenia o rozpočtových pravidlách. Pracovné programy môžu byť vo vhodných prípadoch viacročné. V pracovných programoch sa stanovia akcie a súvisiaci rozpočet potrebný na splnenie cieľov Nástroja na podporu Ukrajiny.

2. Komisia prijíma pracovné programy prostredníctvom vykonávacích aktov. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 77 ods. 4.

3. Pracovné programy zahŕňajú najmä:

a) celkovú výšku príspevku Únie na každý druh akcie uvedený v článku 27 ods. 1 a podrobný opis každého druhu akcie;

b) pokiaľ ide o akcie uvedené v článku 27 ods. 1 písm. a) a b), minimálny finančný objem akcií;

c) pokiaľ ide o akcie uvedené v článku 27 ods. 1 písm. b), maximálny počet právnych subjektov tvoriacich súčasť konzorcia, ktorý nesmie presiahnuť 15 právnych subjektov;

d) postup hodnotenia a výberu návrhov vrátane, v relevantných prípadoch, opisu čiastkových cieľov navrhnutých takým spôsobom, aby označovali podstatný pokrok pri vykonávaní akcií, výsledkov, ktoré sa majú dosiahnuť, a súvisiacich súm, ktoré sa majú vyplatiť, ako aj opatrení na overovanie čiastkových cieľov, splnenia podmienok a dosiahnutia výsledkov;

e) celkovú výšku príspevku Únie na spoločné obstarávanie s podporou Komisie, ako sa uvádza v článku 28 ods. 1, článku 29 a článku 30, a

f) metódy stanovenia a v náležitých prípadoch úpravy financovania.

4. Pri prijímaní pracovných programov Komisia zohľadní potrebu súladu s inými príslušnými programami a nástrojmi Únie.

KAPITOLA IV

EURÓPSKE PROJEKTY SPOLOČNÉHO ZÁUJMU V OBLASTI OBRANY

Článok 35

Európske projekty spoločného záujmu v oblasti obrany

1. Európske projekty spoločného záujmu v oblasti obrany (ďalej len „projekty EDPCI“) pozostávajú z priemyselných kolaboratívnych projektov zameraných na posilnenie konkurencieschopnosti EDTIB v celej Únii a zároveň prispievajú k rozvoju vojenských spôsobilostí členských štátov kritických pre bezpečnostné a obranné záujmy Únie vrátane spôsobilostí, ktorými sa zabezpečuje prístup ku všetkým operačným doménam, a to pozemným, námorným, vzdušným, vesmírnym a kybernetickým.

2. Projekty EDPCI musia spĺňať všetky tieto kritériá:

a) výrazne posilňujú konkurencieschopnosť, efektívnosť a inovačnú kapacitu EDTIB, najmä:

   i) prispievaním k nadviazaniu novej cezhraničnej spolupráce alebo rozširovaniu existujúcej cezhraničnej spolupráce, a to aj s MSP a spoločnosťami so strednou trhovou kapitalizáciou;

   ii) vytváraním pozitívnych účinkov presahovania na vnútorný trh;

   iii) významným prispievaním k integrácii trhu a zníženiu fragmentácie trhu;

   iv) zlepšovaním interoperability a zameniteľnosti obranných výrobkov a

   v) zameraním sa na zníženie strategických závislostí, a to aj diverzifikáciou dodávok, a zvyšovaním kapacít;

b) prispievajú k rozvoju obranných spôsobilostí členských štátov kritických pre bezpečnostné a obranné záujmy Únie a sú v súlade s cieľmi Strategického kompasu pre bezpečnosť a obranu, s prioritami obrannej spôsobilosti, na ktorých sa spoločne dohodli členské štáty v rámci SZBP, najmä v kontexte CDP, a s príležitosťami na spoluprácu identifikovanými v kontexte CARD;

c) zohľadňujú spoluprácu členských štátov v rámci PESCO a iniciatív a projektov agentúry EDA;

d) zohľadňujú aj príslušné činnosti, ktoré vykonáva NATO, ako je proces obranného plánovania NATO, pokiaľ takéto činnosti slúžia bezpečnostným a obranným záujmom Únie;

e) zahŕňajú aspoň štyri členské štáty a všetky členské štáty a pridružené krajiny, ako aj Ukrajina dostanú reálnu príležitosť zúčastniť sa na projekte EDPCI;

f) sú prínosom pre širšiu časť Únie;

g) sú obzvlášť významné, pokiaľ ide o veľkosť alebo rozsah, alebo ich cieľom je zmierniť značnú úroveň technologického alebo finančného rizika, alebo oboje;

h) ich potenciálne celkové prínosy prevyšujú ich náklady, a to aj z dlhodobého hľadiska.

3. Rada môže na návrh Komisie prijať vykonávacie akty, v ktorých určí projekty EDPCI.

4. Členské štáty koordinujú prípravu návrhov na možné projekty EDPCI inkluzívnym spôsobom, v prípade potreby s podporou agentúry EDA.

5. Pred navrhnutím vykonávacích aktov uvedených v odseku 3 Komisia overí súlad návrhov projektov uvedených v odseku 4 so všetkými kritériami uvedenými v odseku 2 a:

a) konzultuje s členskými štátmi inkluzívnym spôsobom a zohľadní ich názory a návrhy možných projektov EDPCI;

b) vyzve vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (ďalej len „vysoký predstaviteľ“) a agentúru EDA, aby poskytli svoje odborné znalosti s cieľom zabezpečiť súlad s prioritami a cieľmi uvedenými v odseku 2 písm. b), c) a d), najmä s prioritami obrannej spôsobilosti, na ktorých sa spoločne dohodli členské štáty v rámci SZBP, najmä ako sú spoločne vyjadrené v kontexte CDP, s cieľom doplniť informácie poskytované členskými štátmi o návrhoch projektov, a

c) overí, či boli všetky členské štáty, pridružené krajiny a v relevantných prípadoch Ukrajina informované o príprave projektu a či mali príležitosť sa na nej zúčastniť.

6. Vo vykonávacích aktoch uvedených v odseku 3 Rada:

a) stanoví ciele a charakteristiky projektu EDPCI vo vzťahu ku kritériám stanoveným v odseku 2;

b) zostaví zoznam krajín zúčastňujúcich sa na projekte EDPCI k dátumu prijatia vykonávacieho aktu a

c) odhadne celkovú finančnú veľkosť projektu EDPCI.

7. Rada prijme vykonávacie akty uvedené v odseku 3 kvalifikovanou väčšinou. Rada môže zmeniť návrhy projektov uvedené v odseku 4 kvalifikovanou väčšinou.

8. Realizácia projektov EDPCI, ktorá je oprávnená na financovanie z prostriedkov Únie, ako sa uvádza v článku 10 ods. 1 písm. d), musí zahŕňať jednu alebo viacero činností, ktoré sa týkajú:

a) spoločného obstarávania obranných výrobkov;

b) urýchlenia prispôsobenia výrobnej kapacity obranných výrobkov, ako aj súvisiacich podporných činností štrukturálnym zmenám;

c) priemyselného vývoja nových obranných výrobkov alebo modernizácie existujúcich výrobkov;

d) rozvoja a obstarávania potrebnej infraštruktúry.

9. Zúčastnené členské štáty zabezpečia, aby sa v zmluvách týkajúcich sa činností projektov EDPCI podporovaných z finančných prostriedkov Únie uplatňovali kritériá rovnocenné s kritériami stanovenými v článku 9. V prípade spoločného obstarávania obranných výrobkov podporovaného z finančných prostriedkov Únie v rámci projektov EDPCI sa uplatňuje aj článok 11 ods. 6.

10. Členské štáty, ktoré sa zúčastňujú na projekte EDPCI, zabezpečia, aby činnosti projektu EDPCI vrátane tých, ktoré nie sú podporované z finančných prostriedkov Únie, boli v súlade s cieľmi stanovenými v článku 4 a v odseku 1 tohto článku a nemali vplyv na súlad projektu EDPCI s kritériami stanovenými v odseku 2 tohto článku.

11. Projekt EDPCI sa môže zaoberať rozvojom spôsobilostí s dvojakým použitím pre Úniu.

12. Projekt EDPCI, ako aj jeho osobitné činnosti sa môžu zriadiť v rámci štruktúry SEAP.

13. Na financovanie v rámci činností projektu EDPCI sú oprávnené len členské štáty a pridružené krajiny, ako aj štruktúry SEAP pozostávajúce z členských štátov alebo členských štátov a pridružených krajín.

14. Komisia sa v relevantných prípadoch môže na projekte zúčastniť. Zúčastnené členské štáty sa môžu rozhodnúť zapojiť vysokého predstaviteľa a agentúru EDA ako pozorovateľov v rámci projektu EDPCI.

15. Členské štáty môžu bez toho, aby boli dotknuté články 107 a 108 ZFEÚ, uplatňovať systémy podpory a poskytovať administratívnu podporu projektom EDPCI.

16. Plánovanie, výstavbu a prevádzku výrobných zariadení súvisiacich s projektom EDPCI možno považovať za naliehavý dôvod prevažujúceho verejného záujmu v zmysle článku 6 ods. 4 a článku 16 ods. 1 písm. c) smernice Rady 92/43/EHS ([40]) a článku 4 ods. 7 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES ([41]), v záujme obrany v zmysle článku 2 ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ([42]) a v záujme verejného zdravia a bezpečnosti v zmysle článku 9 ods. 1 písm. a) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES ([43]) za predpokladu, že sú splnené ostatné podmienky stanovené v uvedených ustanoveniach.

17. Členské štáty, ktoré sa zúčastňujú na projekte EDPCI, každoročne predkladajú Komisii spoločnú správu o vykonávaní činností projektu EDPCI vrátane súladu s požiadavkami stanovenými v odseku 10 tohto článku.

18. Na návrh Komisie môže Rada uznášajúca sa kvalifikovanou väčšinou zmeniť vykonávacie akty prijaté podľa odseku 3, a to aj odstránením projektu ako projektu EDPCI alebo zohľadnením zmien prvkov uvedených v odseku 6.

19. Všetky členské štáty a pridružené krajiny a Ukrajina majú možnosť pripojiť sa k projektu EDPCI po jeho zriadení pod podmienkou schválenia všetkými členskými štátmi, ktoré sa zúčastňujú na danom projekte EDPCI.

KAPITOLA V

EURÓPSKY MECHANIZMUS NA OBCHODOVANIE S VOJENSKÝM MATERIÁLOM

Článok 36

Európsky mechanizmus na obchodovanie s vojenským materiálom

1. S cieľom posilniť konkurencieschopnosť EDTIB a v relevantných prípadoch ukrajinskej DTIB, najmä zvýšením schopnosti EDTIB včas a v dostatočnom objeme zabezpečiť dostupnosť obranných výrobkov, sa týmto zriaďuje Európsky mechanizmus na obchodovanie s vojenským materiálom.

2. Európsky mechanizmus na obchodovanie s vojenským materiálom pozostáva:

a) zo zriadenia európskeho predajného katalógu vojenského materiálu;

b) z možnosti zriadenia, riadenia a udržiavania rezerv pre pripravenosť obranného priemyslu a

c) z opatrení prispievajúcich k uľahčeniu postupov spoločného obstarávania obranných výrobkov.

Článok 37

Európsky predajný katalóg vojenského materiálu

1. Komisia po konzultácii s agentúrou EDA zostaví a aktualizuje jednotný centralizovaný katalóg obranných výrobkov vyvíjaných EDTIB a ukrajinskou DTIB (ďalej len „katalóg“). Komisia konzultuje s agentúrou EDA a zohľadňuje jej názory pri vypracúvaní technických špecifikácií pre katalóg a vo vhodných prípadoch obstaráva inštitucionálnu IT platformu potrebnú na jeho zostavenie. Členské štáty, Ukrajina a hospodárske subjekty sa vyzvú, aby do katalógu dobrovoľne zapisovali výrobky.

([40]) Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj).

([41]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 22.12.2000, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj).

([42]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemických látok (REACH) a o zriadení Európskej chemickej agentúry, o zmene a doplnení smernice 1999/45/ES a o zrušení nariadenia Rady (EHS) č. 793/93 a nariadenia Komisie (ES) č. 1488/94, smernice Rady 76/769/EHS a smerníc Komisie 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES (Ú. v. EÚ L 396, 30.12.2006, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj).

([43]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (Ú. v. EÚ L 20, 26.1.2010, s. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj).

2. Obranné výrobky uvedené v katalógu vyrábajú hospodárske subjekty, ktoré spĺňajú kritériá oprávnenosti stanovené v článku 9 ods. 1, 3 a 4 alebo v článku 26 ods. 1, 3 a 4. Okrem toho sa v katalógu uvedie, či má hospodársky subjekt možnosť bez obmedzení uložených nepridruženými tretími krajinami alebo subjektmi z nepridružených tretích krajín rozhodovať o vymedzení, úprave a vývoji návrhu obranného výrobku vrátane právomoci nahradiť alebo odstrániť komponenty, na ktoré sa vzťahujú obmedzenia uložené nepridruženými tretími krajinami alebo subjektmi z nepridružených tretích krajín. V katalógu sa môže uviesť aj podpora získaná v rámci programu, Nástroja na podporu Ukrajiny alebo nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1092 ([44]), nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/697 ([45]), nariadenia (EÚ) 2023/1525 alebo nariadenia (EÚ) 2023/2418.

Článok 38

Rezervy pre pripravenosť obranného priemyslu

1. Konzorcium členských štátov, pridružených krajín alebo Ukrajiny, alebo štruktúra SEAP môžu zriadiť, riadiť a udržiavať rezervy pre pripravenosť obranného priemyslu a na uvedený účel môžu vyzvať agentúru EDA, aby poskytla svoje odborné znalosti.

Na účely prvého pododseku konzorcium členských štátov, pridružených krajín alebo Ukrajiny tvoria aspoň tri z týchto krajín, z ktorých aspoň dve sú členskými štátmi.

2. Členské štáty, ktoré zriadia rezervu pre pripravenosť obranného priemyslu, zabezpečia, aby zriadenie, riadenie a údržba tejto rezervy boli v súlade s cieľmi stanovenými v článku 36 ods. 1, ako aj s cieľmi stanovenými článku 4 a v relevantných prípadoch v článku 22.

3. Členské štáty, pridružené krajiny, Ukrajina a štruktúra SEAP, ktoré zriaďujú rezervu pre pripravenosť obranného priemyslu, poskytnú všetkým členským štátom, pridruženým krajinám a Ukrajine okamžitý a preferenčný nákup, možnosť použitia alebo lízingu obranných výrobkov, ktoré sú súčasťou uvedenej rezervy pre pripravenosť obranného priemyslu.

4. Ak sa rezerva pre pripravenosť obranného priemyslu zriadi v rámci štruktúry SEAP, z programu alebo Nástroja na podporu Ukrajiny sa môžu finančne podporovať:

a) spoločné obstarávanie dodatočných množstiev obranných výrobkov prostredníctvom akcií spoločného obstarávania vykonávaných štruktúrou SEAP v súlade s článkom 11;

b) zriadenie a fungovanie štruktúry SEAP na účely riadenia a udržiavania rezervy pre pripravenosť obranného priemyslu v súlade s článkom 13 ods. 1 písm. g).

5. Na účely toho, aby členské štáty alebo v príslušných prípadoch pridružené krajiny nakupovali z rezervy pre pripravenosť obranného priemyslu zriadenej, riadenej a spravovanej zo strany štruktúry SEAP, sa obstarávanie považuje za zákazku zadávanú vládou inej vláde, ako sa uvádza v článku 13 písm. f) smernice 2009/81/ES.

Článok 39

Uľahčenie postupov spoločného obstarávania obranných výrobkov

Ak členské štáty uzavrú dohodu o spoločnom obstarávaní obranných výrobkov, môžu uplatňovať pravidlá a postupy stanovené v článku 11 ods. 9 a 10, článku 52 a článku 53 za podmienok, ktoré sú v nich stanovené.

([44]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1092 z 18. júla 2018, ktorým sa zriaďuje Program rozvoja európskeho obranného priemyslu zameraný na podporu konkurencieschopnosti a inovačnej kapacity obranného priemyslu Únie (Ú. v. EÚ L 200, 7.8.2018, s. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1092/oj).

([45]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/697 z 29. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Európsky obranný fond a zrušuje nariadenie (EÚ) 2018/1092 (Ú. v. EÚ L 170, 12.5.2021, s. 149, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj).

KAPITOLA VI

ŠTRUKTÚRA PRE EURÓPSKY ZBROJNÝ PROGRAM

Článok 40

Špecifický cieľ a činnosti Štruktúry pre európsky zbrojný program

1. Štruktúrou pre európsky zbrojný program (ďalej len „štruktúra SEAP“) sa podporuje konkurencieschopnosť EDTIB a v relevantných prípadoch ukrajinskej DTIB. To sa dosiahne agregovaním dopytu po obranných výrobkoch a zabezpečením ich včasnej dostupnosti a dodávok počas celého ich životného cyklu, ako aj stimuláciou cezhraničnej priemyselnej spolupráce.

2. Na dosiahnutie cieľa uvedeného v odseku 1 hlavnými úlohami štruktúry SEAP sú aspoň:

a) spoločný vývoj obranných výrobkov a technológií vrátane výskumu a vývoja v oblasti obrany, testovania a certifikácie; budovanie priemyselných kapacít, a to aj prostredníctvom industrializácie a komercializácie, a podpora jednorazových investícií súvisiacich s počiatočnou výrobou alebo podporou počas prevádzky, najmä ak sa dané obranné výrobky vyvíjajú alebo vyvíjali v rámci akcií financovaných Úniou v rámci príslušného programu Únie;

b) spoločné obstarávanie obranných výrobkov a technológií, a to aj na účely zriadenia, riadenia alebo údržby rezerv pre pripravenosť obranného priemyslu;

c) spoločné riadenie životného cyklu obranných výrobkov vrátane obstarávania náhradných dielov, logistických služieb alebo služieb údržby a vo vhodných prípadoch vytvárania verejno-súkromných partnerstiev s cieľom zabezpečiť efektívnosť a vysokú dostupnosť obranných výrobkov alebo

d) dynamické riadenie dostupnosti dodatočných množstiev, čím sa zabezpečí okamžitý a preferenčný nákup, možnosť použitia alebo lízingu pre členské štáty, pridružené krajiny alebo Ukrajinu v rámci rezervoárov pripravenosti obranného priemyslu.

3. Štruktúra SEAP môže prostredníctvom dohody o delegovaní poveriť jeden alebo viacero oprávnených subjektov uvedených v článku 11 ods. 2 vykonávaním jednej alebo viacerých úloh uvedených v odseku 2 tohto článku. Štruktúra SEAP je zodpovedná za zabezpečenie plnenia svojich povinností vyplývajúcich z práva Únie, a najmä z tohto nariadenia.

Článok 41

Požiadavky týkajúce sa zriadenia štruktúry SEAP

1. S cieľom posilniť konkurencieschopnosť EDTIB alebo ukrajinskej DTIB musí štruktúra SEAP spĺňať všetky tieto požiadavky:

a) podporovať spoluprácu až do konca životného cyklu obranného výrobku alebo do likvidácie štruktúry SEAP;

b) podporovať spoločný vývoj a obstarávanie výrobkov alebo podporu obranných výrobkov počas prevádzky v súlade s prioritami v oblasti obranných spôsobilostí, na ktorých sa spoločne dohodli členské štáty v rámci SZBP, a to najmä v kontexte plánu rozvoja spôsobilostí;

c) zohľadňovať relevantné činnosti, ktoré vykonáva NATO, ako je proces obranného plánovania NATO, pokiaľ takéto činnosti slúžia bezpečnostným a obranným záujmom Únie, a

d) pozostávať z aspoň troch členov, z ktorých aspoň dvaja sú členské štáty.

2. Štruktúra SEAP používa štandardizované postupy na iniciovanie a riadenie programov spolupráce v oblasti vyzbrojovania. Komisia môže stanoviť usmernenia alebo vzory pre uvedené postupy vrátane usmernení k riadeniu projektov, obstarávaniu, finančnému riadeniu a podávaniu správ, pričom zohľadní názory vyjadrené členskými štátmi.

Článok 42

Žiadosti o zriadenie štruktúry SEAP

1. Žiadosti o zriadenie štruktúry SEAP sa predkladajú Komisii. Žiadosť obsahuje:

a) žiadosť o zriadenie štruktúry SEAP adresovanú Komisii;

b) navrhované stanovy štruktúry SEAP uvedené v článku 45, podpísané a prijaté v náležitej forme všetkými členmi navrhovanej štruktúry SEAP;

c) stručný opis obranných výrobkov, ktoré sa majú vyvinúť, obstarať alebo spravovať v rámci štruktúry SEAP, najmä s ohľadom na splnenie požiadaviek stanovených v článku 41 ods. 1 písm. a) a b);

d) vyhlásenie členského štátu, o ktorom sa predpokladá, že na jeho území bude mať štruktúra SEAP svoje štatutárne sídlo, o uznaní štruktúry SEAP odo dňa jej zriadenia za medzinárodnú organizáciu v zmysle článku 143 ods. 1 písm. g) a článku 151 ods. 1 písm. b) smernice 2006/112/ES a za medzinárodnú organizáciu v zmysle článku 11 ods. 1 smernice (EÚ) 2020/262;

e) ak má byť členom štruktúry SEAP pridružená krajina alebo Ukrajina, vyhlásenie o uznaní najširšej právnej spôsobilosti štruktúry SEAP v súlade s článkom 44 ods. 2.

Na účely písm. d) prvého pododseku tohto odseku sa obmedzenia a podmienky oslobodení od dane stanovených v článku 143 ods. 1 písm. g) a článku 151 ods. 1 písm. b) smernice 2006/112/ES a v článku 11 ods. 2 smernice (EÚ) 2020/262 stanovia v dohode medzi členmi štruktúry SEAP.

2. Komisia bez zbytočného odkladu po prijatí úplnej žiadosti, ako sa uvádza v odseku 1, posúdi žiadosť v súlade s požiadavkami stanovenými v tomto nariadení a na uvedený účel môže vyzvať agentúru EDA, aby poskytla svoje odborné znalosti. Výsledok tohto posúdenia sa oznámi žiadateľom, ktorí budú v prípade potreby vyzvaní, aby žiadosť doplnili alebo upravili.

3. Komisia prostredníctvom vykonávacieho aktu s prihliadnutím na výsledky posúdenia uvedeného v odseku 2:

a) zriadi štruktúru SEAP po tom, čo dospela k záveru, že požiadavky stanovené v tomto nariadení sú splnené, alebo

b) zamietne žiadosť, ak dospeje k záveru, že nie sú splnené požiadavky stanovené v tomto nariadení, a to aj vtedy, keď chýba vyhlásenie uvedené v odseku 1 písm. d) po poskytnutí možnosti žiadateľom žiadosť doplniť alebo zmeniť.

4. Rozhodnutie o žiadosti sa oznámi žiadateľom. V prípade zamietnutia sa rozhodnutie musí žiadateľom jasne a presne vysvetliť.

5. Vykonávací akt o zriadení štruktúry SEAP uvedený v odseku 3 písm. a) tohto článku sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 77 ods. 4 a uverejní sa v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 43

Status a sídlo štruktúry SEAP

1. Štruktúra SEAP má právnu subjektivitu odo dňa nadobudnutia účinnosti vykonávacieho aktu, ktorým sa zriaďuje.

2. Štruktúra SEAP má v každom členskom štáte najširšiu právnu spôsobilosť, akú právo daného členského štátu priznáva právnym subjektom, najmä spôsobilosť nadobúdať a vlastniť hnuteľný majetok, nehnuteľný majetok a duševné vlastníctvo a nakladať s nimi, uzatvárať zmluvy a byť účastníkom súdnych konaní. Všetky vnútroštátne financujúce agentúry členských štátov považujú štruktúru SEAP za oprávneného príjemcu vnútroštátnych finančných príspevkov.

3. Štruktúra SEAP má štatutárne sídlo, ktoré sa nachádza na území členského štátu.

Článok 44

Požiadavky na členstvo v štruktúre SEAP

1. Členmi štruktúry SEAP môžu byť tieto krajiny:

a) členské štáty;

b) pridružené krajiny;

c) Ukrajina.

2. Pridružené krajiny alebo Ukrajina môžu byť členmi štruktúry SEAP pod podmienkou, že v prospech štruktúry SEAP uznajú najširšiu právnu spôsobilosť priznávanú právnym subjektom podľa práva danej krajiny, a to aj na účely uzatvárania zmlúv a účasti v súdnych konaniach.

3. Členské štáty, pridružené krajiny alebo Ukrajina sa môžu stať členmi štruktúry SEAP kedykoľvek po zriadení uvedenej štruktúry SEAP za spravodlivých a primeraných podmienok vymedzených v stanovách uvedených v článku 45 alebo pozorovateľmi bez hlasovacích práv za podmienok uvedených v daných stanovách.

4. Štruktúra SEAP môže takisto spolupracovať s nepridruženou treťou krajinou inou ako Ukrajina alebo so subjektom z inej tretej krajiny, a to aj využívaním aktív, infraštruktúry, zariadení a zdrojov takýchto právnych subjektov, za predpokladu, že takáto spolupráca nie je v rozpore s bezpečnostnými a obrannými záujmami Únie a jej členských štátov vrátane dodržiavania zásady dobrých susedských vzťahov.

Článok 45

Stanovy štruktúry SEAP

1. Stanovy štruktúry SEAP obsahujú aspoň tieto údaje:

a) zoznam členov štruktúry SEAP, pozorovateľov a v príslušných prípadoch právnych subjektov, ktoré zastupujú členov, ako aj podmienky a postup, pokiaľ ide o zmeny v členstve a zastupovaní v súlade s článkom 44;

b) špecifické ciele, úlohy a činnosti štruktúry SEAP v súlade s článkami 40 a 41 vrátane rámcového opisu obranných výrobkov, ktoré má štruktúra SEAP vyvíjať, obstarávať alebo spravovať;

c) zoznam prípadných obranných výrobkov, ktoré má vlastniť štruktúra SEAP a ktoré sú oprávnené na oslobodenie od DPH alebo spotrebných daní;

d) štatutárne sídlo štruktúry SEAP v súlade s článkom 43 ods. 3;

e) označenie vnútroštátneho práva členského štátu, ktorým sa určuje príslušná právomoc na riešenie sporov medzi členmi štruktúry SEAP vo vzťahu k štruktúre SEAP, medzi členmi štruktúry SEAP a štruktúrou SEAP a medzi štruktúrou SEAP a tretími stranami v súlade s článkom 49 ods. 2;

f) názov štruktúry SEAP;

g) trvanie a postup pri likvidácii štruktúry SEAP v súlade s článkom 50;

h) opis hlavných kritérií, ktoré má štruktúra SEAP uplatňovať pri obstarávaní obranných výrobkov na účely zabezpečenia súladu s cieľom stanoveným v článku 40 ods. 1;

i) režim zodpovednosti vrátane možnosti emitovať cenné papiere, ak sa tak rozhodne, v súlade s článkom 48;

j) práva a povinnosti členov štruktúry SEAP vrátane povinnosti prispievať k vyváženému rozpočtu a hlasovacích práv;

k) riadiace orgány štruktúry SEAP, ich úlohy, povinnosti, spôsob ich zloženia a rozhodovacie postupy v rámci štruktúry SEAP vrátane uplatniteľných pravidiel hlasovania, najmä pokiaľ ide o zmenu stanov v súlade s článkom 46;

l) určenie pracovného jazyka alebo jazykov štruktúry SEAP;

m) odkazy na pravidlá uplatňovania stanov štruktúry SEAP;

n) pravidlá ochrany utajovaných skutočností;

o) určenie pravidiel Únie a vnútroštátnych pravidiel uplatniteľných na manipuláciu s obrannými výrobkami, ktoré má vyvíjať, obstarávať alebo spravovať štruktúra SEAP, a administratívnych kapacít plánovaných na zabezpečenie dodržiavania uvedených pravidiel.

Na účely prvého pododseku písm. k) tohto odseku musia byť pravidlá hlasovania uplatniteľné na zmeny týkajúce sa prístupu k vývozu obranných výrobkov, ak sú zahrnuté v stanovách, a režimu finančnej zodpovednosti v súlade s odsekom 4 tohto článku a článkom 48 ods. 5.

2. Ak sa členovia štruktúry SEAP rozhodnú zriadiť rezervu pre pripravenosť obranného priemyslu, stanovy musia obsahovať pravidlá, ktorými sa upravuje riadenie uvedenej rezervy pre pripravenosť obranného priemyslu.

3. Stanovy podpísané a jednomyseľne prijaté všetkými členmi štruktúry SEAP v súlade s článkom 42 ods. 1 písm. b) môžu obsahovať prístup týkajúci sa vývozu obranných výrobkov.

4. O každej zmene prístupu k vývozu obranných výrobkov uvedených v odseku 3 rozhodujú jednomyseľne členovia štruktúry SEAP.

Článok 46

Zmena stanov štruktúry SEAP

1. Akákoľvek zmena stanov štruktúry SEAP týkajúca sa záležitostí uvedených v článku 45 ods. 1 písm. a) až k) sa prijme v súlade s pravidlami hlasovania uvedenými v stanovách podľa článku 45 ods. 1 písm. k) a štruktúra SEAP ju predloží na schválenie Komisii.

2. Akákoľvek zmena stanov týkajúca sa záležitostí uvedených v článku 45 ods. 3 sa prijme v súlade s pravidlami hlasovania uvedenými v týchto stanovách podľa článku 45 ods. 1 písm. k) a štruktúra SEAP ju oznámi Komisii do 10 dní odo dňa jej prijatia.

3. Akákoľvek iná zmena stanov, ako je uvedená v odsekoch 1 a 2 tohto článku, sa prijme v súlade s pravidlami hlasovania uvedenými v týchto stanovách podľa článku 45 ods. 1 písm. k) a štruktúra SEAP ju predloží Komisii do 10 dní odo dňa jej prijatia.

4. Komisia môže vzniesť námietku voči zmene stanov uvedenej v odseku 3 do 30 dní odo dňa jej predloženia, pričom uvedie dôvody, prečo daná zmena nespĺňa požiadavky tohto nariadenia.

5. Zmena stanov uvedená v odseku 3 nadobudne účinnosť po uplynutí lehoty na vznesenie námietky uvedenej v odseku 4, alebo po zrieknutí sa možnosti vzniesť námietku Komisiou, alebo ak sa vznesená námietka stiahne.

6. Žiadosť o zmenu stanov, ako sa uvádza v odsekoch 1, 2 a 3, obsahuje:

a) znenie navrhovanej zmeny alebo v príslušných prípadoch znenie prijatej zmeny a

b) zmenenú konsolidovanú verziu stanov.

Článok 47

Osobitné podmienky pre obstarávanie

1. V súlade s článkom 40 ods. 3 môže štruktúra SEAP poveriť oprávnený subjekt uvedený v článku 11 ods. 2 vykonávaním akcií obstarávania. Takýto subjekt koná v mene uvedenej štruktúry SEAP alebo za ňu.

2. Na účely obstarávania obranných výrobkov sa štruktúry SEAP považujú za medzinárodné organizácie v zmysle článku 12 písm. c) smernice 2009/81/ES. Štruktúry SAEP vymedzia svoje vlastné pravidlá obstarávania v súlade so zásadami, ktorými sa riadi verejné obstarávanie, najmä so zásadami nediskriminácie, rovnakého zaobchádzania, proporcionality a transparentnosti.

3. Pri obstarávaní obranných výrobkov štruktúra SEAP uplatňuje na svoje postupy obstarávania a zákazky kritériá, ktorými zabezpečuje, že jej politika obstarávania je v súlade s cieľmi uvedenými v článku 40 ods. 1. Štruktúra SEAP sa aktívne usiluje začleniť do dodávateľských reťazcov obranných výrobkov viacero právnych subjektov z rôznych členských štátov.

4. Ak sa uzavrie dohoda o delegovaní uvedená v článku 40 ods. 3, zmluvné strany tejto dohody môžu rozhodnúť, že sa uplatňujú pravidlá obstarávania subjektu vykonávajúceho obstarávanie za predpokladu, že tieto pravidlá sú v súlade so zásadami uvedenými v odseku 2 tohto článku, najmä so zásadami nediskriminácie, rovnakého zaobchádzania, proporcionality a transparentnosti.

5. Ak členské štáty alebo v príslušných prípadoch pridružené krajiny nakupujú obranné výrobky od štruktúry SEAP, a to aj z rezervy pre pripravenosť obranného priemyslu, uvedené obstarávanie sa považuje za zákazku zadávanú vládou inej vláde, ako sa uvádza v článku 13 písm. f) smernice 2009/81/ES.

Článok 48

Zodpovednosť a poistenie

1. Štruktúra SEAP zodpovedá za svoje dlhy.

2. Finančná zodpovednosť členov štruktúry SEAP za jej dlhy je obmedzená do výšky ich príslušných príspevkov do štruktúry SEAP. Členovia môžu uviesť v stanovách štruktúry SEAP, že preberajú pevne stanovenú zodpovednosť nad rámec svojich príslušných príspevkov alebo že preberajú neobmedzenú zodpovednosť.

3. Ak je finančná zodpovednosť jej členov obmedzená, štruktúra SEAP uzavrie vhodné poistenie na krytie rizík, ktoré sú spojené so zriadením a s riadením danej spôsobilosti štruktúry SEAP.

4. Ak o tom jednomyseľne rozhodnú jej členovia, štruktúra SEAP môže vydať cenné papiere v súlade s právom členského štátu, na ktorého území má svoje štatutárne sídlo. Za tieto cenné papiere zodpovedá štruktúra SEAP.

5. O každej zmene režimu zodpovednosti alebo opatrení ovplyvňujúcich finančnú zodpovednosť členov štruktúry SEAP rozhodujú jej členovia jednomyseľne.

6. Únia nezodpovedá za žiadny dlh štruktúry SEAP.

Článok 49

Rozhodné právo a súdna právomoc

1. Zriadenie a vnútorné fungovanie štruktúry SEAP sa riadi:

a) právom Únie, najmä týmto nariadením, a vykonávacím aktom uvedeným v článku 42 ods. 3 písm. a);

b) jej stanovami a ich vykonávacími predpismi;

c) právom členského štátu, na ktorého území má štruktúra SEAP štatutárne sídlo, vo vzťahu k záležitostiam, ktoré nie sú alebo sú len čiastočne upravené zákonmi uvedenými v písm. a) a b).

2. Bez toho, aby boli dotknuté prípady, ktoré podľa zmlúv patria do právomoci Súdneho dvora Európskej únie, sa príslušná právomoc na riešenie sporov medzi členmi štruktúry SEAP v súvislosti so štruktúrou SEAP, medzi členmi štruktúry SEAP a štruktúrou SEAP a medzi štruktúrou SEAP a tretími stranami určuje podľa práva členského štátu, na ktorého území má štruktúra SEAP štatutárne sídlo.

3. V dohodách o delegovaní uvedených v článku 40 ods. 3 sa určí, ktorý členský štát je príslušný na riešenie sporov týkajúcich sa dotknutej dohody o delegovaní. V dohodách o delegovaní sa môžu stanoviť aj mechanizmy urovnávania sporov formou zmieru. Tým nie sú dotknuté prípady, v ktorých má Súdny dvor Európskej Únie právomoc podľa zmlúv.

Článok 50

Likvidácia a platobná neschopnosť

1. V stanovách štruktúry SEAP sa určí postup, ktorý sa má uplatniť v prípade likvidácie štruktúry SEAP na základe rozhodnutia zhromaždenia jej členov alebo v prípade, že Komisia zruší vykonávací akt, ktorým sa zriaďuje štruktúra SEAP, ako sa uvádza v článku 51 ods. 7. Likvidácia môže viesť k prenosu činností a vlastníctva obranných výrobkov na iný právny subjekt.

2. Štruktúra SEAP bez zbytočného odkladu informuje Komisiu o prijatí rozhodnutia o likvidácii štruktúry SEAP zhromaždením jej členov, v každom prípade však najneskôr do desiatich dní od takéhoto prijatia, a určí zástupcu pre likvidáciu. Komisia uverejní príslušný oznam o prijatí rozhodnutia o likvidácii v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

3. Postup likvidácie sa neuzavrie pred dokončením prevodu vlastníctva obranných výrobkov, ktoré sú vo vlastníctve štruktúry SEAP.

4. Zástupca štruktúry SEAP bez zbytočného odkladu informuje Komisiu o ukončení postupu likvidácie, v každom prípade však najneskôr do desiatich dní od jeho ukončenia. Komisia uverejní príslušný oznam o ukončení v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Štruktúra SEAP zaniká dňom uverejnenia uvedeného oznamu.

5. Keď štruktúra SEAP nie je schopná splácať svoje dlhy, ihneď o tom informuje Komisiu. Komisia uverejní príslušný oznam v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 51

Podávanie správ a vykonávanie kontrol

1. Štruktúra SEAP vypracúva výročnú správu o činnosti, ktorá obsahuje technický opis jej činností uvedených v článku 40 a finančnú správu o nich. Komisii sa predloží do šiestich mesiacov od konca rozpočtového roka. Komisia rozošle túto správu všetkým členským štátom.

2. Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade súhrnnú výročnú správu o činnostiach všetkých aktívnych štruktúr SEAP.

3. Komisia môže štruktúre SEAP poskytnúť odporúčania v súvislosti s otázkami, ktoré sa uvádzajú vo výročnej správe o činnosti uvedenej v odseku 1.

4. Štruktúra SEAP a dotknuté členské štáty informujú Komisiu o akýchkoľvek okolnostiach, ktoré by mohli vážne ohroziť riadne plnenie úloh štruktúry SEAP alebo obmedziť jej schopnosť plniť podmienky stanovené v tomto nariadení.

5. Ak Komisia nadobudne podozrenie, že štruktúra SEAP vážne porušuje toto nariadenie, vykonávací akt o jej zriadení, svoje stanovy alebo iné uplatniteľné právo, požiada štruktúru SEAP alebo jej členov o vysvetlenie.

6. Ak Komisia po tom, ako štruktúre SEAP alebo jej členom poskytla lehotu najmenej dvoch mesiacov na vyjadrenie, dospeje k záveru, že štruktúra SEAP svojím konaním vážne porušuje toto nariadenie, vykonávací akt, ktorým sa zriaďuje, svoje stanovy alebo iné uplatniteľné právo, môže štruktúre SEAP a jej členom navrhnúť nápravné opatrenia.

7. Ak sa neprijme žiadne nápravné opatrenie, ako sa uvádza v odseku 6 tohto článku, Komisia môže vykonávací akt o zriadení štruktúry SEAP zrušiť. Zrušujúci akt sa uverejní v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Uverejnením zrušujúceho aktu sa začína likvidácia štruktúry SEAP, ako sa uvádza v článku 50.

KAPITOLA VII

BEZPEČNOSŤ DODÁVOK

ODDIEL 1

KOOPERATÍVNE OBSTARÁVANIE V OBLASTI OBRANY

Článok 52

Úprava rámcových dohôd v súvislosti s krízou podľa smernice 2009/81/ES

1. Ak aspoň dva členské štáty uzavrú dohodu o spoločnom obstarávaní obranných výrobkov pre seba alebo pre Ukrajinu a ak je to odôvodnené naliehavosťou vyplývajúcou z krízy v zmysle vymedzenia v článku 1 ods. 10 smernice 2009/81/ES, na rámcové dohody, ktoré neobsahujú pravidlá upravujúce možnosť podstatne zmeniť dohodu, sa môžu uplatniť pravidlá stanovené v odsekoch 2 až 6 tohto článku. Pri uplatňovaní pravidiel v odsekoch 2 a 3 tohto článku verejný obstarávateľ, ktorý uzavrel rámcovú dohodu, získa súhlas podniku, s ktorým rámcovú dohodu uzavrel.

2. Verejný obstarávateľ členského štátu môže upraviť existujúcu rámcovú dohodu o obranných výrobkoch, ak sa táto rámcová dohoda uzavrela s podnikom, ktorý spĺňa kritériá rovnocenné s kritériami stanovenými v článku 9 ods. 1, 3 a 4 tohto nariadenia, s cieľom doplniť nových verejných obstarávateľov ako zmluvnú stranu uvedenej rámcovej dohody, aby sa jej ustanovenia uplatňovali aj na verejných obstarávateľov, ktorí pôvodne zmluvnými stranami rámcovej dohody neboli. Na verejných obstarávateľov, ktorí neboli pôvodne zmluvnou stranou rámcovej dohody, sa neuplatňuje článok 29 ods. 2 prvý pododsek smernice 2009/81/ES.

3. Odchylne od článku 29 ods. 2 tretieho pododseku smernice 2009/81/ES môže verejný obstarávateľ členského štátu pri zadávaní zákaziek na základe rámcovej dohody, ktorej odhadovaná hodnota presahuje prahovú hodnotu stanovenú v článku 8 uvedenej smernice, vykonať podstatné zmeny množstiev stanovených v danej rámcovej dohode až do výšky 100 % hodnoty rámcovej dohody, ak sa rámcová dohoda uzavrela s podnikom, ktorý spĺňa kritériá rovnocenné s kritériami stanovenými v článku 9 ods. 1, 3 a 4 tohto nariadenia, a pokiaľ je táto úprava nevyhnutne potrebná na uplatňovanie odseku 2 tohto článku.

4. Ak zmluva obsahuje doložku o indexácii, na účely výpočtu hodnoty uvedenej v odseku 3 je referenčným bodom aktualizovaná hodnota.

5. V prípadoch uvedených v odsekoch 2 a 3 sa na vzťahy medzi verejnými obstarávateľmi, ktorí sú zmluvnými stranami rámcovej dohody, uplatňuje zásada rovnosti práv a povinností, najmä pokiaľ ide o náklady na dodatočné obstarané množstvá.

6. Verejný obstarávateľ, ktorý upravil rámcovú dohodu v prípadoch uvedených v odsekoch 2 alebo 3 tohto článku, uverejní oznámenie v tomto zmysle v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Takéto oznámenie sa uverejňuje v súlade s článkom 32 smernice 2009/81/ES.

Článok 53

Prípady odôvodňujúce použitie rokovacieho konania bez zverejnenia oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania v kontexte iniciatívy spolupráce v oblasti obrany

Verejný obstarávateľ členského štátu, ak zriadi novú iniciatívu alebo sa pripojí k existujúcej iniciatíve skutočnej spolupráce v oblasti obrany zriadenej medzinárodnou dohodou alebo dojednaním medzi členskými štátmi a v relevantných prípadoch jednou alebo viacerými pridruženými krajinami alebo Ukrajinou s cieľom zbližovania vojenských spôsobilostí, môže zadať zákazku podniku alebo uzavrieť s podnikom rámcovú dohodu o obrannom výrobku v súlade s článkom 28 ods. 1 písm. e) smernice 2009/81/ES za predpokladu, že sú splnené všetky tieto podmienky:

a) dotknutý podnik spĺňa kritériá rovnocenné s kritériami stanovenými v článku 9 ods. 1, 3 a 4;

b) iniciatívu spolupráce v oblasti obrany uvedenú v úvodnej časti tohto článku začal verejný obstarávateľ dotknutého členského štátu pred začatím postupu obstarávania;

c) jeden z ďalších členských štátov zúčastňujúcich sa na iniciatíve spolupráce v oblasti obrany uvedenej v úvodnej časti tohto článku už zadal zákazku tomu istému podniku alebo s uvedeným podnikom uzavrel rámcovú dohodu v súvislosti s obranným výrobkom;

d) výrobok obranného priemyslu, ktorý sa má obstarať, je totožný s výrobkom uvedeným v písmene c) tohto článku alebo je len mierne upravený;

e) udelenie zákazky alebo uzavretie rámcovej dohody je potrebné na vykonávanie iniciatívy spolupráce v oblasti obrany uvedenej v písmene b) tohto článku.

ODDIEL 2

PRIPRAVENOSŤ

Článok 54

Urýchlenie postupu vydávania povolení s cieľom zaistiť včasnú dostupnosť a dodávky výrobkov dôležitých v krízovej situácii

1. Členské štáty zabezpečia, aby sa administratívne žiadosti súvisiace s plánovaním, výstavbou a prevádzkou výrobných zariadení, transferom vstupov v rámci Únie a kvalifikáciou a certifikáciou konečných výrobkov spracúvali efektívne a včas. Na tento účel všetky dotknuté vnútroštátne orgány zabezpečia, aby sa takéto žiadosti vybavili čo najrýchlejšie, ako je to len podľa zákonov možné.

2. Členské štáty zabezpečia, aby sa pri vyvažovaní právnych záujmov v jednotlivých prípadoch uprednostňovala v postupe plánovania a vydávania povolení výstavba a prevádzka závodov a zariadení na výrobu výrobkov dôležitých v krízovej situácii.

Článok 55

Uľahčenie postupu vzájomnej certifikácie

1. Členské štáty prijmú zoznam vnútroštátnych certifikačných orgánov na účely obrany a oznámia ho Komisii, ktorá ho sprístupní členským štátom.

2. Komisia s prihliadnutím na stanoviská agentúry EDA prostredníctvom vykonávacích aktov vypracuje a aktualizuje úradný zoznam vnútroštátnych certifikačných orgánov na účely obrany, ktoré určili členské štáty. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 77 ods. 4.

3. Certifikačný orgán z jedného členského štátu môže od certifikačného orgánu z iného členského štátu požadovať informácie o rozsahu certifikácie určitého obranného výrobku.

4. Vnútroštátne certifikačné orgány uvedené v odseku 1 pri plnení svojich úloh podľa tohto nariadenia navzájom spolupracujú a na uvedený účel poskytujú orgánom ostatných členských štátov všetku potrebnú podporu. Komisia v relevantných prípadoch vyzve agentúru EDA, aby poskytla svoje odborné znalosti, a podporí takúto spoluprácu s cieľom uľahčiť efektívny a účinný pohyb obranných výrobkov na vnútornom trhu.

Článok 56

Mapovanie dodávateľských reťazcov v sektore obrany

1. Cieľom mapovania dodávateľských reťazcov Únie v sektore obrany je analyzovať silné a slabé stránky takýchto dodávateľských reťazcov s dôrazom na prekážky. V relevantných prípadoch mapovanie slúži ako podklad pre prípravu pracovných programov v rámci programu a Nástroja na podporu Ukrajiny, ako sa uvádza v článkoch 21 and 34.

2. Mapovanie dodávateľských reťazcov Únie v sektore obrany pozostáva z týchto pravidelných činností:

a) identifikácia príslušných výrobných kapacít a dodávateľských reťazcov obranných výrobkov podľa odseku 5;

b) identifikácia výrobkov dôležitých v krízovej situácii a ich súvisiacich výrobných kapacít podľa odseku 9;

c) agregácia, krížová kontrola a posúdenie údajov zozbieraných podľa odsekov 6, 7 a 8;

d) identifikácia indikátorov včasného varovania podľa odseku 11 a

e) identifikácia hlavných dodávateľov výrobkov dôležitých v krízovej situácii a ich výrobných kapacít podľa odsekov 12 a 13.

3. Činnosti uvedené v odseku 2 písm. b), c) a d) vykonáva Komisia v spolupráci s Radou pre bezpečnosť dodávok v oblasti obrany (ďalej len „rada“). Činnosti uvedené v odseku 2 písm. a) a e) vykonajú členské štáty. Každý členský štát môže požiadať Komisiu, aby v jeho mene vykonala činnosti uvedené v odseku 2 písm. a) a e).

4. Komisia po konzultácii s radou vypracuje rámec a metodiku na identifikáciu výrobkov dôležitých v krízovej situácii s dôrazom na existujúce prekážky, ako aj ich súvisiacich výrobných kapacít v Únii, a na mapovanie dodávateľských reťazcov týchto výrobkov. Uvedená metodika vychádza z rámcov alebo metodík, ktoré existujú v členských štátoch. Na uvedený účel môže rada vydať odporúčania týkajúce sa druhu informácií vhodných na mapovanie dodávateľských reťazcov výrobkov dôležitých v krízovej situácii, technických špecifikácií a formátov na oznamovanie uvedených informácií a periodicity takejto komunikácie.

5. Na základe rámca a metodiky vypracovaných podľa odseku 4 členské štáty určia na svojom území príslušné výrobné kapacity a dodávateľské reťazce obranných výrobkov a poskytnú výsledok uvedenej identifikácie Komisii.

6. Komisia agreguje údaje poskytnuté členskými štátmi podľa odseku 5 a vykoná krížovú kontrolu s cieľom identifikovať zoznam výrobkov dôležitých v krízovej situácii a ich súvisiacich výrobných kapacít a posúdiť silné a slabé stránky dodávateľských reťazcov takýchto výrobkov v Únii.

7. Na doplnenie údajov poskytnutých členskými štátmi Komisia použije verejne a komerčne dostupné údaje a relevantné informácie od hospodárskych subjektov, ktoré nemajú dôverný charakter, ako aj výsledky podobných vykonaných analýz, a to aj v kontexte práva Únie v oblasti surovín, polovodičov a energie z obnoviteľných zdrojov, výsledky relevantných činností agentúry EDA, výsledky stresových testov vykonaných podľa článku 58 a výsledky hodnotenia vykonaného podľa článku 85 ods. 2.

8. Ak údaje uvedené v odsekoch 6 a 7 nepostačujú na plnenie jej úloh podľa odseku 6, Komisia môže požiadať príslušné subjekty zapojené do dotknutých dodávateľských reťazcov so sídlom v Únii, aby dobrovoľne poskytli informácie členskému štátu, na ktorého území sa nachádza výrobná prevádzka osloveného hospodárskeho subjektu. V žiadosti Komisie sa výslovne uvedie, že hospodársky subjekt môže takúto žiadosť odmietnuť. Žiadosť o informácie obsahuje kontaktné údaje príslušných vnútroštátnych orgánov členského štátu, na ktorého území sa nachádza výrobná prevádzka osloveného hospodárskeho subjektu, ktorým sa má zaslať odpoveď. Ak sa hospodársky subjekt rozhodne poskytnúť požadované informácie dotknutému členskému štátu, dotknutý členský štát následne sprístupní uvedené informácie Komisii.

9. Komisia prostredníctvom vykonávacieho aktu vypracuje a pravidelne aktualizuje zoznam výrobkov dôležitých v krízovej situácii. Uvedený vykonávací akt sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 77 ods. 4.

10. Komisia každoročne alebo na žiadosť jedného z členov rady uvedených v článku 76 ods. 5 informuje radu o súhrnných výsledkoch mapovania. Tieto výsledky predstavujú utajované skutočnosti.

11. Komisia na základe výsledkov činností vykonaných podľa odsekov 4, 6 a 7 a po konzultácii s radou vypracuje zoznam indikátorov včasného varovania zameraných na identifikáciu faktorov, ktoré by mohli narušiť, ohroziť alebo negatívne ovplyvniť dodávky výrobkov dôležitých v krízovej situácii. Komisia po konzultácii s radou pravidelne preskúmava zoznam indikátorov včasného varovania, a to aspoň každé dva roky.

12. Členské štáty určia, v relevantných prípadoch v spolupráci s Komisiou a agentúrou EDA, hlavných dodávateľov výrobkov dôležitých v krízovej situácii usadených na ich území, a to bez zbytočného odkladu, po prijatí vykonávacieho aktu uvedeného v odseku 9 tohto článku. Každý členský štát oznámi hlavným dodávateľom výrobkov dôležitých v krízovej situácii usadeným na jeho území, že boli identifikovaní podľa tohto odseku, a informuje ich o povinnosti podávať správy o narušeniach dodávok výrobkov dôležitých v krízovej situácii, ako sa stanovuje v článku 57 ods. 1 písm. c). Toto oznámenie obsahuje aj relevantné kontaktné údaje príslušných vnútroštátnych orgánov, ktorým sa má uvedená správa zaslať.

13. Pri identifikácii hlavných dodávateľov podľa odseku 12 sa môžu zohľadniť tieto prvky:

a) trhový podiel dodávateľa na trhu pre daný výrobok dôležitý v krízovej situácii;

b) význam dodávateľa, pokiaľ ide o zachovanie dostatočnej úrovne dodávok výrobku dôležitého v krízovej situácii v Únii, pričom sa zohľadní dostupnosť alternatívnych prostriedkov poskytovania daného výrobku v Únii, alebo

c) vplyv, ktorý by mohlo mať narušenie dodávok výrobku dôležitého v krízovej situácii poskytovaného dodávateľom na fungovanie vnútorného trhu.

14. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 10 tohto článku, so všetkými informáciami získanými podľa tohto článku sa zaobchádza v súlade s povinnosťami týkajúcimi sa zachovávania dôvernosti uvedenými v článku 180.

15. Týmto článkom nie je dotknuté právo každého členského štátu chrániť základné záujmy svojej bezpečnosti v súlade s článkom 346 ods. 1 písm. a) ZFEÚ.

Článok 57

Monitorovanie

1. Členské štáty a Komisia v spolupráci s radou pravidelne monitorujú výrobné kapacity Únie potrebné na dodávky výrobkov dôležitých v krízovej situácii identifikovaných v súlade s článkom 56 ods. 9 s cieľom identifikovať možné riziká pre dodávky uvedených výrobkov. Pri výkone uvedeného monitorovania:

a) Komisia v spolupráci s radou monitoruje ukazovatele včasného varovania identifikované podľa článku 56 ods. 11, a to aj agregáciou všetkých vstupov získaných od členských štátov na základe informácií zhromaždených na vnútroštátnej úrovni;

b) členské štáty na základe týchto ukazovateľov včasného varovania monitorujú schopnosť hlavných dodávateľov výrobkov dôležitých v krízovej situácii uvedených v článku 56 ods. 12 vykonávať svoje činnosti a podávajú rade správy o každej udalosti, ktorá by mohla mať negatívne a dlhodobé dôsledky pre včasnú dostupnosť a dodávky uvedených výrobkov;

c) ak hlavní dodávatelia výrobkov dôležitých v krízovej situácii zistia narušenia dodávok, ktoré by mohli významne ovplyvniť ich činnosti súvisiace s výrobou uvedených výrobkov, oznámia takéto narušenia členskému štátu, na ktorého území sú usadení, a dotknutý členský štát bez zbytočného odkladu oznámi tieto informácie Komisii;

d) Komisia po konzultácii s radou určuje najlepšie postupy na preventívne zmierňovanie rizík a zvyšovanie transparentnosti výrobných kapacít Únie potrebných na dodávky výrobkov dôležitých v krízovej situácii.

Komisia po konzultácii s radou stanovuje frekvenciu monitorovania uvedeného v prvom pododseku.

2. Komisia a členské štáty venujú osobitnú pozornosť MSP s cieľom minimalizovať administratívne zaťaženie vyplývajúce z monitorovania uvedeného v odseku 1 a v prípade potreby môžu poskytnúť cielenú pomoc.

3. Komisia môže po konzultácii s radou vyzvať hlavných dodávateľov výrobkov dôležitých v krízovej situácii uvedených v článku 56 ods. 12, členské štáty, vnútroštátne združenia obranného priemyslu a iné príslušné zainteresované strany, aby dobrovoľne poskytli informácie na účely vykonávania monitorovacích činností v súlade s odsekom 1 prvým pododsekom písm. a) tohto článku.

4. Ak je to potrebné a primerané, môžu členské štáty požiadať hlavných dodávateľov výrobkov dôležitých v krízovej situácii uvedených v článku 56 ods. 12, aby dobrovoľne poskytli informácie na účely odseku 1 prvého pododseku písm. b) tohto článku.

5. Na účely odseku 3 príslušné orgány členských štátov zostavia a vedú zoznam kontaktných údajov hlavných dodávateľov výrobkov dôležitých v krízovej situácii, ktorí sú usadení na ich území. Uvedený zoznam zašlú Komisii. V rámci rady Komisia stanoví štandardizovaný formát uvedeného zoznamu kontaktných údajov.

6. Bez toho, aby bola dotknutá ochrana dôverných obchodných informácií, členské štáty poskytnú rade ďalšie relevantné informácie, najmä informácie o identifikácii problémov súvisiacich s dodávkami výrobkov dôležitých v krízovej situácii v celej Únii a o relevantných budúcich opatreniach na vnútroštátnej úrovni týkajúcich sa obstarávania, nákupu alebo výroby výrobkov dôležitých v krízovej situácii.

7. Na základe informácií získaných prostredníctvom monitorovacích činností vykonávaných podľa tohto článku Komisia pravidelne predkladá rade správu o súhrnných zisteniach. Táto správa predstavuje utajované skutočnosti. Rada sa schádza, aby posúdila výsledky uvedenej správy a vo vhodných prípadoch identifikovala potenciálne riešenia otázok spoločného záujmu. Komisia môže v relevantných prípadoch po konzultácii s radou prizvať na takéto zasadnutia vnútroštátne združenia obranného priemyslu, hlavných dodávateľov výrobkov dôležitých v krízovej situácii uvedených v článku 56 ods. 12 a expertov z akademickej obce a občianskej spoločnosti.

8. Týmto článkom nie je dotknuté právo každého členského štátu chrániť základné záujmy svojej bezpečnosti v súlade s článkom 346 ods. 1 písm. a) ZFEÚ.

Článok 58

Stresové testy

1. Komisia po konzultácii s radou určí príslušné oblasti, v ktorých sa vykonajú stresové testy.

2. Komisia s prihliadnutím na príslušné oblasti určené podľa odseku 1 tohto článku vykonáva a koordinuje stresové testy vrátane simulácií, ktorých cieľom je predvídať a pripraviť sa na krízu dodávok uvedenú v článku 60, a môže najmä:

a) vypracúvať scenáre a parametre, ktoré zachytávajú konkrétne riziká spojené s krízou dodávok, s cieľom posúdiť potenciálny vplyv na poskytovanie výrobkov dôležitých v krízovej situácii a riadne fungovanie vnútorného trhu;

b) uľahčovať a podporovať vypracúvanie stratégií pripravenosti na núdzové situácie;

c) v spolupráci s radou určovať opatrenia na zmiernenie rizika po ukončení stresových testov.

3. Komisia môže vykonávať stresové testy uvedené v odseku 2 pravidelne. Rada poskytuje odporúčania týkajúce sa frekvencie vykonávania takýchto stresových testov.

4. Komisia vyzve zástupcov všetkých členských štátov, aby sa zúčastňovali na stresových testoch uvedených v odseku 2. Komisia môže po konzultácii s radou prizvať aj zástupcov vysokého predstaviteľa, agentúry EDA alebo iných relevantných aktérov, aby sa zúčastnili na uvedených testoch.

5. Na základe žiadosti dvoch alebo viacerých členských štátov môže Komisia vykonať stresové testy v konkrétnych zemepisných oblastiach alebo pohraničných regiónoch týchto členských štátov.

6. Po ukončení stresových testov vykonaných podľa tohto článku Komisia oznámi výsledky zúčastneným členským štátom. Komisia bez zbytočného odkladu predloží rade správu s odporúčaniami, ktoré sú založené na výsledkoch uvedených stresových testov. Uvedené výsledky a uvedená správa predstavujú utajované skutočnosti.

Článok 59

Varovania a preventívne opatrenia

1. Ak sa príslušný orgán členského štátu dozvie o riziku vážneho narušenia dodávok výrobku dôležitého v krízovej situácii alebo má konkrétne a spoľahlivé informácie o akomkoľvek inom relevantnom rizikovom faktore alebo udalosti s podstatným vplyvom na dodávky výrobku dôležitého v krízovej situácii, upozorní bez zbytočného odkladu radu.

2. S cieľom určiť, či by riziko vážneho narušenia dodávok výrobku dôležitého v krízovej situácii malo byť predmetom varovania, ako sa uvádza v odseku 1, členské štáty zohľadňujú:

a) trhové postavenie hospodárskych subjektov, ktoré by mohli byť narušením ovplyvnené;

b) očakávané trvanie potenciálneho narušenia;

c) zemepisnú oblasť a podiel vnútorného trhu ovplyvnené potenciálnym narušením a jeho možné cezhraničné účinky, ako aj jeho možný vplyv na obzvlášť zraniteľné alebo exponované zemepisné oblasti, a

d) vplyv tohto potenciálneho narušenia na dodávky výrobkov dôležitých v krízovej situácii.

3. Ak sa rada alebo Komisia dozvie o riziku vážneho narušenia v súvislosti s dodávkou výrobku dôležitého v krízovej situácii alebo má konkrétne a spoľahlivé informácie o akomkoľvek inom relevantnom rizikovom faktore alebo udalosti s podstatným vplyvom na dodávky výrobku dôležitého v krízovej situácii, a to aj na základe indikátorov včasného varovania, na základe varovania podľa odseku 1 alebo poskytnutého medzinárodnými partnermi, Komisia bez zbytočného odkladu vykoná tieto preventívne opatrenia:

a) zvolá mimoriadne zasadnutie rady s cieľom koordinovať tieto kroky:

   i) prerokovanie závažnosti potenciálnych narušení dostupnosti a dodávok dotknutých výrobkov dôležitých v krízovej situácii;

   ii) odporúčanie Komisii, aby začala konanie v súlade s kapitolami II a III;

   iii) prerokovanie prístupov a výmenu najlepších postupov príslušných orgánov členských štátov, a to aj s cieľom posúdiť stav pripravenosti hlavných dodávateľov výrobkov dôležitých v krízovej situácii;

   iv) výzvu adresovanú členským štátom, aby nadviazali dialóg so zainteresovanými stranami o výrobných kapacitách Únie potrebných na dodávky výrobkov dôležitých v krízovej situácii s cieľom identifikovať, pripraviť a prípadne koordinovať preventívne opatrenia;

   v) prerokovanie toho, či by bola potrebná a primeraná aktivácia krízového stavu dodávok uvedená v článku 60;

b) v mene Únie začne po konzultácii s radou konzultácie alebo spoluprácu s príslušnými tretími krajinami a medzinárodnými organizáciami, aby sa hľadali spoločné riešenia s cieľom zabrániť narušeniam dodávateľských reťazcov alebo ich riešiť, a to v súlade s medzinárodnými záväzkami, čo môže vo vhodných prípadoch zahŕňať koordináciu na príslušných medzinárodných fórach;

c) zabezpečí synergie s príslušnými programami a právnymi aktmi Únie.

4. Týmto článkom nie je dotknuté právo každého členského štátu chrániť základné záujmy svojej bezpečnosti v súlade s článkom 346 ods. 1 písm. a) ZFEÚ.

ODDIEL 3

ZMIERNENIE KRÍZY DODÁVOK

Článok 60

Aktivácia krízového stavu dodávok

1. Za krízu dodávok sa považuje situácia, keď:

a) dochádza k závažným narušeniam alebo hrozí bezprostredné riziko takýchto narušení pri poskytovaní výrobkov dôležitých v krízovej situácii a

b) takéto závažné narušenia alebo bezprostredné riziko takýchto narušení vedú alebo pravdepodobne povedú k prijatiu rozdielnych vnútroštátnych opatrení týkajúcich sa výrobkov dôležitých v krízovej situácii, ktoré nie sú obrannými výrobkami, čo má závažný negatívny vplyv na riadne fungovanie vnútorného trhu, ako najmä vznik prekážok cezhraničného obchodu s takýmito výrobkami dôležitými v krízovej situácii, a na fungovanie dodávateľských reťazcov Únie v sektore obrany.

2. Ak sa Komisia alebo rada podľa článku 59 dozvedia o riziku vážneho narušenia dodávok výrobkov dôležitých v krízovej situácii alebo majú konkrétne a spoľahlivé informácie o akomkoľvek inom relevantnom rizikovom faktore alebo udalosti s podstatným vplyvom na dodávky takýchto výrobkov, Komisia po konzultácii s radou posúdi, či sú splnené podmienky stanovené v odseku 1 tohto článku. V tomto posúdení sa zohľadní potenciálny vplyv a dôsledky krízového stavu dodávok na dodávateľské reťazce dotknutých výrobkov dôležitých v krízovej situácii v rámci Únie, výsledky stresových testov vykonaných podľa článku 58 a posúdenia vykonané v iných relevantných rámcoch krízového riadenia Únie. Ak sa v rámci uvedeného posúdenia získajú konkrétne a spoľahlivé dôkazy, Komisia môže po konzultácii s radou navrhnúť Rade, aby aktivovala krízový stav dodávok. Ak Komisia navrhne Rade aktivovať krízový stav dodávok, informuje o tom Európsky parlament.

3. Rada môže prostredníctvom vykonávacieho aktu prijatého kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie aktivovať krízový stav dodávok. Trvanie krízového stavu dodávok sa upresní vo vykonávacom akte a spočiatku nesmie prekročiť 12 mesiacov. V uvedenom vykonávacom akte sa takisto uvedie, ktoré z opatrení stanovených v článkoch 62 a 63 sa aktivujú. Okrem toho sa vo vykonávacom akte môže určiť, pre ktoré výrobky dôležité v krízovej situácii, ktoré nie sú obrannými výrobkami, sa dané opatrenia aktivujú.

4. Rada môže kvalifikovanou väčšinou zmeniť návrh uvedený v odseku 3.

5. Komisia pravidelne a najmenej raz za tri mesiace podáva Rade a Európskemu parlamentu správu o stave krízy dodávok.

6. Pred uplynutím trvania krízového stavu dodávok Komisia po zohľadnení odporúčania rady posúdi, či je opodstatnené predĺžiť ho. Ak sa v rámci takéhoto posúdenia získajú konkrétne a spoľahlivé dôkazy o tom, že podmienky na aktiváciu krízového stavu dodávok sú stále splnené, Komisia môže po konzultácii s radou navrhnúť Rade predĺženie krízového stavu dodávok.

7. Rada môže prostredníctvom vykonávacieho aktu prijatého kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie predĺžiť krízový stav dodávok. Trvanie predĺženia sa obmedzí najviac na 12 mesiacov a upresní vo vykonávacom akte.

8. Počas krízového stavu dodávok Komisia po konzultácii s radou posúdi vhodnosť predčasného ukončenia krízového stavu dodávok. Ak to z uvedeného posúdenia vyplynie, Komisia môže navrhnúť Rade ukončenie krízového stavu dodávok.

9. Rada môže prostredníctvom vykonávacieho aktu prijatého kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie ukončiť krízový stav dodávok pred dátumom uplynutia platnosti uvedeným vo vykonávacom akte uvedenom v odseku 3 alebo 7.

10. Počas krízového stavu dodávok Komisia na žiadosť členského štátu alebo z vlastnej iniciatívy a podľa potreby zvoláva mimoriadne zasadnutia rady. V súlade s článkom 76 ods. 10 rada pozve v relevantných prípadoch zástupcov priemyslu na vysokej úrovni, aby sa stretli v osobitnom zložení s cieľom prediskutovať otázky týkajúce sa výrobkov dôležitých v krízovej situácii. Členské štáty úzko spolupracujú s Komisiou v rámci rady s cieľom zabezpečiť koordináciu všetkých únijných a vnútroštátnych opatrení prijatých v súvislosti s dodávateľskými reťazcami dotknutých výrobkov dôležitých v krízovej situácii, ktoré nie sú obrannými výrobkami.

11. Po uplynutí obdobia, na ktoré sa krízový stav dodávok aktivoval alebo predĺžil, alebo po jeho predčasnom ukončení, sa opatrenia prijaté v súlade s článkami 62 až 63 okamžite prestanú uplatňovať. Vykonávacie akty, ktoré sa prijali v súlade s článkom 63 ods. 7 a 9, sa naďalej uplatňujú až do dokončenia dotknutých prioritných žiadostí alebo prioritných objednávok.

12. Komisia a členské štáty aktualizujú mapovanie a monitorovanie dodávateľských reťazcov Únie v sektore obrany podľa článkov 56 a 57, pričom zohľadnia skúsenosti získané počas krízy dodávok, a to najneskôr šesť mesiacov po skončení trvania alebo predčasnom ukončení krízového stavu dodávok.

Článok 61

Súbor nástrojov v prípade krízy dodávok

1. Ak sa krízový stav dodávok aktivuje podľa článku 60 a ak je to potrebné na účely riešenia krízy dodávok v Únii, Komisia môže prijať opatrenia stanovené v článkoch 62 a 63, ako sa uvádza vo vykonávacom akte prijatom Radou v súlade s článkom 60 ods. 3.

2. Komisia po konzultácii s radou obmedzí uplatňovanie opatrení uvedených v odseku 1 na výrobky dôležité v krízovej situácii, ktoré nie sú obranného charakteru a ktorých dodávky boli v dôsledku krízy dodávok závažne narušené alebo ktorým hrozí bezprostredné riziko takéhoto narušenia. Uplatňovanie opatrení uvedených v odseku 1 je primerané a obmedzené na to, čo je nevyhnutné na riešenie závažných narušení alebo zmiernenie bezprostredného rizika takýchto narušení ovplyvňujúcich dodávateľské reťazce dotknutých výrobkov dôležitých v krízovej situácii v Únii, a musí byť v najlepšom záujme Únie. Pri uplatňovaní uvedených opatrení sa musí predísť neprimeranému administratívnemu zaťaženiu, najmä pre MSP.

3. Ak sa krízový stav dodávok aktivuje podľa článku 60 a ak je to vhodné na účely riešenia krízy dodávok v Únii, rada posúdi a odporučí vhodné a účinné opatrenia.

4. Komisia pravidelne informuje Európsky parlament a radu o všetkých opatreniach prijatých v súlade s odsekom 1 a vysvetľuje dôvody svojho konania.

5. Komisia s prihliadnutím na odporúčanie rady vydá usmernenie o vykonávaní a používaní opatrení stanovených v článkoch 62 a 63.

Článok 62

Žiadosti o informácie

1. Ak Rada aktivuje opatrenie podľa tohto článku v súlade s článkom 60 ods. 3, Komisia môže v prípade, že dostupné informácie nie sú postačujúce, požiadať hospodársky subjekt prispievajúci k výrobe výrobkov dôležitých v krízovej situácii, ktoré nie sú obrannými výrobkami, s predchádzajúcim súhlasom členského štátu, na ktorého území sa nachádza výrobná prevádzka uvedeného hospodárskeho subjektu, aby v stanovenej lehote poskytol danému členskému štátu informácie o svojich výrobných spôsobilostiach, výrobných kapacitách a aktuálnych primárnych narušeniach. Dotknutý členský štát sprístupní požadované informácie Komisii. Požadované informácie sa obmedzujú na to, čo je nevyhnutné na posúdenie charakteru krízy dodávok alebo identifikovanie a posúdenie potenciálnych zmierňujúcich opatrení.

2. Pred podaním žiadosti o informácie podľa odseku 1 a s predchádzajúcim súhlasom členského štátu, na ktorého území sa nachádza výrobná prevádzka dotknutého hospodárskeho subjektu, môže Komisia uskutočniť dobrovoľnú konzultáciu s reprezentatívnym počtom relevantných hospodárskych subjektov s cieľom určiť vhodný a primeraný obsah takejto žiadosti. Komisia pripravuje žiadosť o informácie v spolupráci s radou.

3. Komisia bez zbytočného odkladu zašle kópiu žiadosti o informácie príslušnému vnútroštátnemu orgánu členského štátu, na ktorého území sa nachádza výrobná prevádzka dotknutého hospodárskeho subjektu.

4. V žiadosti o informácie sa uvádza:

a) jej právny základ;

b) žiadosť sa obmedzuje na nevyhnutné minimum a musí byť primeraná, pokiaľ ide o podrobnosť a objem požadovaných údajov a frekvenciu prístupu k požadovaným údajom;

c) zohľadňujú sa v nej legitímne záujmy hospodárskeho subjektu a náklady a úsilie potrebné na sprístupnenie údajov;

d) obsahuje kontaktné údaje vnútroštátnych príslušných orgánov členského štátu, na ktorého území sa nachádza výrobná prevádzka dotknutého hospodárskeho subjektu, ktorému sa má zaslať odpoveď;

e) a stanovuje sa v nej lehota na poskytnutie týchto informácií dotknutému členskému štátu a

f) uvedú sa v nej aj sankcie stanovené v článku 72.

5. Ak dotknutý členský štát súhlasí s podaním žiadosti o informácie podľa odseku 1, môže sa rozhodnúť adresovať uvedenú žiadosť vypracovanú Komisiou podľa odsekov 2 a 4 priamo dotknutému hospodárskemu subjektu.

6. Každý dotknutý hospodársky subjekt alebo osoba, ktorá je riadne oprávnená tento hospodársky subjekt zastupovať, poskytne dotknutému členskému štátu požadované informácie na individuálnom základe.

7. Dotknutý členský štát zabezpečí, aby sa požadované informácie bez zbytočného odkladu sprístupnili Komisii.

8. Ak je hospodárskemu subjektu usadenému v Únii adresovaná žiadosť tretej krajiny o informácie, ktorá súvisí s jeho činnosťami v rámci dodávok výrobkov dôležitých v krízovej situácii, ktoré nie sú obrannými výrobkami, včas informuje členský štát, na ktorého území sa výrobná prevádzka nachádza. Uvedený členský štát následne informuje Komisiu, a to takým spôsobom, aby dotknutý členský štát a Komisia mohli požiadať hospodársky subjekt o podobné informácie. Komisia informuje radu o existencii takejto žiadosti tretej krajiny.

9. Ak hospodársky subjekt v reakcii na žiadosť predloženú podľa tohto článku poskytne nesprávne, neúplné alebo zavádzajúce informácie alebo neposkytne informácie v stanovenej lehote, uložia sa mu pokuty stanovené v súlade s článkom 72 s výnimkou prípadov, keď má tento hospodársky subjekt dostatočné dôvody na neposkytnutie požadovaných informácií alebo ich neposkytnutie v stanovenej lehote, najmä ak môže spracovanie žiadosti o informácie hospodárskym subjektom výrazne narušiť jeho prevádzku, ak sú príslušné informácie utajené a označené ako informácie určené len na vnútroštátne použitie, alebo ak by zverejnenie týchto informácií mohlo významne poškodiť podnikateľskú činnosť daného hospodárskeho subjektu.

10. Komisia a dotknutý členský štát používajú zabezpečené prostriedky na podanie žiadosti o informácie a na zaobchádzanie so všetkými získanými informáciami v súlade s článkom 80.

11. Týmto článkom nie je dotknuté právo každého členského štátu chrániť základné záujmy svojej bezpečnosti v súlade s článkom 346 ods. 1 písm. a) ZFEÚ.

Článok 63

Priorizácia výrobkov, ktoré nie sú obranného charakteru

1. Ak Rada aktivuje opatrenie podľa tohto článku v súlade s článkom 60 ods. 3, členský štát, ktorý čelí vážnym ťažkostiam buď pri zadávaní objednávky, alebo pri plnení zmluvy súvisiacej s dodávkou výrobkov dôležitých v krízovej situácii, môže predložiť Komisii žiadosť, aby hospodársky subjekt požiadala, aby akceptoval alebo priorizoval určitú objednávku výrobkov dôležitých v krízovej situácii, ktoré nie sú obrannými výrobkami.

2. Na základe žiadosti uvedenej v odseku 1 môže Komisia v prípade, že výrobu alebo dodávku výrobkov dôležitých v krízovej situácii, ktoré nie sú obranného charakteru, nie je možné dosiahnuť žiadnymi inými opatreniami stanovenými v tejto kapitole, adresovať dotknutému hospodárskemu subjektu žiadosť po:

a) konzultácii s členským štátom, na ktorého území sa nachádza výrobná prevádzka dotknutého hospodárskeho subjektu, a získaní predchádzajúceho súhlasu tohto členského štátu, a

b) konzultácii s členským štátom, na ktorého území sa nachádza výkonná riadiaca štruktúra dotknutého hospodárskeho subjektu.

3. Žiadosť uvedená v odseku 2 obsahuje informácie o právnom základe žiadosti, špecifikujú sa v nej príslušné výrobky, ich špecifikácie a množstvá, ako aj harmonogram a lehota na vykonanie a dokončenie objednávky a uvedú sa v nej dôvody odôvodňujúce použitie prioritnej žiadosti.

4. Komisia preukáže, že výber príjemcov a prijímateľov žiadosti uvedenej v odseku 2 je nediskriminačný a je v súlade s pravidlami Únie v oblasti hospodárskej súťaže.

5. Komisia zakladá žiadosť uvedenú v odseku 2 na objektívnych, vecných, merateľných a podložených údajoch, pričom preukáže, že takáto priorizácia je nevyhnutná na zabezpečenie riadneho fungovania vnútorného trhu, a zohľadní oprávnené záujmy dotknutého hospodárskeho subjektu a náklady a úsilie potrebné na akúkoľvek zmenu výrobnej postupnosti dodávateľského reťazca.

6. Dotknutý hospodársky subjekt odpovie Komisii do piatich pracovných dní od prijatia žiadosti uvedenej v odseku 2 a uvedie, či žiadosť akceptuje alebo zamieta. Ak si to naliehavosť situácie vyžaduje, Komisia môže na základe odôvodnenia takejto naliehavosti požiadať hospodársky subjekt, aby odpovedal v kratšej lehote.

7. Ak hospodársky subjekt výslovne akceptuje žiadosť uvedenú v odseku 2, ktorá mu je adresovaná, Komisia prostredníctvom vykonávacieho aktu prijme prioritnú žiadosť, v ktorej sa stanoví:

a) právny základ prioritnej žiadosti, ktorej má hospodársky subjekt vyhovieť;

b) zoznam výrobkov dôležitých v krízovej situácii, na ktoré sa vzťahuje prioritná žiadosť, ich špecifikácia, cena a množstvá, v ktorých sa majú dodať;

c) lehoty, v ktorých sa má prioritná žiadosť vybaviť;

d) prijímatelia prioritnej žiadosti;

e) výnimka zo zmluvnej zodpovednosti za podmienok stanovených v odseku 12 tohto článku a

f) sankcie stanovené v článku 72 za nedodržanie povinností vyplývajúcich z uvedeného vykonávacieho aktu.

8. Ak hospodársky subjekt žiadosť uvedenú v odseku 2 odmietne, poskytne Komisii podrobné odôvodnenie tohto odmietnutia.

9. Komisia môže po náležitom zohľadnení odôvodnení, ktoré poskytol hospodársky subjekt podľa odseku 8 tohto článku, a po konzultácii s členským štátom, na ktorého území sa nachádza výrobná prevádzka dotknutého hospodárskeho subjektu, a s členským štátom, na ktorého území sa nachádza výkonná riadiaca štruktúra tohto hospodárskeho subjektu, a po získaní predchádzajúceho súhlasu týchto členských štátov prijať prostredníctvom vykonávacieho aktu prioritnú objednávku, ktorou sa dotknutému hospodárskemu subjektu uloží povinnosť vybaviť uvedenú objednávku. Komisia uvedie dôvody, prečo bolo v súlade so zásadou proporcionality a základnými právami hospodárskeho subjektu podľa Charty základných práv Európskej únie a vzhľadom na okolnosti opísané v odseku 1 potrebné prijať uvedený vykonávací akt. V každom takomto vykonávacom akte sa poskytnú informácie uvedené v odseku 7.

10. Komisia nevydá prioritnú objednávku v žiadnom z týchto prípadov:

a) hospodársky subjekt nie je schopný vybaviť prioritnú objednávku z dôvodu nedostatočnej výrobnej spôsobilosti alebo výrobnej kapacity alebo z technických dôvodov, a to ani pri prednostnom spracovaní objednávky, alebo

b) vybavenie objednávky by spôsobilo hospodárskemu subjektu neprimerané hospodárske zaťaženie a mimoriadne ťažkosti vrátane významných rizík súvisiacich s kontinuitou činností.

11. Prioritné žiadosti uvedené v odseku 7 a prioritné objednávky uvedené v odseku 9:

a) sa zadajú za spravodlivú a primeranú cenu, pričom sa primerane zohľadnia alternatívne náklady hospodárskeho subjektu pri plnení prioritnej žiadosti alebo prioritnej objednávky v porovnaní s existujúcimi zmluvnými záväzkami;

b) majú prednosť pred akoukoľvek povinnosťou plnenia podľa súkromného alebo verejného práva, pokiaľ ide o výrobky dôležité v krízovej situácii, na ktoré sa vzťahuje prioritná žiadosť alebo prioritná objednávka, s výnimkou tých povinností, ktoré priamo súvisia s objednávkami na vojenský účel.

12. Hospodárske subjekty, na ktoré sa vzťahuje prioritná žiadosť podľa odseku 7 alebo prioritná objednávka podľa odseku 9, nie sú zodpovedné za žiadne porušenie zmluvnej povinnosti, ktoré sa riadi právom členského štátu, za predpokladu, že:

a) porušenie zmluvnej povinnosti je potrebné pre splnenie požadovanej priorizácie;

b) bol dodržaný vykonávací akt uvedený v odseku 7 alebo 9 a

c) v príslušných prípadoch jediným dôvodom akceptovania prioritnej žiadosti nebolo len nenáležité vyhnutie sa predchádzajúcej zmluvnej povinnosti.

13. Akýkoľvek konflikt medzi prioritnou žiadosťou alebo prioritnou objednávkou a opatrením v rámci akéhokoľvek iného priorizačného mechanizmu Únie sa prerokuje v rámci rady a vyrieši ho Komisia na základe zváženia verejného záujmu.

14. Hospodársky subjekt, na ktorý sa vzťahuje prioritná žiadosť podľa odseku 7 alebo prioritná objednávka podľa odseku 9, môže požiadať Komisiu, aby upravila vykonávací akt uvedený v odseku 7 alebo 9, ak to považuje za riadne odôvodnené na základe jedného z týchto dôvodov:

a) hospodársky subjekt nie je schopný vybaviť prioritnú žiadosť alebo prioritnú objednávku z dôvodu nedostatočnej výrobnej spôsobilosti alebo výrobnej kapacity, a to ani v rámci preferenčného vybavenia žiadosti alebo objednávky;

b) vybavenie žiadosti alebo objednávky by spôsobilo hospodárskemu subjektu neprimerané hospodárske zaťaženie a mimoriadne ťažkosti.

15. Hospodársky subjekt poskytne všetky relevantné a podložené informácie, ktoré Komisii umožnia posúdiť opodstatnenosť žiadosti o úpravu uvedenej v odseku 14.

16. Na základe preskúmania dôvodov a dôkazov, ktoré hospodársky subjekt poskytol, môže Komisia po konzultácii s členským štátom, na ktorého území sa nachádza výrobná prevádzka dotknutého hospodárskeho subjektu, a s členským štátom, na ktorého území sa nachádza výkonná riadiaca štruktúra uvedeného hospodárskeho subjektu, zmeniť svoj vykonávací akt s cieľom čiastočne alebo úplne oslobodiť dotknutý hospodársky subjekt od jeho povinností podľa tohto článku.

17. Ak sa na hospodársky subjekt usadený v Únii vzťahuje opatrenie tretej krajiny, ktoré zahŕňa prioritnú objednávku alebo prioritnú žiadosť týkajúcu sa výrobku dôležitého v krízovej situácii, ktorý nie je obranným výrobkom, informuje o tom Komisiu. Komisia potom informuje radu o existencii takýchto opatrení.

18. Ak hospodársky subjekt, na ktorý sa vzťahuje prioritná žiadosť podľa odseku 7 alebo prioritná objednávka podľa odseku 9, úmyselne alebo z hrubej nedbanlivosti túto žiadosť alebo objednávku nevybaví, uložia sa mu pokuty stanovené v súlade s článkom 72 s výnimkou prípadov, keď:

a) hospodársky subjekt nie je schopný vybaviť prioritnú žiadosť alebo prioritnú objednávku z dôvodu nedostatočnej výrobnej spôsobilosti alebo výrobnej kapacity alebo z technických dôvodov, alebo

b) realizovanie alebo vybavenie objednávky by spôsobilo hospodárskemu subjektu neprimerané hospodárske zaťaženie a mimoriadne ťažkosti vrátane významných rizík súvisiacich s kontinuitou činností.

19. Komisia prijme vykonávací akt, ktorým sa stanovia praktické a prevádzkové opatrenia na fungovanie prioritných žiadostí a prioritných objednávok vrátane metodiky určovania ceny výrobkov dôležitých v krízovej situácii, na ktoré sa vzťahujú prioritné objednávky.

20. Vykonávacie akty uvedené v tomto článku sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 77 ods. 4.

21. Týmto článkom nie je dotknuté právo každého členského štátu chrániť základné záujmy svojej bezpečnosti v súlade s článkom 346 ods. 1 písm. b) ZFEÚ.

ODDIEL 4

KRÍZOVÝ STAV DODÁVOK SÚVISIACI S BEZPEČNOSŤOU

Článok 64

Aktivácia krízového stavu dodávok súvisiaceho s bezpečnosťou

1. Za krízový stav dodávok súvisiaci s bezpečnosťou sa považuje situácia, keď:

a) existujú vážne narušenia alebo bezprostredné riziko takýchto narušení v poskytovaní obranných výrobkov, ako sú napríklad narušenia v dôsledku vplyvu udalostí súvisiacich s bezpečnosťou Únie, a

b) takéto vážne narušenia alebo bezprostredné riziko takýchto narušení vedú alebo pravdepodobne povedú k prijatiu rozdielnych vnútroštátnych opatrení týkajúcich sa obranných výrobkov dôležitých v krízovej situácii, čo má závažný negatívny vplyv na riadne fungovanie vnútorného trhu, ako najmä vznik prekážok cezhraničného obchodu s takýmito obrannými výrobkami dôležitými v krízovej situácii v rámci Únie, ktoré spôsobujú značný nedostatok obranných výrobkov.

2. Ak sa v zmysle článku 59 Komisia alebo rada dozvedia o riziku vážneho narušenia dodávok obranných výrobkov dôležitých v krízovej situácii alebo majú konkrétne a spoľahlivé informácie o akomkoľvek inom relevantnom rizikovom faktore alebo udalosti, ktoré podstatne ovplyvňujú dodávky takýchto výrobkov, Komisia po konzultácii s radou posúdi, či sú splnené podmienky stanovené v odseku 1 tohto článku. V uvedenom posúdení sa zohľadnia potenciálny vplyv a dôsledky krízového stavu dodávok súvisiaceho s bezpečnosťou na dodávateľské reťazce v sektore obrany v rámci Únie, výsledky stresových testov vykonaných podľa článku 58, ako aj posúdenia vykonané v iných relevantných rámcoch krízového riadenia Únie. Ak sa v rámci uvedeného posúdenia získajú konkrétne a spoľahlivé dôkazy, Komisia môže po konzultácii s radou navrhnúť Rade, aby aktivovala krízový stav dodávok súvisiaci s bezpečnosťou. Keď Komisia navrhne Rade aktivovať krízový stav dodávok súvisiaci s bezpečnosťou, informuje o tom Európsky parlament.

3. Pri posudzovaní toho, či sú splnené podmienky stanovené v odseku 1 tohto článku podľa odseku 2, Komisia zohľadní najmä to, či sa v oblasti SZBP identifikovala kríza ovplyvňujúca bezpečnostné a obranné záujmy Únie a jej členských štátov, napríklad či uvedená kríza viedla k aktivácii doložky o vzájomnej pomoci podľa článku 42 ods. 7 Zmluvy o EÚ.

4. Rada môže prostredníctvom vykonávacieho aktu prijatého kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie aktivovať krízový stav dodávok súvisiaci s bezpečnosťou. Trvanie krízového stavu dodávok súvisiaceho s bezpečnosťou sa upresní vo vykonávacom akte a spočiatku nesmie prekročiť 12 mesiacov. V uvedenom vykonávacom akte sa takisto uvedie, ktoré z opatrení stanovených v článkoch 65 až 71 sa aktivujú. Okrem toho sa vo vykonávacom akte môže určiť, pre ktoré obranné výrobky dôležité v krízovej situácii sa dané opatrenia aktivujú.

5. Rada môže kvalifikovanou väčšinou zmeniť návrh uvedený v odseku 4.

6. Komisia pravidelne a najmenej raz za tri mesiace podáva Rade a Európskemu parlamentu správu o stave krízy dodávok súvisiacej s bezpečnosťou.

7. Najneskôr tri týždne pred uplynutím trvania krízového stavu dodávok súvisiaceho s bezpečnosťou Komisia po zohľadnení odporúčania rady predloží Rade správu, v ktorej posúdi, či by sa toto trvanie malo predĺžiť. V správe sa analyzuje najmä vplyv opatrení, ktoré boli predtým aktivované podľa tejto kapitoly. Ak sa v rámci takéhoto posúdenia získajú konkrétne a spoľahlivé dôkazy o tom, že podmienky na aktiváciu krízového stavu dodávok súvisiaceho s bezpečnosťou sú stále splnené, Komisia môže po konzultácii s radou navrhnúť Rade predĺženie krízového stavu dodávok súvisiaceho s bezpečnosťou.

8. Rada môže prostredníctvom vykonávacieho aktu prijatého kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie predĺžiť krízový stav dodávok súvisiaci s bezpečnosťou. Trvanie predĺženia sa obmedzí najviac na 6 mesiacov a upresní vo vykonávacom akte. V uvedenom vykonávacom akte sa takisto uvedie, ktoré z opatrení stanovených v článkoch 65 až 71 sa naďalej uplatňuje alebo v relevantných prípadoch aktivuje. Rada môže kvalifikovanou väčšinou opakovane rozhodnúť o predĺžení obdobia, na ktoré sa krízový stav dodávok súvisiaci s bezpečnosťou aktivoval, ak je to odôvodnené na riešenie krízového stavu dodávok súvisiaceho s bezpečnosťou.

9. Komisia môže navrhnúť Rade, aby predĺžila krízový stav dodávok súvisiaci s bezpečnosťou toľkokrát, koľko sa považuje za potrebné na riešenie krízového stavu dodávok súvisiaceho s bezpečnosťou, za podmienok stanovených v odseku 7. V prípade takéhoto návrhu Komisie sa uplatňuje odsek 8.

10. Počas krízového stavu dodávok súvisiaceho s bezpečnosťou Komisia po konzultácii s radou posúdi vhodnosť predčasného ukončenia krízového stavu súvisiaceho s bezpečnosťou. Ak to z uvedeného posúdenia vyplynie, Komisia navrhne Rade ukončenie krízového stavu dodávok súvisiaceho s bezpečnosťou.

11. Rada môže prostredníctvom vykonávacieho aktu prijatého kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie ukončiť krízový stav dodávok súvisiaci s bezpečnosťou pred dátumom uplynutia platnosti uvedeným vo vykonávacom akte uvedenom v odseku 4 alebo 8.

12. Po uplynutí obdobia, na ktoré sa krízový stav dodávok súvisiaci s bezpečnosťou aktivoval alebo predĺžil, alebo po jeho predčasnom ukončení sa opatrenia prijaté v súlade s článkami 65 až 71 okamžite prestanú uplatňovať. Vykonávacie akty, ktoré sa prijali v súlade s článkom 66 ods. 6, sa však naďalej uplatňujú až do dokončenia príslušných prioritných žiadostí.

V priebehu prípravy a vykonávania opatrení stanovených v článkoch 65 až 71 koná Komisia vždy, keď je to možné, v úzkej koordinácii s radou, ktorá včas poskytuje poradenstvo. Komisia informuje radu o prijatých opatreniach. Počas krízového stavu dodávok súvisiaceho s bezpečnosťou Komisia na žiadosť členského štátu alebo z vlastnej iniciatívy a podľa potreby zvoláva mimoriadne zasadnutia rady. V súlade s článkom 76 ods. 10 rada pozve v relevantných prípadoch zástupcov priemyslu na vysokej úrovni, aby sa stretli v osobitnom zložení s cieľom prediskutovať otázky týkajúce sa dotknutých obranných výrobkov. Členské štáty úzko spolupracujú s Komisiou v rámci rady s cieľom zabezpečiť koordináciu všetkých únijných a vnútroštátnych opatrení prijatých v súvislosti s dodávateľskými reťazcami v sektore obrany týkajúcimi sa dotknutých obranných výrobkov dôležitých v krízovej situácii.

13. Ak sa aktivuje krízový stav dodávok súvisiaci s bezpečnosťou, Komisia môže navrhnúť Rade, aby aktivovala opatrenia uvedené v článkoch 62 a 63, a to za podmienok stanovených v týchto článkoch a v článkoch 60 a 61.

Článok 65

Žiadosti o informácie

Ak Rada aktivuje opatrenie podľa tohto článku v súlade s článkom 64 ods. 4, Komisia môže prijať opatrenia stanovené v článku 62 v súvislosti s obrannými výrobkami dôležitými v krízovej situácii v súlade s podmienkami, ktoré sú v ňom vymedzené.

Článok 66

Priorizácia obranných výrobkov

1. Ak Rada aktivuje opatrenie podľa tohto článku v súlade s článkom 64 ods. 4, členský štát môže predložiť Komisii žiadosť, aby požiadala hospodársky subjekt, ktorého výrobná prevádzka sa nachádza na jeho území, aby akceptoval alebo priorizoval určitú objednávku obranných výrobkov dôležitých v krízovej situácii s cieľom riešiť závažné ťažkosti, ktorým tento alebo iný členský štát čelí buď pri zadávaní objednávky, alebo pri plnení zmluvy na dodávku takýchto výrobkov.

2. Na základe žiadosti uvedenej v odseku 1 môže Komisia v prípade, že výrobu alebo dodávku obranných výrobkov dôležitých v krízovej situácii nie je možné dosiahnuť žiadnym iným opatrením stanoveným v tejto kapitole, adresovať dotknutému hospodárskemu subjektu žiadosť po:

a) konzultácii s členským štátom, na ktorého území sa nachádza výrobná prevádzka dotknutého hospodárskeho subjektu, a získaní predchádzajúceho súhlasu tohto členského štátu a

b) konzultácii s členským štátom, na ktorého území sa nachádza výkonná riadiaca štruktúra dotknutého hospodárskeho subjektu, a získaní predchádzajúceho súhlasu tohto členského štátu.

V žiadosti Komisie sa výslovne uvedie, že hospodársky subjekt môže žiadosť odmietnuť.

3. Žiadosť uvedená v odseku 2 obsahuje informácie o právnom základe žiadosti, špecifikujú sa v nej výrobky, ich špecifikácie a množstvá, ako aj harmonogram a lehota na vykonanie a dokončenie objednávky a uvedú sa v nej dôvody odôvodňujúce použitie prioritnej žiadosti.

4. Komisia preukáže, že výber príjemcov a prijímateľov žiadosti uvedenej v odseku 2 je nediskriminačný a je v súlade s pravidlami Únie v oblasti hospodárskej súťaže.

5. Komisia zakladá žiadosť uvedenú v odseku 2 na objektívnych, vecných, merateľných a podložených údajoch, pričom preukáže, že takáto priorizácia je nevyhnutná na zabezpečenie riadneho fungovania vnútorného trhu, a zohľadní oprávnené záujmy dotknutého hospodárskeho subjektu a náklady a úsilie potrebné na akúkoľvek zmenu výrobnej postupnosti dodávateľského reťazca.

6. Ak hospodársky subjekt, ktorému je určená žiadosť uvedená v odseku 2, výslovne uvedenú žiadosť akceptoval, Komisia prostredníctvom vykonávacieho aktu a po konzultácii s členským štátom, na ktorého území sa nachádza výrobná prevádzka dotknutého hospodárskeho subjektu, a po získaní predchádzajúceho súhlasu tohto členského štátu, ako aj po konzultácii s členským štátom, na ktorého území sa nachádza výkonná riadiaca štruktúra dotknutého hospodárskeho subjektu, a po získaní predchádzajúceho súhlasu tohto členského štátu prijme prioritnú žiadosť, v ktorej sa stanoví:

a) právny základ prioritnej žiadosti, ktorej má hospodársky subjekt vyhovieť;

b) zoznam výrobkov dôležitých v krízovej situácii, na ktoré sa vzťahuje prioritná žiadosť, ich špecifikácie a množstvá, v ktorých sa majú dodať;

c) lehoty, v ktorých sa má prioritná žiadosť vybaviť;

d) prijímatelia prioritnej žiadosti;

e) rozsah zmluvných záväzkov, pred ktorými má prioritná žiadosť prednosť;

f) výnimka zo zmluvnej zodpovednosti za podmienok stanovených v odseku 8 tohto článku a

g) sankcie stanovené v článku 72 za nedodržanie povinností vyplývajúcich z uvedeného vykonávacieho aktu.

Vykonávací akt uvedený v prvom pododseku tohto odseku sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 77 ods. 4.

7. Prioritné žiadosti uvedené v odseku 6:

a) sa predkladajú za spravodlivú a primeranú cenu, pričom sa primerane zohľadňujú alternatívne náklady hospodárskeho subjektu pri plnení prioritnej žiadosti v porovnaní s existujúcimi zmluvnými záväzkami; a

b) majú prednosť pred akýmikoľvek zmluvnými záväzkami týkajúcimi sa výrobkov dôležitých v krízovej situácii, na ktoré sa vzťahuje prioritná žiadosť podľa súkromného alebo verejného práva, za podmienok stanovených vo vykonávacom akte uvedenom v odseku 6.

8. Hospodársky subjekt, na ktorý sa vzťahuje prioritná žiadosť podľa odseku 6, nie je zodpovedný za žiadne porušenie zmluvnej povinnosti, ktoré sa riadi právom členského štátu, za predpokladu, že:

a) porušenie zmluvného záväzku je nevyhnutne potrebné na dodržanie požadovanej priorizácie;

b) bol dodržaný vykonávací akt uvedený v odseku 6 a

c) jediným dôvodom akceptovania prioritnej žiadosti nebolo len nenáležité vyhnutie sa predchádzajúcej povinnosti plnenia.

9. Hospodársky subjekt, na ktorý sa vzťahuje prioritná žiadosť, môže požiadať Komisiu, aby upravila vykonávací akt uvedený v odseku 6, ak to považuje za riadne odôvodnené na základe jedného z týchto dôvodov:

a) hospodársky subjekt nie je schopný vybaviť prioritnú žiadosť z dôvodu nedostatočnej výrobnej spôsobilosti alebo výrobnej kapacity, a to ani v rámci preferenčného vybavenia žiadosti;

b) vybavenie žiadosti by pre hospodársky subjekt predstavovalo neprimerané hospodárske zaťaženie a spôsobilo by mu mimoriadne ťažkosti.

10. Hospodársky subjekt poskytne všetky relevantné a podložené informácie, ktoré Komisii umožnia posúdiť opodstatnenosť žiadosti o úpravu uvedenej v odseku 9.

11. Na základe preskúmania dôvodov a dôkazov, ktoré hospodársky subjekt poskytol, môže Komisia po konzultácii s členským štátom, na ktorého území sa nachádza príslušná výrobná prevádzka dotknutého hospodárskeho subjektu, a po získaní predchádzajúceho súhlasu tohto členského štátu, ako aj po konzultácii s členským štátom, na ktorého území sa nachádza výkonná riadiaca štruktúra daného hospodárskeho subjektu, a po získaní predchádzajúceho súhlasu tohto členského štátu, zmeniť svoj vykonávací akt s cieľom čiastočne alebo úplne oslobodiť dotknutý hospodársky subjekt od jeho povinností podľa tohto článku.

12. Ak hospodársky subjekt po tom, ako výslovne akceptoval priorizáciu objednávok požadovaných Komisiou, úmyselne alebo z hrubej nedbanlivosti nesplní povinnosť priorizovať tieto objednávky, uložia sa mu pokuty stanovené v súlade s článkom 72 s výnimkou prípadov, keď:

a) tento hospodársky subjekt nie je schopný vybaviť prioritnú žiadosť z dôvodu nedostatočnej výrobnej spôsobilosti alebo výrobnej kapacity alebo z technických dôvodov alebo

b) realizovanie alebo vybavenie žiadosti by spôsobilo hospodárskemu subjektu neprimerané hospodárske zaťaženie a mimoriadne ťažkosti vrátane významných rizík súvisiacich s kontinuitou činností.

13. Ak sa na hospodársky subjekt usadený v Únii vzťahuje opatrenie tretej krajiny, ktoré zahŕňa prioritnú žiadosť o obranný výrobok dôležitý v krízovej situácii, informuje o tom Komisiu. Komisia informuje radu o existencii takýchto opatrení. Komisia môže v relevantných prípadoch konzultovať s radou o akýchkoľvek vhodných krokoch, ktoré sa majú prijať v reakcii na uvedené opatrenie.

14. Týmto článkom nie je dotknuté právo každého členského štátu chrániť základné záujmy svojej bezpečnosti v súlade s článkom 346 ods. 1 písm. b) ZFEÚ.

Článok 67

Transfery obranných výrobkov dôležitých v krízovej situácii v rámci Únie

1. Ak Rada aktivuje opatrenie podľa tohto článku v súlade s článkom 64 ods. 4 tohto nariadenia a bez toho, aby bola dotknutá smernica 2009/43/ES a právomoci členských štátov podľa uvedenej smernice, členské štáty zabezpečia efektívne a včasné spracovanie žiadostí o transfery v rámci Únie. Na tento účel všetky dotknuté vnútroštátne orgány zabezpečia, aby sa takéto žiadosti vybavili čo najrýchlejšie, ako je to len podľa zákonov možné. Vo vykonávacom akte Rady uvedenom v článku 64 ods. 4 tohto nariadenia sa stanoví lehota, v ktorej dotknuté vnútroštátne orgány posúdia žiadosti, keď od žiadateľa dostanú všetky potrebné informácie. Uvedený časový rámec nesmie byť dlhší ako dva týždne.

2. Ak členský štát uloží v súlade s článkom 4 ods. 8 smernice 2009/43/ES vývozné obmedzenia na komponenty, ktoré sú výrobkami dôležitými v krízovej situácii, tento členský štát nepožaduje ďalšie povolenia na transfer dotknutých komponentov v rámci Únie, ak príjemca poskytne vyhlásenie o použití, v ktorom vyhlási, že komponenty, ktoré sú predmetom transferovej licencie, sú začlenené alebo sa majú začleniť do obranného výrobku a ako také nemôžu byť predmetom transferu ani vývozu. Týmto nie sú dotknuté povinnosti príjemcov stanovené v článku 10 smernice 2009/43/ES.

Článok 68

Podpora akcií zameraných na inovácie v oblasti núdzovej obrany

Ak Rada aktivuje opatrenie podľa tohto článku v súlade s článkom 64 ods. 4, za oprávnené akcie v rámci programu sa považujú akcie zamerané na inovácie súvisiace s jednou z týchto činností:

a) činnosti zamerané na veľmi výrazné skrátenie dodacej realizačnej lehoty obranných výrobkov;

b) činnosti zamerané na výrazné zjednodušenie technických špecifikácií obranných výrobkov s cieľom umožniť ich masovú výrobu;

c) činnosti zamerané na výrazné zjednodušenie výrobného procesu obranných výrobkov s cieľom umožniť ich masovú výrobu alebo

d) činnosti zamerané na nahradenie komponentov alternatívami, ktoré sú dostupné v Únii alebo ktoré sú ľahko prispôsobiteľné alebo ich môžu včas vyvinúť hospodárske subjekty usadené v Únii.

Článok 69

Certifikácia

1. Ak Rada aktivuje opatrenie podľa tohto článku v súlade s článkom 64 ods. 4, členské štáty zabezpečia, aby sa administratívne postupy súvisiace s certifikáciou obranných výrobkov dôležitých v krízovej situácii a v prípade potreby s technickými úpravami takýchto výrobkov spracúvali čo najrýchlejšie, v súlade s ich uplatniteľnými vnútroštátnymi zákonmi a inými právnymi predpismi.

2. Ak takýto status existuje vo vnútroštátnom práve, certifikácii obranných výrobkov dôležitých v krízovej situácii sa prizná status najvyššej možnej dôležitosti.

3. Ak sa toto opatrenie aktivuje, obranné výrobky dôležité v krízovej situácii certifikované v jednom členskom štáte sa považujú za certifikované v inom členskom štáte bez toho, aby podliehali dodatočným kontrolám.

4. Vo vykonávacom akte uvedenom v článku 64 ods. 4 sa môžu stanoviť presnejšie ustanovenia, pokiaľ ide o rozsah pôsobnosti tohto opatrenia.

5. Týmto článkom nie je dotknuté právo každého členského štátu chrániť základné záujmy svojej bezpečnosti v súlade s článkom 346 ods. 1 písm. b) ZFEÚ.

Článok 70

Vnútroštátne urýchlenie povoľovacích postupov

Ak Rada aktivuje opatrenie podľa tohto článku v súlade s článkom 64 ods. 4 tohto nariadenia, bezpečnosť dodávok obranných výrobkov dôležitých v krízovej situácii sa môže považovať za naliehavý dôvod prevažujúceho verejného záujmu v zmysle článku 6 ods. 4 a článku 16 ods. 1 písm. c) smernice 92/43/EHS a článku 4 ods. 7 smernice 2000/60/ES. Plánovanie, výstavba a prevádzka súvisiacich výrobných zariadení sa preto môže považovať za prevažujúci verejný záujem, a to za predpokladu, že sú splnené ostatné podmienky stanovené v uvedených ustanoveniach.

Článok 71

Kontinuita výroby obranných výrobkov dôležitých v krízovej situácii

1. Ak Rada aktivuje opatrenie podľa tohto článku v súlade s článkom 64 ods. 4 tohto nariadenia a ak sa na príslušné výrobné činnosti vzťahuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES ([46]), členské štáty sa môžu rozhodnúť využiť alebo povzbudiť hospodárske subjekty, ktorých výrobné prevádzky sa nachádzajú na ich území a ktoré vyrábajú dotknuté obranné výrobky dôležité v krízovej situácii, aby využili odchýlky stanovené v článku 17 ods. 3 smernice 2003/88/ES s cieľom umožniť rozšírenie pracovných zmien, a tým uľahčiť kontinuitu výroby dotknutých obranných výrobkov dôležitých v krízovej situácii, ak to považujú za potrebné na dosiahnutie cieľov tohto nariadenia.

2. Ak sa vyžaduje predchádzajúce povolenie, všetky dotknuté vnútroštátne orgány zabezpečia, aby sa žiadosti hospodárskych subjektov vyrábajúcich obranné výrobky dôležité v krízovej situácii o využitie odchýlok uvedených v odseku 1 vybavovali čo najrýchlejšie, ako je to len podľa zákonov možné.

ODDIEL 5

SANKCIE

Článok 72

Sankcie

1. Ak to Komisia považuje za potrebné a primerané, môže prostredníctvom vykonávacích aktov hospodárskym subjektom, ktoré sú adresátmi žiadostí o informácie podľa článku 62 alebo na ktoré sa vzťahuje ktorákoľvek z povinností informovať Komisiu o záväzku voči tretej krajine podľa článku 63 ods. 17 a článku 66 ods. 13 alebo priorizovať výrobu výrobkov dôležitých v krízovej situácii podľa článkov 63 a 66, uložiť sankcie alebo pokuty:

a) v súlade s článkom 62 ods. 9 pokuty vo výške najviac 300 000 EUR, ak hospodársky subjekt úmyselne alebo z hrubej nedbanlivosti poskytne nesprávne, neúplné alebo zavádzajúce informácie v odpovedi na žiadosť podanú v súlade s článkom 62 ods. 1 alebo neposkytne informácie v stanovenej lehote;

b) pokuty vo výške najviac 150 000 EUR, ak hospodársky subjekt zámerne alebo v dôsledku hrubej nedbanlivosti nesplní povinnosť informovať Komisiu o záväzku voči tretej krajine podľa článku 63 ods. 17 a článku 66 ods. 13;

c) v súlade s článkom 63 ods. 18 pravidelné penále nepresahujúce 1,5 % priemerného denného obratu v predchádzajúcom obchodnom roku za každý pracovný deň neplnenia povinnosti odo dňa stanoveného v rozhodnutí, v rámci ktorého bola vydaná prioritná objednávka, ak hospodársky subjekt úmyselne alebo v dôsledku hrubej nedbanlivosti nesplní povinnosť priorizovať výrobu výrobkov dôležitých v krízovej situácii podľa článku 63 ods. 9, a ak je hospodársky subjekt, ktorému boli uložené pravidelné penále podľa tohto písmena, MSP, nepresahujúce 0,5 % jeho priemerného denného obratu v predchádzajúcom obchodnom roku;

([46]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (Ú. v. EÚ L 299, 18.11.2003, s. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/88/oj).

d) v súlade s článkom 63 ods. 18 a článkom 66 ods. 12 pokuty vo výške najviac 300 000 EUR, ak hospodársky subjekt úmyselne alebo v dôsledku hrubej nedbanlivosti nesplní povinnosť priorizovať výrobu výrobkov dôležitých v krízovej situácii podľa článku 63 ods. 8 a článku 66 ods. 6.

Vykonávacie akty uvedené v prvom pododseku tohto odseku sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 77 ods. 4.

2. Pred prijatím rozhodnutia podľa odseku 1 tohto článku Komisia poskytne dotknutému hospodárskemu subjektu príležitosť na vypočutie v súlade s článkom 75. Komisia na účely stanovenia toho, či sa pokuty alebo pravidelné penále považujú za nevyhnutné a primerané, zohľadní akékoľvek riadne odôvodnenie, ktoré predloží hospodársky subjekt.

3. Pri určovaní výšky pokuty alebo pravidelného penále zohľadňuje Komisia povahu, závažnosť a trvanie neplnenia povinnosti, a to aj v súvislosti s prípadmi nesplnenia povinnosti akceptovať alebo priorizovať prioritnú objednávku uvedenú v článku 63 ods. 9 alebo prioritnú žiadosť uvedenú v článku 63 ods. 7 alebo v článku 66 ods. 6 a to, či hospodársky subjekt čiastočne splnil prioritnú objednávku alebo prioritnú žiadosť.

4. Pokuty predstavujú vonkajšie pripísané príjmy v zmysle článku 21 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách a nasmerujú sa do programu a Nástroja na podporu Ukrajiny.

Článok 73

Premlčacia lehota na ukladanie sankcií

1. Právomoci zverené Komisii článkom 72 podliehajú týmto premlčacím lehotám:

a) dva roky v prípade porušenia ustanovení týkajúcich sa žiadostí o informácie podľa článku 62 ods. 1;

b) dva roky v prípade porušenia ustanovení týkajúcich sa informačnej povinnosti podľa článku 63 ods. 17 a článku 66 ods. 13;

c) tri roky v prípade porušenia ustanovení týkajúcich sa povinnosti priorizácie výroby výrobkov dôležitých v krízovej situácii podľa článkov 63 a 66.

2. Premlčacie lehoty uvedené v odseku 1 začínajú plynúť dňom, keď došlo k porušeniu ustanovení. V prípade pokračujúceho alebo opakovaného porušovania však premlčacie lehoty začínajú plynúť dňom, keď došlo k poslednému porušeniu.

3. Akýmikoľvek opatreniami prijatými Komisiou alebo príslušnými orgánmi členských štátov na účely zabezpečenia dodržiavania tohto nariadenia sa plynutie premlčacej lehoty prerušuje.

4. Prerušenie plynutia premlčacej lehoty sa uplatňuje pre všetky strany, ktoré nesú zodpovednosť za účasť na porušení uvedených ustanovení.

5. Po každom prerušení plynutia premlčacej lehoty začne uvedená premlčacia lehota plynúť odznovu. Premlčacia lehota sa však končí najneskôr v deň, keď lehota rovnajúca sa dvojnásobku premlčacej lehoty uplynie bez toho, aby Komisia uložila pokutu alebo pravidelné penále. Táto lehota sa predlžuje o čas, počas ktorého je premlčacia lehota pozastavená z toho dôvodu, že rozhodnutie Komisie je predmetom prebiehajúceho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie.

Článok 74

Premlčacia lehota na vymáhanie sankcií

1. Právomoc Komisie vymáhať rozhodnutia prijaté podľa článku 72 podlieha premlčacej lehote v trvaní troch rokov.

2. Premlčacia lehota začína plynúť dňom, keď sa rozhodnutie stane právoplatným.

3. Premlčacia lehota na vymáhanie pokút a pravidelného penále sa prerušuje:

a) oznámením rozhodnutia, ktorým sa mení pôvodná výška pokuty alebo pravidelného penále alebo zamieta žiadosť o takú zmenu;

b) každým opatrením Komisie alebo členského štátu konajúceho na žiadosť Komisie, ktorým sa vymáha zaplatenie pokuty alebo pravidelného penále.

4. Po každom prerušení uvedenom v odseku 3 začne premlčacia lehota plynúť odznova.

5. Premlčacia lehota na vymáhanie pokút a pravidelného penále sa pozastavuje:

a) počas povolenej lehoty na zaplatenie;

b) kým je vymáhanie platby pozastavené na základe rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie.

Článok 75

Právo na vypočutie v súvislosti s uložením pokút alebo pravidelného penále

1. Pred prijatím rozhodnutia podľa článku 72 Komisia zabezpečí, aby dotknuté hospodárske subjekty dostali príležitosť predložiť pripomienky k:

a) predbežným zisteniam Komisie vrátane akejkoľvek záležitosti, v súvislosti s ktorou Komisia vzniesla námietky;

b) opatreniam, ktoré Komisia prípadne zamýšľa prijať vzhľadom na predbežné zistenia podľa písmena a) tohto odseku.

2. Dotknuté hospodárske subjekty môžu Komisii predložiť svoje pripomienky k predbežným zisteniam Komisie v lehote, ktorú stanoví Komisia vo svojich predbežných zisteniach a ktorá nesmie byť kratšia ako 14 pracovných dní.

3. Komisia pri ukladaní pokút alebo pravidelného penále vychádza len z námietok, ku ktorým sa dotknuté hospodárske subjekty mohli vyjadriť.

4. Ak Komisia informovala dotknuté hospodárske subjekty o svojich predbežných zisteniach uvedených v odseku 1, na požiadanie poskytne prístup k spisu Komisie za podmienok dohody o sprístupnení informácií s výhradou oprávneného záujmu hospodárskych subjektov na ochrane ich obchodného tajomstva alebo akejkoľvek osoby na zachovaní obchodného tajomstva alebo iných dôverných informácií. Právo na prístup k spisu sa nevzťahuje na dôverné informácie a interné dokumenty Komisie alebo orgánov členských štátov; nevzťahuje sa najmä na korešpondenciu medzi Komisiou a orgánmi členských štátov. Žiadne ustanovenie tohto odseku nebráni Komisii v tom, aby zverejnila a využívala informácie potrebné na preukázanie porušovania.

ODDIEL 6

RADA PRE BEZPEČNOSŤ DODÁVOK V OBLASTI OBRANY

Článok 76

Rada pre bezpečnosť dodávok v oblasti obrany

1. Týmto sa zriaďuje Rada pre bezpečnosť dodávok v oblasti obrany (ďalej len „rada“).

2. Všeobecnou úlohou rady je pomáhať Komisii a poskytovať jej odporúčania podľa tejto kapitoly.

3. Komisia udržiava plynulý tok informácií určených rade, pokiaľ ide o všetky plánované opatrenia a opatrenia, ktoré boli prijaté po aktivácii krízových stavov dodávok podľa článku 60 alebo článku 64. Potrebné informácie Komisia poskytuje prostredníctvom zabezpečeného informačného systému.

4. Na účely prípravy na krízový stav dodávok uvedený v článku 60 alebo článku 64 a jeho riešenia rada pomáha Komisii pri:

a) analýze informácií dôležitých v krízovej situácii, ktoré zhromaždili členské štáty alebo Komisia;

b) posudzovaní možných opatrení v oblasti pripravenosti;

c) posudzovaní toho, či boli splnené kritériá na aktiváciu alebo deaktiváciu krízových stavov dodávok uvedených v článku 60 alebo článku 64;

d) uľahčovaní koordinovanej činnosti s členskými štátmi;

e) poskytovaní usmernení, pokiaľ ide o vykonávanie opatrení zvolených v reakcii na krízy dodávok na úrovni Únie uvedených v článku 60 alebo článku 64, vrátane aktivácie opatrení uvedených v článkoch 62 a 63 a 65 až 71;

f) určovaní osobitných opatrení reakcie, ktorými majú členské štáty zabezpečiť včasnú dostupnosť a dodávky výrobkov dôležitých v krízovej situácii;

g) uľahčovaní výmeny a spoločného využívania informácií, a to aj s inými orgánmi dôležitými v krízovej situácii na úrovni Únie a vo vhodných prípadoch aj s tretími krajinami, medzinárodnými organizáciami a zástupcami priemyslu, občianskej spoločnosti a akademickej obce;

h) identifikácii relevantných oblastí, v ktorých sa vykonajú stresové testy;

i) vypracúvaní rámca a metodiky na identifikáciu výrobkov dôležitých v krízovej situácii a zoznamu indikátorov včasného varovania;

j) mapovaní výrobkov dôležitých v krízovej situácii a indikátorov včasného varovania;

k) posudzovaní toho, či je predĺženie krízového stavu dodávok potrebné a primerané a či je vhodné jeho ukončenie;

l) posudzovaní výsledkov monitorovania a vo vhodných prípadoch pri identifikácii potenciálnych riešení otázok spoločného záujmu; a

m) určovaní vhodnej frekvencie vykonávania stresových testov.

5. Rada sa skladá zo zástupcov všetkých členských štátov, Komisie, vysokého predstaviteľa a agentúry EDA. Spolupredsedajú jej zástupca Komisie a zástupca členského štátu, ktorý vykonáva rotujúce predsedníctvo Rady. Sekretariát rady zabezpečuje Komisia. Hlasovacie práva majú len členské štáty.

6. Spolupredsedovia pozývajú zástupcov Európskeho parlamentu, aby sa zúčastnili na zasadnutiach rady ako pozorovatelia.

7. Pridružené krajiny majú právo stať sa členmi rady bez hlasovacích práv v súlade s podmienkami stanovenými v Dohode o Európskom hospodárskom priestore.

8. Rada zasadá vždy, keď si to vyžaduje situácia, na žiadosť Komisie, členského štátu alebo pridruženej krajiny, ktorá sa stala členom rady. Rada prijme svoj rokovací poriadok na základe návrhu predloženého Komisiou. V uvedenom rokovacom poriadku sa stanovia mechanizmy na zabezpečenie dobrého fungovania rady pri plnení jej úloh, a to aj stanovením postupov riešenia sporov týkajúcich sa potenciálnych sporov medzi spolupredsedami.

9. Rada môže na žiadosť Komisie alebo z vlastnej iniciatívy vydávať odporúčania. Rada sa usiluje o nájdenie riešení, ktoré majú čo najširšiu podporu.

10. Rada aspoň raz ročne pozýva zástupcov vnútroštátnych združení obranného priemyslu a vybraných zástupcov priemyslu, aby sa ako pozorovatelia zúčastnili na jej práci, pričom zohľadňuje potrebu zabezpečiť vyvážené geografické zastúpenie. Ak sa aktivuje krízový stav dodávok uvedený v článku 60 alebo článku 64, rada v relevantných prípadoch vyzve zástupcov priemyslu na vysokej úrovni, aby sa ako pozorovatelia zúčastnili na jej práci v osobitnom zložení s cieľom diskutovať o otázkach súvisiacich s výrobkami dôležitými v krízovej situácii alebo, ak sa aktivoval krízový stav dodávok súvisiaci s bezpečnosťou podľa článku 64, o dotknutých obranných výrobkoch.

11. Rada pozýva zástupcov ďalších orgánov na úrovni Únie, ktoré sú dôležité v krízovej situácii, ako pozorovateľov na svoje príslušné zasadnutia.

12. V relevantných prípadoch rada v súlade so svojím rokovacím poriadkom a s náležitým prihliadnutím na bezpečnostné a obranné záujmy Únie a jej členských štátov prizve zástupcu Ukrajiny k účasti na zasadnutiach v úlohe pozorovateľa.

13. Komisia zabezpečí inkluzívnosť a členom rady poskytne rovnaký prístup k informáciám s cieľom zabezpečiť, aby rozhodovací proces rady odrážal situáciu a potreby všetkých členských štátov. Rada prijíma potrebné opatrenia na zaistenie bezpečného zaobchádzania s utajovanými a citlivými informáciami a ich spracúvania v súlade s článkami 79 a 80.

14. Komisia môže z vlastnej iniciatívy alebo na návrh rady zriadiť ad hoc pracovné skupiny, aby radu podporili pri jej práci na účely skúmania konkrétnych otázok na základe úloh uvedených v odseku 1. Členské štáty nominujú expertov do uvedených pracovných skupín. Na zasadnutia týchto pracovných skupín môže byť prizvaná agentúra EDA.

15. Komisia zriadi v zmysle odseku 14 pracovnú skupinu pre právne, regulačné a administratívne prekážky. Uvedená pracovná skupina má tieto ciele:

a) identifikovať existujúce alebo možné právne, regulačné a administratívne prekážky na medzinárodnej úrovni, na úrovni Únie a na vnútroštátnej úrovni, ktoré bránia dosahovaniu cieľov uvedených v článku 1 ods. 2 bode 6;

b) identifikovať možné riešenia a zmierňujúce opatrenia v súvislosti s identifikovanými prekážkami.

KAPITOLA VIII

SPRÁVA, HODNOTENIE A KONTROLA

Článok 77

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

2. Agentúra EDA sa prizve, aby ako pozorovateľ poskytovala výboru svoje názory a odborné znalosti. Prizve sa aj Európska služba pre vonkajšiu činnosť, aby výboru pomáhala pri jeho práci.

3. Komisia môže z vlastnej iniciatívy alebo na žiadosť jedného alebo viacerých členských štátov v relevantných prípadoch pozvať zástupcov Ukrajiny, aby sa zúčastnili na zasadnutiach výboru. Zástupcovia Ukrajiny sa nezúčastňujú na rokovaniach ani na hlasovaní výboru.

4. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

5. Ak výbor nevydá žiadne stanovisko, Komisia neprijme návrh vykonávacieho aktu a uplatňuje sa článok 5 ods. 4 tretí pododsek nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Článok 78

Dohoda o financovaní s Ukrajinou

1. Komisia uzavrie s Ukrajinou dohodu o financovaní v zmysle článku 114 ods. 2 nariadenia o rozpočtových pravidlách na účely vykonávania akcií stanovených v tomto nariadení, ktoré sa týkajú Ukrajiny alebo právnych subjektov usadených na Ukrajine prijímajúcich finančné prostriedky Únie.

2. Dohodou o financovaní, ktorá sa uzavrie s Ukrajinou, a zmluvami a dohodami podpísanými s právnymi subjektmi usadenými na Ukrajine, ktoré prijímajú finančné prostriedky Únie, sa zabezpečí, aby bolo možné plniť povinnosti stanovené v článku 129 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

3. V tejto dohode o financovaní sa stanovujú povinnosti ukrajinských orgánov a subjektov poverených úlohami súvisiacimi s plnením rozpočtu prijať všetky potrebné opatrenia vrátane legislatívnych, regulačných a administratívnych opatrení s cieľom dodržiavať zásady správneho finančného riadenia, transparentnosti a nediskriminácie, zabezpečiť viditeľnosť činnosti Únie pri hospodárení s finančnými prostriedkami Únie, plniť primerané povinnosti v oblasti kontroly a auditu a prevziať z toho vyplývajúcu zodpovednosť a chrániť finančné záujmy Únie, a to najmä prostredníctvom podrobných normatívnych ustanovení, pokiaľ ide o:

a) činnosti súvisiace s kontrolou, dohľadom, monitorovaním, hodnotením, podávaním správ a auditom finančných prostriedkov Únie v rámci Nástroja na podporu Ukrajiny, ako aj činnosti súvisiace s vyšetrovaniami, opatreniami na boj proti podvodom a so spoluprácou;

b) pravidlá v oblasti daní, ciel a poplatkov v súlade s článkom 27 ods. 9 a 10 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/947 ([47]);

c) právo Komisie monitorovať činnosti podľa tohto nariadenia vykonávané právnymi subjektmi usadenými na Ukrajine počas celého projektového cyklu vrátane spolupráce na akcii spoločného obstarávania, prípadne zúčastňovať sa na uvedených činnostiach ako pozorovateľ a predkladať odporúčania na zlepšenie týchto činností, ako aj záväzok ukrajinských orgánov vynaložiť maximálne úsilie na vykonávanie týchto odporúčaní Komisie a podávať správy o uvedenom vykonávaní;

d) povinnosti uvedené v článku 83 ods. 2 vrátane presných pravidiel a časového rámca, pokiaľ ide o zber údajov Ukrajinou a prístup Komisie a Európskeho úradu pre boj proti podvodom (ďalej len „OLAF“) k takýmto údajom;

e) ochranu utajovaných skutočností a zaobchádzanie s nimi v súlade s platnými predpismi;

f) spracúvanie a ochranu osobných údajov.

4. Finančné prostriedky sa Ukrajine poskytnú až po nadobudnutí platnosti dohody o financovaní a po tom, ako zmluvné strany vykonali akcie potrebné na splnenie v ňom stanovených požiadaviek.

5. Komisia zabezpečí, aby sa z jej strany prijali všetky potrebné kroky na to, aby dohoda o financovaní nadobudla platnosť najneskôr 1. júla 2026.

Článok 79

Ochrana utajovaných skutočností

1. Utajované skutočnosti, ktoré sa vytvárajú, spracúvajú, uchovávajú, vymieňajú alebo zdieľajú podľa tohto nariadenia, sú chránené v súlade s bezpečnostnými predpismi stanovenými v rozhodnutí Komisie (EÚ, Euratom) 2015/444 ([48]) alebo prípadne v Dohode medzi vládami členských štátov Európskej únie, ktoré sa zišli na zasadnutí Rady, o ochrane utajovaných skutočností, ktoré sa vymieňajú v záujme Európskej únie.

2. Zúčastnené členské štáty rozhodnú, kto je pôvodcom utajovaných novonadobudnutých informácií získaných pri vykonávaní oprávnených akcií uvedených v článku 10.

3. Komisia má prístup k utajovaným skutočnostiam potrebným na vykonávanie úloh, ktoré jej boli pridelené podľa tohto nariadenia a ktoré sa týkajú oprávnených akcií uvedených v článku 10.

4. V kontexte štruktúry SEAP musia byť pravidlá ochrany utajovaných skutočností uvedené v článku 45 ods. 1 písm. n) v súlade s odsekom 1 tohto článku.

5. Ak medzi členov alebo pozorovateľov štruktúry SEAP patria pridružené krajiny alebo Ukrajina, takáto štruktúra SEAP zabezpečí úroveň ochrany rovnocennú s úrovňou ochrany, ktorú poskytuje Dohoda medzi vládami členských štátov Európskej únie, ktoré sa zišli na zasadnutí Rady, o ochrane utajovaných skutočností, ktoré sa vymieňajú v záujme Európskej únie.

6. Uplatniteľný bezpečnostný rámec pre danú akciu zavedú zúčastnené členské štáty najneskôr pred podpísaním dohody o grante alebo zmluvy. Príslušné dokumenty tvoria neoddeliteľnú súčasť dohody o grante alebo zmluvy.

([47]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/947 z 9. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa, mení a zrušuje rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 466/2014/EÚ a zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1601 a nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 480/2009 (Ú. v. EÚ L 209, 14.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj).

([48]) Rozhodnutie Komisie (EÚ, Euratom) 2015/444 z 13. marca 2015 o bezpečnostných predpisoch na ochranu utajovaných skutočností EÚ (Ú. v. EÚ L 72, 17.3.2015, s. 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/444/oj).

7. Komisia zriadi systém, ktorý je bezpečnostne akreditovaný v súlade s rozhodnutím (EÚ, Euratom) 2015/444 s cieľom uľahčiť výmenu utajovaných skutočností medzi Komisiou a členskými štátmi a vo vhodných prípadoch pridruženými krajinami so žiadateľmi a s príjemcami.

Článok 80

Dôvernosť informácií

1. Informácie získané ako výsledok uplatňovania tohto nariadenia sa používajú len na účely, pre ktoré boli vyžiadané.

2. Členské štáty, Komisia, Európska služba pre vonkajšiu činnosť a agentúra EDA zabezpečia ochranu obchodných tajomstiev a iných citlivých informácií získaných a vytvorených pri uplatňovaní tohto nariadenia v súlade s právom Únie a príslušným vnútroštátnym právom.

3. Komisia nakladá s informáciami obsahujúcimi akékoľvek údaje o nejakom subjekte alebo akékoľvek obchodné tajomstvo nemenej prísne ako s citlivými informáciami, čo zahŕňa uplatňovanie zásady „vedieť len to potrebné“ a využívanie vhodných zašifrovaných prostredí na zaobchádzanie s takýmito informáciami a ich výmenu.

Článok 81

Ochrana osobných údajov

Týmto nariadením nie je dotknutá smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES ([49]) ani nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 ([50]) a (EÚ) 2018/1725 ([51]).

Článok 82

Audity

Audity týkajúce sa použitia príspevku Únie vykonávané osobami alebo subjektmi vrátane osôb alebo subjektov, ktoré neboli poverené inštitúciami, orgánmi, úradmi alebo agentúrami Únie, tvoria základ celkového uistenia podľa článku 127 nariadenia o rozpočtových pravidlách. Európsky dvor audítorov preskúmava účty všetkých príjmov a výdavkov Únie v súlade s článkom 287 ZFEÚ.

Článok 83

Ochrana finančných záujmov Únie

1. Ak sa prostredníctvom rozhodnutia prijatého podľa Dohody o Európskom hospodárskom priestore alebo na základe akéhokoľvek iného právneho nástroja zúčastňuje na programe pridružená krajina, táto pridružená krajina udelí potrebné práva a prístup zodpovednému povoľujúcemu úradníkovi, úradu OLAF a Európskemu dvoru audítorov na riadne vykonávanie ich príslušných právomocí. V prípade úradu OLAF tieto práva zahŕňajú právo vykonávať vyšetrovania vrátane kontrol a inšpekcií na mieste, ako sa stanovuje v nariadení (EÚ, Euratom) č. 883/2013.

2. V dohode uvedenej v článku 78 sa stanovujú záväzky Ukrajiny:

a) prijímať vhodné opatrenia na predchádzanie nezrovnalostiam, podvodom, korupcii a konfliktom záujmov poškodzujúcim finančné záujmy Únie, ako aj na ich odhaľovanie a nápravu, odhaľovať dvojité financovanie a zabraňovať mu a podniknúť právne kroky na vymáhanie finančných prostriedkov, ktoré boli zneužité;

([49]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. júla 2002, týkajúca sa spracovávania osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií (smernica o súkromí a elektronických komunikáciách) (Ú. v. ES L 201, 31.7.2002, s. 37, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2002/58/oj).

([50]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

([51]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

b) pravidelne kontrolovať, či sa poskytnuté finančné prostriedky využili v súlade s uplatniteľnými pravidlami, najmä pokiaľ ide o predchádzanie nezrovnalostiam, podvodom, korupcii a konfliktom záujmov, ako aj o ich odhaľovanie a nápravu;

c) pripojiť k žiadosti o platbu v rámci Nástroja na podporu Ukrajiny vyhlásenie, že finančné prostriedky boli použité v súlade so zásadou správneho finančného riadenia a na určený účel a riadne spravované, najmä v súlade s ukrajinskými pravidlami doplnenými medzinárodnými normami o predchádzaní nezrovnalostiam, podvodom, korupcii a konfliktom záujmov, ako aj o ich odhaľovaní a náprave;

d) výslovne oprávniť Komisiu, úrad OLAF, Európsky dvor audítorov a v náležitých prípadoch Európsku prokuratúru k uplatňovaniu ich práv stanovených v článku 129 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách pri uplatňovaní zásady proporcionality.

Článok 84

Informácie, komunikácia a publicita

1. Príjemcovia finančných prostriedkov Únie priznajú pôvod finančných prostriedkov a zabezpečia ich viditeľnosť, najmä pri propagácii akcií a ich výsledkov, a to tým, že poskytnú ucelené, účinné a primerané cielené informácie rôznym cieľovým skupinám vrátane médií a verejnosti.

2. Komisia vykonáva informačné a komunikačné akcie súvisiace s týmto nariadením, s akciami vykonávanými podľa tohto nariadenia a s dosiahnutými výsledkami.

3. Finančné zdroje vyčlenené na program a Nástroj na podporu Ukrajiny prispievajú k inštitucionálnej komunikácii o politických prioritách Únie, pokiaľ sa uvedené priority týkajú cieľov uvedených v článkoch 4 a 22.

4. Finančné zdroje vyčlenené na program a Nástroj na podporu Ukrajiny môžu prispievať k organizácii činností v oblasti šírenia informácií, podujatí na nadväzovanie kontaktov a činností zameraných na zvyšovanie informovanosti, najmä s cieľom otvoriť dodávateľské reťazce na posilnenie cezhraničnej účasti malých a stredných podnikov.

Článok 85

Monitorovanie, hodnotenie a preskúmanie

1. Komisia pravidelne monitoruje vykonávanie programu a Nástroja na podporu Ukrajiny a každoročne podáva Európskemu parlamentu a Rade správu o dosiahnutom pokroku, a to aj o úrovni zapojenia MSP a malých spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou a o celkových výdavkoch programu a Nástroja na podporu Ukrajiny rozdelených podľa druhu akcií a podľa formy príspevku Únie.

Komisia zavedie potrebné monitorovacie opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby sa údaje na monitorovanie vykonávania a výsledkov programu a Nástroja na podporu Ukrajiny zbierali efektívne, účinne a včas. Na uvedený účel sa príjemcom finančných prostriedkov Únie a vo vhodných prípadoch členským štátom môžu uložiť primerané požiadavky na podávanie správ.

2. Komisia do 30. júna 2027 vypracuje správu, vo vhodných prípadoch na základe ukazovateľov, v ktorej vyhodnotí vykonávanie opatrení stanovených v tomto nariadení a ich výsledky a posúdi potrebu prípadnej revízie tohto nariadenia. Táto hodnotiaca správa vychádza z konzultácií s členskými štátmi a kľúčovými zainteresovanými stranami a hodnotí sa v nej prínos tohto nariadenia k pokroku dosiahnutému pri zvyšovaní hodnoty obranného vybavenia obstaraného v Únii na základe spolupráce, hodnoty obchodu v oblasti obrany v rámci Únie a hodnoty investícií členských štátov do obrany realizovaných v Únii.

3. Komisia predloží túto správu Európskemu parlamentu a Rade a vo vhodných prípadoch k nej pripojí príslušné legislatívne návrhy.

Článok 86

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Štrasburgu 16. decembra 2025

Za Európsky parlament	*Za Radu*
predsedníčka	*predsedníčka*
R. METSOLA	M. BJERRE

V súvislosti s týmto nariadením sa vydali tri vyhlásenia, ktoré sa nachádzajú v Ú. v. EÚ C, C/2025/6783, 29.12.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/6783/oj, Ú. v. EÚ C, C/2025/6784, 29.12.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/6784/oj a Ú. v. EÚ C, C/2025/6785, 29.12.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/6785/oj.